

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

eTWINNING PROJELERİNİN ÖĞRETMENLERİN ELEŞTİREL
DÜŞÜNME EĞİLİMLERİNE ETKİSİNİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatih KAYA

Malatya-2022

T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI
EĞİTİM PROGRAMLARI VE ÖĞRETİM BİLİM DALI

eTWINNING PROJELERİNİN ÖĞRETMENLERİN ELEŞTİREL
DÜŞÜNME EĞİLİMLERİNE ETKİSİNİN ÖĞRETMEN
GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Fatih KAYA

Danışman: Prof. Dr. Süleyman Nihat ŞAD

Malatya-2022

ONUR SÖZÜ

Prof. Dr. Süleyman Nihat ŞAD'ın danışmanlığında yüksek tezi olarak hazırladığım *eTwinning Projelerinin Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerine Etkisinin Öğretmen Görüşlerine Göre İncelenmesi* başlıklı bu çalışmanın bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın tarafımdan yazıldığını ve yararlandığım bütün yapıtların hem metin içinde hem de kaynakçada yöntemine uygun biçimde gösterilenlerden oluştuğunu belirtir, bunu onurumla doğrularım.

Fatih KAYA

ÖNSÖZ

Bu çalışmayı hazırlamamda tecrübesi ve rehberliğiyle bana yol gösteren tez danışmanım Prof. Dr. Süleyman Nihat ŞAD’a, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı’ndaki hocalarıma, ilk öğretmenim olan annemden itibaren üzerimde emeği olan bütün öğretmenlerime, araştırmaya katılan ve fikirlerini esirgemeyen öğretmenlere, hayatım boyunca beni destekleyen aileme, bu süreçte beni anlayan kızlarıma ve araştırma boyunca desteğini hissettiğim değerli eşim Emine KAYA’ya teşekkür ederim.

Bu katkılara rağmen araştırmanın tüm sorumluluğu araştırmacıya aittir.

Malatya – 2022

Fatih KAYA

ÖZET

eTWINNING PROJELERİNİN ÖĞRETMENLERİN ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİNE ETKİSİNİN ÖĞRETMEN GÖRÜŞLERİNE GÖRE İNCELENMESİ

KAYA, Fatih

Yüksek Lisans, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Süleyman Nihat ŞAD

Temmuz-2022, XV+97 sayfa

Bu araştırmanın temel amacı eTwinning projelerinin, öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerine etkisini öğretmen görüşlerine göre incelemektir. Bu çalışma, sıralı açıklayıcı karma desende tasarlanmış bir araştırmadır. Araştırmanın nicel boyutunun evrenini Malatya ilinde 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında devlet veya özel okullarda çalışan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise 158'i eTwinning projelerine katılan öğretmen olmak üzere toplam 340 öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın nitel boyutunun katılımcılarını ise eTwinning projelerine katılmış 15 gönüllü öğretmen oluşturmaktadır. Araştırmanın nicel verileri Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği ile; nitel verileri ise araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde bilgisayar destekli programdan ve içerik analizinden faydalanılmıştır. Araştırmanın sonucunda, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerle katılmayanların eleştirel düşünme eğilimi puanları arasında, katılanların lehine anlamlı bir fark çıkmıştır. eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin çok yüksek olduğu görülmüştür. eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinde cinsiyet ve eğitim durumları değişkeni açısından anlamlı farklılık görülmezken, kalite etiketi alma durumuna göre “gerçeği arama” alt boyutunda ödül alanlar lehine anlamlı bir fark çıkmıştır. Branş değişkenine göre ise “akıl yürütme”, “yargıya ulaşma”, “kanıt arama”, “sistematiklik” boyutlarında ve ölçeğin “toplam”ında dil grubu derslerine giren öğretmenler lehine anlamlı farklar gözlemlenmiştir. Yaş ve kıdeme göre anlamlı ilişki bulunmazken; eTwinning projelerine katılım sayısı ile “gerçeği arama” alt boyutu puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki

bulunmuştur. eTwinning projelerinin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak, katılımcılar eTwinning projelerinin “dogmatizmden uzak ve özgün düşünebilmeyi”, “sonuç odaklı olmayı, doğru idrak, tahlil ve değerlendirme yapabilmeyi”, “bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını” sağladıklarını belirtmişlerdir. Elde edilen bulgu ve sonuçlara dayalı olarak eTwinning projelerinin iller bazında teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması, Web-2 araçlarının kullanımı ve derslere entegrasyonu ile ilgili eğitimler verilmesi ve eTwinning projelerinin öğretmenlere yaratıcı düşünme, problem çözme gibi katkılarının da araştırılması önerilmektedir.

Anahtar sözcükler: eTwinning, eleştirel düşünme, öğretmen yetiştirme, projeler, eğitim teknolojisi

ABSTRACT

ANALYSING THE EFFECT OF eTWINNING PROJECTS ON TEACHERS' CRITICAL THINKING DISPOSITION ACCORDING TO THE TEACHERS' VIEWS

KAYA, Fatih

Post Graduate, Inonu University, Institute of Educational Sciences

Curriculum and Instruction

Advisor: Professor Doctor Süleyman Nihat ŞAD

July-2022, XV+97 pages

The main purpose of this research is to examine the effects of eTwinning projects on teachers' critical thinking dispositions according to teachers' views. This study is a research designed in a sequential explanatory mixed design. The universe of the quantitative dimension of the research consists of teachers working in public or private schools in the province of Malatya in the 2021-2022 academic year. The sample of the research consists of 340 teachers, 158 of whom participate in eTwinning projects. The participants of the qualitative dimension of the research are 15 volunteer teachers who have participated in eTwinning projects. Quantitative data of the research were obtained with Marmara Critical Thinking Dispositions Scale; Qualitative data were obtained with a semi-structured interview form developed by the researcher. Computer aided program and content analysis were used in the analysis of the research data. As a result of the research, there is a significant difference between the critical thinking dispositions scores of teachers who participated in eTwinning projects and those who did not, in favor of those who participated. It has been observed that teachers who participate in eTwinning projects have a high disposition to think critically. While there is no significant difference in the critical thinking dispositions of teachers participating in eTwinning projects in terms of gender and educational status, there is a significant difference in favor of the award recipients in the sub-dimension of "searching the truth" according to the status of receiving the quality label. According to the branch variable, significant differences are observed in favor of the teachers who attended the language group classes in the dimensions of "reasoning", "reaching a judgment", "searching evidence", "systematicity" and the "total" of the scale. While there is no significant

relationship according to age and seniority; a positive and significant correlation is found between the number of participation in eTwinning projects and the scores of the “searching the truth” sub-dimension. Regarding the contribution of eTwinning projects to critical thinking, the participants stated that eTwinning projects enable them to "think original and far from dogmatism", "be result-oriented, to make correct comprehension, analysis and evaluation", and "acquire scientific research skills". Based on the findings and results obtained, it is recommended to encourage and disseminate eTwinning projects on a provincial basis, to provide trainings on the use of Web-2 tools and their integration into lessons, and to explore the contributions of eTwinning projects to teachers such as creative thinking and problem solving.

Keywords: eTwinning, critical thinking, teacher training, projects, educational technology

İÇİNDEKİLER

ONUR SÖZÜ	iii
ÖNSÖZ	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER.....	ix
TABLolar LİSTESİ	xiii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiv
KISALTMALAR LİSTESİ.....	xv
BÖLÜM I.....	1
GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu.....	1
1.2. Araştırmanın Amacı	4
1.3. Araştırmanın Önemi.....	4
1.4. Araştırmanın Sayıtları	5
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları	5
1.6. Tanımlar	6
BÖLÜM II	7
KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	7
2.1. Kuramsal Bilgiler	7
2.1.1. eTwinning.....	7
2.1.1.1. eTwinning Portalı	8
2.1.1.1.1. Sağlanan Faydalar	9
2.1.1.1.2. Başlayın.....	10
2.1.1.1.3. Topluluk	11
2.1.1.1.4. Haber Odası.....	11
2.1.1.1.5. İlham Alın	11
2.1.1.1.6. eTwinning Plus.....	11
2.1.1.2. eTwinning Live.....	12
2.1.1.2.1. Kişiler (People)	12
2.1.1.2.2. Etkinlikler (Events)	13
2.1.1.2.3. Projeler (Projects).....	13
2.1.1.2.4. Gruplar (Groups).....	13
2.1.1.2.5. Ortak Bulma Formları (Partner Forums).....	13

2.1.1.2.6. Mesleki Gelişim (Professional Development)	13
2.1.1.3. Twinspace	14
2.1.1.3.1. Sayfalar (Pages)	14
2.1.1.3.2. Materyaller (Materials)	15
2.1.1.3.3. Forumlar (Forums)	15
2.1.1.3.4. Çevrimiçi Toplantılar (Online Meetings).....	15
2.1.1.3.5. Üyeler (Members)	15
2.1.2. Eleştirel Düşünme	16
2.1.2.1. Eleştirel Düşünmenin Önemi	17
2.1.2.2. Eleştirel Düşünmenin Öğretimi	18
2.1.2.3. Eleştirel Düşünme Stratejileri	20
2.1.2.4. Eleştirel Düşünen Bireyin Özellikleri	24
2.1.2.5. Eleştirel Düşünme Eğilimi	25
2.2. İlgili Çalışmalar	26
2.2.1. eTwinning ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	26
2.2.2. eTwinning ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	27
2.2.3. Eleştirel Düşünme ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar	28
2.2.4. Eleştirel Düşünme ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar	30
BÖLÜM III.....	32
YÖNTEM	32
3.1. Araştırmanın Modeli	32
3.2. Evren, Örneklem ve Katılımcılar	33
3.2.1. Evren, Örneklem.....	33
3.2.2. Katılımcılar	36
3.3. Veri Toplama Araçları ve Geliştirmeleri	37
3.3.1. Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği	37
3.3.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu.....	38
3.4. Verilerin Toplanması	38
3.5. Verilerin Analizi.....	39
BÖLÜM IV	41
BULGULAR ve YORUMLAR	41
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	41
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	42
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	44
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar	50

4.3.1. Dogmatizmden Uzak, Özgün Düşünmeyi Sağlar.....	51
4.3.1.1. Yeniliklere ve Farklı Fikirlerle Açık Olmak.....	51
4.3.1.2. Farklı Fikirlerle Saygılı Olmak	52
4.3.1.3. Sabit Fikirli Olmamak	53
4.3.1.4. Kendi Düşüncesini İfade Edebilmek	54
4.3.2. Sonuç Odaklı Olmayı, Doğru İdrak, Tahlil ve Değerlendirme Yapabilmeyi Sağlar.....	55
4.3.2.1. Güvenilir Kaynaklardan Doğru Bilgi Almak.....	55
4.3.2.2. Çözüm Odaklı Olmak	57
4.3.2.3. Sorgulamak ve Yargıya Ulaşmak	58
4.3.2.4. Çeşitli Yönleriyle İrdelemek.....	59
4.3.3. Bilimsel Araştırma Becerisi Kazanmalarını Sağlar.....	59
4.3.3.1. Araştırmaya Eğilim.....	60
4.3.3.2. Grupla Çalışma ve İşbirliği.....	61
4.3.3.3. Teknolojik Yeniliğe Açık	62
4.3.3.4. İletişim Becerisi	63
4.3.3.5. Planlı ve Disiplinli Çalışma	64
BÖLÜM V	66
SONUÇLAR VE ÖNERİLER	66
5.1. Araştırmanın Sonuçları	66
5.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	66
5.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	66
5.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar.....	67
5.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar	68
5.2. Araştırmanın Önerileri	69
5.2.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler	69
5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	70
KAYNAKÇA.....	71
EKLER	80
Ek-1: Araştırma Uygulama İzni Ön Başvurusu	80
Ek-2: Araştırma İzin Başvuru Taahhütnamesi	82
Ek-3: Etik Kurul Kararı.....	83
Ek-4: Araştırma İzin Formu	84
Ek-5: Uygulama İzinleri.....	85
Ek-6: Veri Toplama Aracı (Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği).....	89

Ek-7: Veri Toplama Aracı (Görüşme Formu)..... 91

Ek-8: Araştırmanın Örneklemine Oluşturan Okullar..... 93

Ek-9: Normallik Analizleri 94

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Araştırmanın Nicel Boyutundaki Katılımcılara Ait İstatistikî Bilgiler	34
Tablo 2. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlere Ait İstatistikî Bilgiler	35
Tablo 3. Araştırmanın Nitel Boyutundaki Katılımcılara Ait Kişisel Bilgiler	37
Tablo 4. Ölçek Boyutlarının İç Tutarlılık Analizi	39
Tablo 5. eTwinning Projelerine Katılan ve Katılmayan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilim Düzeyleri ile İlgili Mann-Whitney U Testi Sonuçları	41
Tablo 6. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Her Bir Boyut ve Maddelerine Verdiği Yanıtların İstatistikî Değerleri (n=158)	43
Tablo 7. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Düzeyi ile İlgili Mann-Whitney U Testi Sonuçları	45
Tablo 8. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Yaş ile Eleştirel Düşünme Eğilimleri Düzeyi Arasındaki İlişki İçin Spearman's Rho Kolerasyon Analizi	45
Tablo 9. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına Göre Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Düzeyi ile İlgili Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları ...	46
Tablo 10. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Branşına Göre Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Düzeyi ile İlgili Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları	46
Tablo 11. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Kıdemleri ile Eleştirel Düşünme Eğilimleri Arasındaki İlişki İçin Spearman's Rho Kolerasyon Analizi Sonuçları	47
Tablo 12. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Projeye Katılım Sayısı ile Eleştirel Düşünme Eğilimleri Düzeyi Puanları Arasındaki İlişki İçin Spearman's Rho Kolerasyon Analizi Sonuçları	48
Tablo 13. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Kalite Etiketî Ödülü Alma Durumlarına Göre Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Düzeyi ile İlgili Mann-Whitney U Testi Sonuçları	49
Tablo 14. eTwinning Projelerinin Eleştirel Düşünmeye Katkısına İlişkin Bulgular	50

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. eTwinning Portalı Girişi Ekran Görüntüsü (eTwinning, 2022a).	9
Şekil 2. eTwinning Live Ekran Görüntüsü (eTwinning Live, 2022a).	12
Şekil 3. Twinspace Ara Yüzü Ekran Görüntüsü (eTwinning Twinspace, 2022a).	14
Şekil 4. Twinspace İçeriği Ekran Görüntüsü (eTwinning Twinspace, 2022f).	15

KISALTMALAR LİSTESİ

CSS: eTwinning Merkezi Destek Servisi

K: Katılımcı

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

MEDEÖ: Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği

TDK: Türk Dil Kurumu

UDS: eTwinning Türkiye Ulusal Destek Servisi

YEĞİTEK: Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmacıyı üzerinde çalışmaya yönlendiren problem durumuna, yürütülen araştırmanın amacına ve araştırmanın önemine, araştırmanın sayıltılarına, sınırlılıklarına ve tanımlara yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Teknoloji ile birlikte yetişen bir nesli eğitmeye çalışan öğretmenlerin teknoloji okuryazarlığı becerilerine sahip, teknolojiyi derslerine entegre edebilen, mesleki gelişime açık, araştıran ve eğitimde yeniliklere açık bireyler olması gerekmektedir. eTwinning faaliyetleri, öğretmen ve öğrencilerin birlikte hareket edeceği alanlar oluşturmayı, öğretmeni mesleki anlamda geliştirmeyi, projelerin yapıldığı ve fikirlerin paylaşıldığı ortamlar oluşturmayı, öğretmenler arasında iletişimi ve iş birliğini kurmayı ve arttırmayı ve bilişim teknolojilerini eğitimde kullanmayı amaç edinmiştir (Ulutan, 2019). eTwinning, 21. Yüzyıl becerilerini kapsayan projelerin öncüsüdür (Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2019). 2005'te Avrupa Komisyonu tarafından başlatılan ve 2007 yılında Yaşam Boyu Öğrenme Programına bağlanan, ülkemizin 2009 yılında dâhil olduğu eTwinning, Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) bünyesindedir (MEB, 2018a). 28 dilde kullanıma sunulan ve 34 Avrupa Eğitim Bakanlığı tarafından yürütülen eTwinning, amacı iletişim içinde olmak, iş birliği yapmak, proje yapmak ve uygulamak; daha net bir ifade ile Avrupa'daki öğrenme ailesinin bir ferdi olmak için katılımcı okullardaki personele yönelik bir e-öğrenme platformudur (MEB, 2018a). eTwinning; Avrupa'daki okulları Bilişim Teknolojilerini kullanarak grup çalışmasına yönlendirip herhangi bir konuda kısa ve uzun vadeli proje ortaklığı kurulmasını teşvik eder (MEB, 2018a). eTwinning projeleri sayesinde yüz yüze bulunma olanağı olmayan öğrencilerle etkinlikler yapılabilir, fikirler tartışılabilir, kültürler paylaşılabilir (MEB, 2019). Teknolojinin eğitimle iç içe geçmesiyle birlikte öğretmenler de bundan faydalanmak durumundadır.

eTwinning projelerinin öğretmenlere birçok fayda sağladığı görülmektedir. Bunlardan birisi mesleki açıdan gelişimlerine katkı sağladığıdır (MEB, 2018b). Projelere dahil olan öğretmenler genellikle derslerini etkinlik temelli olarak işlemek istemektedirler (Çavuş vd., 2021). Ayrıca projelerle ilgili bilgisi olan öğretmenlerin bilişim teknolojileri ve yabancı dili kullanma açısından daha önde oldukları görülmektedir (Ulutan, 2019). Bu tür faaliyetler sayesinde derslerde teknoloji kullanımı artmakta ve teknolojinin derslerle iç içe geçmiş olması sebebiyle, öğrencilerin de motivasyonları artmaktadır (Akıncı, 2018). eTwinning projeleri mesleki gelişimi arttırdığı gibi mesleki paylaşımı da arttırmaktadır (Başaran vd., 2020). Yüz yüze iletişim olanakları olmayan öğrencileri teknoloji sayesinde bir araya getiren eTwinning uygulamaları, iletişimin daha etkili olmasını sağlamaktadır (Camilleri, 2016). eTwinning ayrıca farklı kültürden öğrenci ve öğretmenler tarafından hazırlanmış öğrenme ortamları sayesinde kişilere farklı bakış açıları kazandırarak öğrenmeyi artırır (Akdemir, 2017). Başaran ve diğerlerine (2020) göre projelerde yapılan iş birlikli çalışmalar neticesinde öğrencilerin de duygusal zekaları gelişmiştir. eTwinning'ın yenilik ve yaratıcılık anlamında da öğretmenlere katkıları vardır (Avcı, 2021). eTwinning projeleri, öğretmenlerin yaratıcılığını geliştirdiği gibi iletişim becerilerini ve çalışma azmini de yükseltir (Erdem vd., 2021). Uygulamanın diğer ülkeleri tanıma, dil becerisini geliştirme, sosyalleşme, kendini daha iyi tanıma, özgüven ve paylaşım gibi kazanımları olduğu görülmektedir (Yılmaz, 2012). eTwinning projeleri öğretmenlerin farklı bakış açıları kazanmalarını da sağlar (Başaran vd., 2020). Mesleki gelişimin yanı sıra öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerine de hakim olması beklenir (Ulutan, 2019). eTwinning projeleri öğretmenlere 21. yüzyıl becerilerini kazandırmayı hedefler (MEB, 2019). Yapılan araştırmalarda en çok sözü edilen 21. yüzyıl becerilerden birisi de eleştirel düşünme becerisidir (Ekici, 2017).

Bireyleri seçen ve geleceğe hazırlayan 21. yüzyıl becerilerden birisi de eleştirel düşünme becerisidir (Erten, 2019). Facione'ye (2015) göre ise üst düzey düşünme becerilerinden olan eleştirel düşünme; karar verme, hedef ve çözüm odaklı, karşılaştırma ve değerlendirmeyi esas alan etkin bir süreçtir. Ne duyduğunu ve ne okuduğunu idrak edebilen, olayları özgün ve kendi bakış açısıyla yorumlayabilen, bilimsel, yenilikçi ve çok boyutlu düşünebilen, önyargısız ve hoşgörüyü olayları değerlendirebilen, düşüncelerinde tarafsız olabilen bireylerin varlığı ve yetiştirilmesi eğitim sistemimiz açısından oldukça önemlidir. Özellikle teknolojinin gelişmesi ile bilgi miktarının ve çeşitliliğinin artması ve bu bilgileri temizleyip kullanma gerekliliği ve gerçekçi ve tarafsız bir dünya görüşü için eleştirel düşünme çok önemlidir (Şahinel, 2020). Çünkü; eleştirel düşünme becerileri gelişmiş birey; etkili sorular sorarak iletişim

kurabilir (Kökdemir, 2003), yenilikçidir, ön yargılı değildir (Ennis, 2011), gerçeğin önemini bilir, kesin delilleri olmadan karar vermez (Fisher, 2005), doğruluktan ayrılmaz, kararlıdır, kendi düşünce etkinliğinin farkındadır, kendi düşünceleri üzerine kafa yorar (Orhan, 2021). Öğretmenlerden bu becerileri öğrencilere verebilecek şekilde ders işlemleri beklenir (Hamarat & Arkan, 2018). Bu şekilde ders yapmak için uygun koşul ve ortamın sağlanması elzemdir. Eleştirel düşünmeye destek veren sınıf oluşturmak için öğretmenlerin ortamı demokratik ilkelere uygun şekilde organize etmesi ve tartışmalı konulardaki fikirlerini belirtmelerini istemesi gerekmektedir (Önal, 2020). Sınıfta eleştirel düşünmeyi destekleyen ortamlar oluşturan öğretmenler, hem öğrencilerin bilişsel gelişimini arttırmakta hem de eleştirel düşünmeye yönelik olumlu tutumu yükseltmektedir (Seferoğlu & Akbıyık, 2006). Ayrıca eleştirel düşünmeyi destekleyen ortamlarda yetişen kişiler diğer bireylere göre problem durumuna yönelik anlamlar oluşturma ya da tahminde bulunma anlamında öndedir (Karadüz, 2010). Bu bireylerin akademik başarıları da diğerlerine göre daha yüksektir (Akbıyık & Seferoğlu, 2006). Ancak günümüzde başarı kavramı daha çok eleştirel düşünebilme, etkili bir şekilde iletişim kurabilme, üretme becerisi, teknoloji okuryazarlığı gibi birbiriyle iç içe geçmiş beceriler anlamında kullanılmaktadır (Hamarat & Arkan, 2018).

Eleştirel düşünme becerilerine sahip öğretmenlerden açık fikirli, tarafsız, tevazu sahibi, hür fikirli olması beklenir (Önal, 2020). Yaşadığımız çağda açık görüşlü ve özgün düşünen, bilimsel düşünebilen ve eleştirel düşünme eğiliminde olan bireylerin varlığı özellikle bu kadar bilgi kaynağı ve çeşitliliğinin olduğu durumlarda bilgileri ayıklamak ve bilgi üretimi yapmak açısından oldukça önemlidir. Çünkü üst düzey düşünebilen birey sadece bilişsel anlamda iyi ya da yetenekli olan değil aynı zamanda araştıran, özgün olan ve eleştirel düşünmeye eğilimi olan kişidir (Tishman vd., 1992). Toplumumuza yön verecek ve toplumumuzu ilerletecek bireyleri yetiştiren öğretmenlerin eleştirel düşünme becerilerine sahip olması ve eleştirel düşünme eğiliminde olması, yetiştirilecek öğrencilerin bilimsel anlamda gelişimini destekleyecektir. Kişinin eleştirel düşünme becerileri ancak kişinin eleştirel becerilerini kullanmaya yönelik tutumunun olmasıyla bir anlam ifade eder (Holma, 2015). Öğretmenlerin değişen toplumsal koşullara ayak uydurabilmeleri, çağın gereklerini yapabilen, problem çözme, etkin ve yaratıcı düşünme becerilerine sahip, eleştirel düşünme eğiliminde olmaları çağdaş ve yenilikçi bir eğitim için gereklidir (Acar, 2021).

Tüm bu bilgiler ışığında, eTwinning projelerine dâhil olan öğretmenlerin 21. yüzyıl becerilerinden eleştirel düşünme becerisine ne derecede sahip oldukları, eTwinning projelerinin projeye katılan öğretmenlere eleştirel düşünmeye ilişkin

kazandırdıklarını, eleştirel düşünme eğilimlerinin ne olduğu ve eTwinning projelerine katılmayan öğretmenlerle eleştirel düşünme eğilimleri arasında fark olup olmadığı bu çalışmanın problem durumunu oluşturmaktadır.

1.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın temel amacı eTwinning projelerinin, öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerine etkisini öğretmen görüşlerine göre incelemektir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. eTwinning projelerine katılan ve katılmayan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
2. eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi nedir?
3. eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi;
 - a. cinsiyetleri açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
 - b. yaşları ile anlamlı düzeyde ilişkili midir?
 - c. branşları açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
 - d. eğitim durumu açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
 - e. öğretmenlik kıdemi ile anlamlı düzeyde ilişkili midir?
 - f. eTwinning projelerine katılım sayısı ile anlamlı düzeyde ilişkili midir?
 - g. kalite etiketi ödülüne sahip olma durumları açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?
4. eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin görüşleri nasıldır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Öğretmenler, bireyleri çağın koşullarına uygun olarak yetiştirmeli, üst düzey düşünme becerilerini edinmelerini sağlamalı ve hızla değişen zamanın gereklerini yerine getirebilmek için yenilikçi olmalıdırlar. Öğretmenlerde bu becerilerin yeterince olmaması öğrencilere de bu becerileri aktarmayı zorlaştırabilmektedir. Dolayısıyla öğretmenlerin yenilikçi, kendini geliştirebilen, bilimsel düşünebilen, kendini ifade edebilen, teknoloji okuryazarı ve eleştirel düşünme eğiliminde olmaları gerekir. Öğretmenlerin bu becerilerine sahip olmaları gerektiği için eğitim sistemi içerisinde gerekli adımlar atılmaya çalışılmıştır. Bu adımlardan birisi de ülkemizin 2009 yılında eTwinning'e katılmasıdır. eTwinning Ulusal Destek Servisi (UDS), Milli Eğitim

Bakanlığı YEĞİTEK bünyesinde bulunmaktadır (MEB, 2018a). eTwinning, sürekli ve hızlı gelişim içerisinde bulunan çağa ayak uydurmak için, 2005 yılında, Avrupa Komisyonu tarafından e-öğrenme programının ana hareketi olarak başlatılan uygulamadır (MEB, 2018a). eTwinning platformunun amacı, Avrupa'daki okulların birbiriyle etkileşimde bulunması ve iş birliği içerisinde proje oluşturmalarıdır (eTwinning, 2022a). Avrupa ülkelerindeki eğitim faaliyetleri hakkında bilgi sahip olma, yabancı dil kullanımı, teknoloji okuryazarlığı ve 21. yüzyıl becerilerini kazandırma gibi faydaları bulunmaktadır (eTwinning, 2022b). En önemli 21. yüzyıl becerilerden birisi de eleştirel düşünme becerisidir (Ekici, 2017). Üst düzey düşünme becerileri kullanabilen kişiler yetiştirmek için öncelikle öğretmenin yeniliklere açık, kendisini yenileyen, bilimsel düşünebilen ve çağın gerektirdiği bilgi donanımına sahip bireyler olması beklenir (Demir, 2019). Bu veriler ışığında eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin incelenmesi ve eğer eTwinning projelerinin projeye dahil olan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerine olumlu olarak etki ettiği gözlemlenirse, öğretmenlerin bu e-öğrenme platformuna yönlendirilmesi ve projelere dâhil olması, ülkemizin ihtiyaç duyduğu gelecek becerilerine sahip, eleştirel ve bilimsel düşünen bireylerin yetiştirilmesi açısından oldukça önem arz etmektedir.

1.4. Araştırmanın Sayıtları

Bu bölümde araştırmanın varsayımlarına yer verilmiştir.

1. Öğretmenlerin ölçekte yer alan sorulara ve yarı yapılandırılmış görüşme formundaki sorulara içtenlikle ve doğru cevap verdikleri,
2. eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimi ve projelerin eleştirel düşünmeye katkısı araştırmada kullanılan veri toplama teknikleriyle elde edilebileceği,
3. Katılımcıların görüşlerini doğru olarak ortaya çıkarabilecekleri veri toplama teknikleri kullanıldığı varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu bölümde araştırmanın sınırlılıklarına yer verilmiştir.

Bu araştırma;

1. Araştırmanın örneklemini ve katılımcıları oluşturan öğretmenlere uygulanan ölçme araçlarından elde edilen verilerin yorumlanması ile

2. 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında Malatya ilinde görev yapan örneklem ve katılımcı öğretmenlerle sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Araştırmada sıkça kullanılan kavramların anlamlarına aşağıda yer verilmiştir.

eTwinning: eTwinning, amacı iletişim içinde olmak, iş birliği yapmak, proje yapmak ve uygulamak; daha net bir ifade ile Avrupa'daki öğrenme ailesinin bir ferdi olmak için katılımcı okullardaki personele (öğretmen, müdür, kütüphaneci vb.) yönelik bir e-öğrenme platformudur (MEB, 2018a).

Düşünme: “karşılaştırmalar yapma, ayırma, birleştirme, bağlantıları ve biçimleri kavrama yetisi ya da duyum ve izlenimlerden, tasarımlardan ayrı olarak aklın bağımsız ve kendine özgü durumu”dur (TDK, 2021).

Eleştirel Düşünme: Eleştirel düşünme, bir sorgulama yöntemi olan sokratik sorgulama ile düşünce, idea, değer ve inançları körü körüne kabullenmeden, sorgulayarak, araştırarak, karşılaştırma yaparak ve nihayetinde üst düzey düşünme becerilerini kullanıp gerçek düşünceyi ortaya çıkarmaktır (Demir, 2006)

Eğilim: Eğilim; “bir şeyi sevmeye, istemeye veya yapmaya içten yönelme, meyil, temayül” şeklinde tanımlanmaktadır (TDK, 2021).

Eleştirel Düşünme Eğilimi: Eleştirel düşünme eğilimi; şüpheci, yenilikçi, açık ve ileri görüşlü, dogmatizmden uzak, kanıtlanabilir görüşlere saygılı, karşıt görüşler için neden sonuç ilişkisini sorgulamaya meyiletme durumudur (Beyer, 1988).

BÖLÜM II

KURAMSAL BİLGİLER VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde araştırma ile ilgili kuramsal bilgiler ve ilgili araştırmalar kısmı bulunmaktadır. İlgili çalışmalar kısmında ise eTwinning ve eleştirel düşünme ile ilgili yurt içinde ve yurt dışında yapılan çalışmalar yer almaktadır.

2.1. Kuramsal Bilgiler

Kuramsal bilgiler kısmında eTwinning, eTwinning portalı, eTwinning Live, Twinspace, eleştirel düşünme, eleştirel düşünmenin önemi, eleştirel düşünmenin öğretimi, eleştirel düşünme stratejileri, eleştirel düşünen bireyin özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimleri bölümlerine yer verilmiştir.

2.1.1. eTwinning

2005 yılında Avrupa Komisyonunca e-öğrenme platformunun öncü hareketi olarak başlatılan, 2007'den itibaren ise Yaşam Boyu Öğrenme Programına bağlı olarak devam eden eTwinning (eTwinning, 2022a), Avrupa komisyonunun Avrupa'da bulunan okullara e-öğrenme fırsatı sunan ve bunu mali olarak destekleyen bir ağ platformudur (Gülbay, 2018). 34 Avrupa Eğitim Bakanlığının birlikte meydana getirdiği European Schoolnet aracılığıyla başlatılan eTwinning, Merkezi Brüksel'de bulunan Merkezi Destek Servisi (CSS) tarafından desteklenmekte ve yönetilmektedir (eTwinning, 2022a). Ayrıca eTwinning ulusal düzeyde 38 Ulusal Destek Servisi (UDS) tarafından desteklenmektedir (eTwinning, 2022a). eTwinning'e 2009 yılında katılan ülkemiz, katıldığı günden beri eTwinning faaliyetlerini sürdürmektedir. eTwinning Türkiye Ulusal Destek Servisi (UDS), Millî Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) bünyesinde faaliyet göstermektedir (MEB, 2021a). 2014 yılından bu yana Avrupa Birliği'nin bir öğrenme hareketi olan ve eğitim, öğretim, gençlik ve spor alanlarında program yapan Erasmus + 'ın bir parçasıdır. Avrupa'daki programa dâhil ülke öğretmenlerinin ücretsiz ve güvenli bir şekilde kullanabileceği bu

platformda 28 dil kullanılmaktadır ve amacı var olan projelere dâhil olup öğrenme ortamına katılmak veya yeni projeler geliştirmektir (Ruiz & Lopez, 2018).

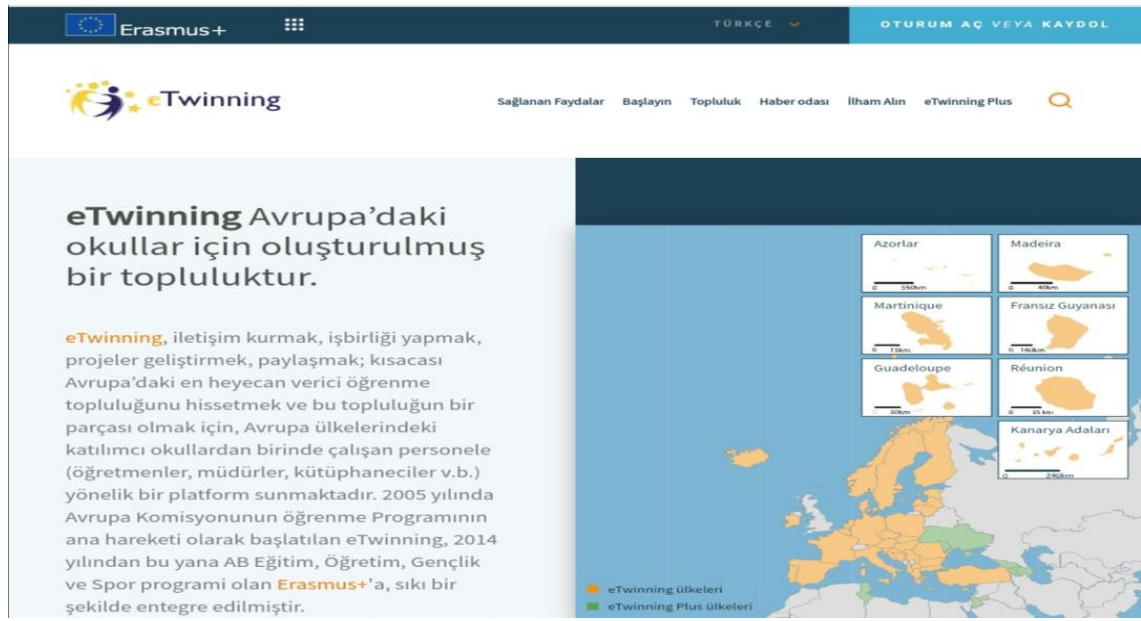
eTwinning eylemi, kamuya açık veya özel olsun, okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim merkezlerini hedeflemektedir ve temel amacı, Avrupalı öğretmenler ve okullar arasında internet yoluyla ortak çalışmaları teşvik etmek ve desteklemektir. eTwinning, farklı ülkelerden öğretmenlere ve öğrencilere iş birlikçi ve arkadaşça bir öğrenme ortamı sağlar ve sonuçları paylaşır (MEB, 2021b). Her şeyden önce, eTwinning; bir buluşma yeri, bir iletişim arenasıdır; kültürler, fikirler, didaktikler, Güneyden Avrupa'ya kadar okula gitme yolları arasında bir köprü oluşturmak için doğmuş ve geliştirilmiştir (Boffo vd., 2018). Her okul çalışmalara evden de devam edebilir, sınıflarda da farklı okulların müfredat temaları da ele alınabilir. Proje planlama ve geliştirme aşamasından başlayarak, öğrenciler ve öğretmenler tartışılabilir, ilgilenecek ve ulaşılabilecek ortak konuları arayabilir. Katılımcılar, proje boyunca çevrimiçi araçları kullanır, görev dağılımı yapılır ve birlikte çözümler bulunur. Öğretmenin rolü, öğrenciler ortak bir öğrenme ortamında kendi hızlarında öğrenirken öğrenmeyi kolaylaştırmasına yardımcı olmaktır (Gila, 2018). Eğitimciler arasında böylesine geniş bir alana yayılan eTwinning programı, genç nesli geleceğe hazırlamak için teknoloji ve dilleri araç olarak kullanıp öğrenme ortamını ve deneyimini zenginleştirerek öğretmenlerin beklentilerini karşılamaktadır. eTwinning sadece dil öğretmenlerine yönelik bir eylem değildir ancak bu tür projelerde dillerin araçsal niteliği göz ardı edilemez bir konumdur. Bu açıdan bakılacak olursa bir ya da birkaç dilde katılımcıların ortak bir dilin kullanımına güvenmeden bir projenin gerçekleştirilmeye çalışılması çok zordur.

Aşağıda eTwinning platformunda bulunan bölümler ve araçların kullanımından, en son 2020 yılında güncellenen eTwinning ara yüzünde bulunan etkinlikler ve çalışmalardan bahsedilecektir.

2.1.1.1. eTwinning Portalı

eTwinning portalı herkese açıktır ve eTwinning ortamına ilk adımdır (MEB, 2018a). <https://www.etwinning.net/tr/pub/index.htm> internet adresinden portala giriş yapılabilir. Portalın bu bölümüne giriş yapmak için kayıtlı kullanıcı olmaya gerek yoktur. eTwinning'in asıl toplanma alanı ve çalışma yeri olan etwinning portalına Haziran 2022 tarihi itibarıyla 1.058.983 öğretmen dâhildir (eTwinning, 2022a). Öğretmenlerin iş birliği içerisinde çalışması için, fikirlerini paylaşabileceği, proje

oluşturabileceği ve yine öğretmenlerin projelerine ortak bulabileceği bir portaldır. eTwinning ile ilgili tanıtıcı bilgilerin, portala kayıtlı olan öğretmen, okul ve proje sayılarının yer aldığı bu eTwinning portalında; “Sağlanan Faydalar, Başlayın, Topluluk, Haber Odası, İlham Alın ve eTwinning Plus” gibi bölümler bulunduğu gibi “Portal, eTwinning Live, My Groups, My Twinspaces, Learning Lab ve Self Teaching Materials” bölümleri de vardır. Bu platformda bulunan alanlar Şekil 1.’de görüldüğü üzere kullanıcıların rahatça yönlendirilmesini sağlamaktadır.

Şekil 1. eTwinning Portalı Girişi Ekran Görüntüsü (eTwinning, 2022a).

Öğretmenler bu alanda çalışmalar yapabilir, bilgi edinebilir, portala kayıt olup daha önceden çeşitli alanlarda yapılmış olan projeleri görme şansı elde edebilirler. Dil seçeneklerini değiştirebildikleri gibi eTwinning ve eTwinning Plus ülkelerinin bulunduğu haritaya da ulaşabilirler. Kullanıcılar kolayca giriş yapıp yönlendirmeler yardımıyla portalın diğer alanlarına giriş yapıp Twin’ci olmaya adım atabilirler (eTwinning, 2022a).

2.1.1.1.1. Sağlanan Faydalar

Öğretmenlerin eTwinning portalına katılmaları ve proje yapmalarının gerekçelerinin anlatıldığı bölümdür. Uluslararası olarak iş birliği yapılabilirdiği gibi öğrenci, öğretmen, veli, okullar ve yetkili makamlarca da iş birliği yapılabilen eTwinning sayesinde katılımcılar birlikte çalışma alışkanlığı kazanır ve öğrenciler için

proje kapsamında etkinlikler yapılabilir (eTwinning, 2022b). Katılımcılar iş birliği içerisinde çalışır ve hepsinin bir görevi vardır. Etkili iletişimde bulunarak karar alırlar ve alınan kararın gereğini yaparlar. Böylece en önemli 21. yüzyıl becerilerinden birisi olan etkili iletişim ve iş birliğini de gerçekleştirmiş olurlar (eTwinning, 2022b).

Katılımcıların, özellikle de öğretmenlerin mesleki gelişimine çevrimiçi seminerler, öğrenme etkinlikleri, çevrimiçi kurslar, çeşitli eğitim materyalleriyle katkı sağlar (MEB, 2018b). Öğretmenler eTwinning projelerinin sonunda Avrupa Kalite Etiketleri, Ulusal Kalite Etiketleri, eTwinning Ödülleri ve eTwinning Okulu olma ödülleri için başvuru yapabilirler. Başvuru şartları ve sahip olunması gereken genel kriterler ve şartlara bu bölümden ulaşılabilir.

eTwinning projesinin bitiminde başvurulabilecek kalite etiketleri bellidir ancak zaman zaman küçük değişiklikler veya yeniliklerle güncellenebilmektedir. 2022 yılının eTwinning teması: özellikle pandemi sonrası öğrenme ortamlarını hayal edip tekrar oluşturmak kanaatiyle “Geleceğimiz Güzel, Sürdürülebilir, Birlikte: Okullar ve Yeni Avrupa Bauhaus Girişimi” olarak belirlenmiştir (eTwinning, 2022c).

10 Kasım 2019 tarihinden itibaren projelerde en fazla 10 Türk ortak olma şartı konulmuştur. Bunun sebebi proje sayısını arttırmaktır. Ayrıca bir öğretmenin en fazla 5 tane projeden Ulusal Kalite Etiketini başvurma zorunluluğu getirilmiştir (MEB, 2021c) Ulusal Kalite Etiketini alabilmek için bir projede olması gereken kriterler pedagojik yenilik, öğretim programına uyum, ortak okullar arasında iş birliği, teknoloji kullanımı, sonuçlar, etki ve belgeleme’dir. Bir projenin Avrupa Kalite Etiketini alabilmesi için bu kriterlere uyup Ulusal Destek Servisi’nden Ulusal Kalite Etiketini alması ve en az iki yabancı ortaklarının Ulusal Destek Servislerinin Merkezi Destek Servisine önermeleri gerekmektedir (MEB, 2021c).

eTwinning okulu olma ödülüne sahip olmak okula prestij ve son zamanlarda Erasmus+ projelerinde avantaj sağladığı gibi dijital uygulamalarda, e-güvenlik, pedagojik daha birçok uygulamada katkı sağlamaktadır (eTwinning, 2022d).

2.1.1.1.2. Başlayın

eTwinning portalına giren ve bu dünyaya yeni adım atmış bir öğretmenin nasıl proje yapacağına, iyi bir proje yapması için neye ihtiyacı olduğuna, ilerlemesinin nasıl olacağına ilişkin bilgilerin yer aldığı bir öğrenme alanıdır. Bu bölümde öğretmenler proje için ve mesleki gelişimlerini arttıracak makaleler, materyaller gibi birçok öğrenme araçları ve etkinlikleri bulabilirler (eTwinning, 2022e).

2.1.1.1.3. Topluluk

Bu bölümde eTwinning'e dâhil olan 43 ülkenin olduğu bir harita vardır. Buradan ülkelerdeki eTwinning'e kayıtlı okullar görebilmekte ve ülkelerde bulunan tecrübeli eTwinning koordinatörleriyle iletişime geçilebilmekte ve gerekli bilgiler alınabilmektedir. Ayrıca eTwinning okulu olma ile kriterler ve eTwinning okulu olabilen okulların listesi vardır (eTwinning, 2022f).

2.1.1.1.4. Haber Odası

Bu bölümde eTwinning'le ilgili yeni bilgi ve güncellemeler, haberler, projeler ve ilham alınacak proje ve araştırmalar yer almaktadır (eTwinning, 2022g).

2.1.1.1.5. İlham Alın

Bu bölümde proje yürütücü ve uygulayıcıların proje ve faaliyet yapmak için ipuçları bulup ilham alabileceği kitler, projeler ve görüşler yer almaktadır (eTwinning, 2022h). Sayfada daha önceden yapılmış projelerden ilham alınabilir, özellikle projeye yeni başlayan Twin'ciler için ödüllü projelerden fikir edinilebilir. Görüşler alanında ise eTwinning tanıtım ve projelerle ilgili makaleler yer almaktadır ve proje yapmak isteyenler bu bölümü dikkatli bir şekilde inceleyebilirler (eTwinning, 2022h).

2.1.1.1.6. eTwinning Plus

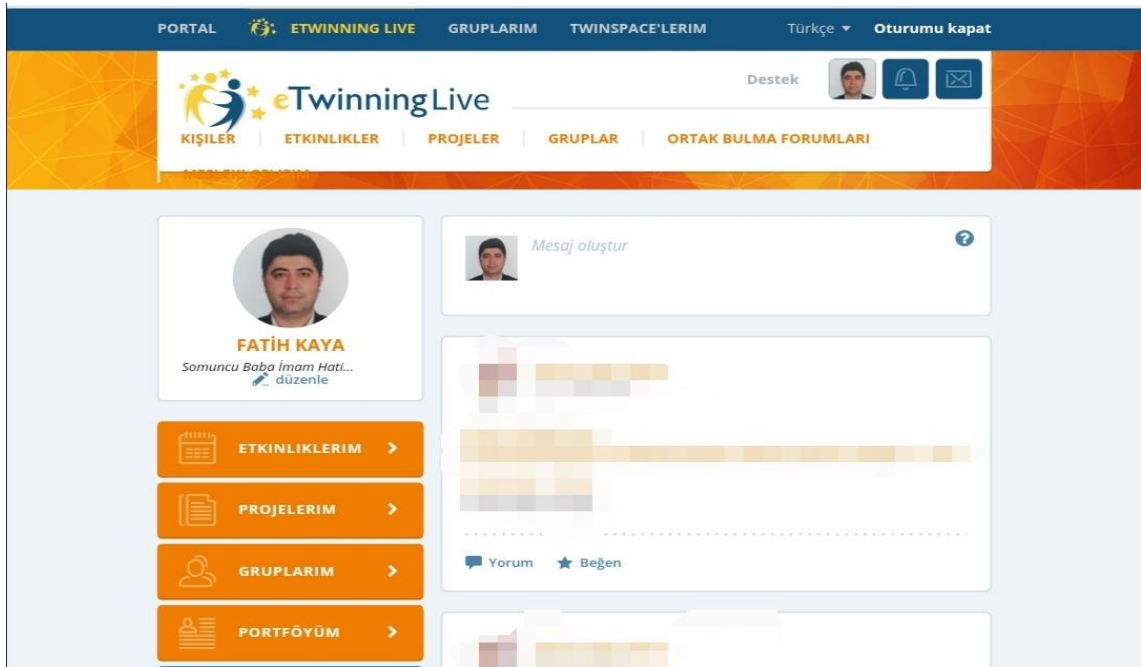
Avrupa'daki komşu ülkelerin birisinde yapılan eTwinning projesine dâhil olmak, oradaki okullarla iş birliği yapmak ve oluşturulmuş projeler üzerinde çalışmalar yapmak, ağdaki benzer proje yürütücüsü ve eğitimcilerle aynı öğrenme ortamını paylaşmak amacıyla kurulan eTwinning Plus, European Schoolnet tarafından yönetilmektedir (eTwinning Plus, 2022).

Kurulduğu yıldan beri eTwinning Plus ülkelerinde görev yapan öğretmenler bu topluluğun projelerine dâhil olmuş, etkileşimde bulunmuşlardır (eTwinning Plus, 2022). eTwinning Plus ülkeleri Doğu Ortaklığında Moldova, Ukrayna, Gürcistan, Ermenistan ve Azerbaycan; Akdeniz ortaklığında ise Tunus ve Ürdün üye devletleri bulunmaktadır. eTwinning'de 36 ve eTwinning Plus'ta ise 7, toplam 43 ülkede, 38 Ulusal Destek Hizmeti ve 8 Ortak Destek Ajansı tarafından desteklenmektedir (eTwinning, 2022i). Devlet okullarında veya özel okullardaki bütün kademelerde görev yapan öğretmenler ücretsiz olarak kayıt yaptırabilir ve projesini oluşturabilir. Kayıt olmak için giriş kısmındaki "Oturma Aç veya Kaydol" sekmesine girmesi ve ön kaydını oluşturması

gerekmektedir. Kayıt yapıldıktan sonra eTwinning Live, Twinspace ya da Gruplarım sekmelerine giriş yapılabilmektedir (eTwinning Plus, 2022).

2.1.1.2. eTwinning Live

Bu bölüme sadece portala kayıtlı öğretmenler girebilmektedir. Portala kayıt olan öğretmenler eTwinning Live alanında, diğer kayıtlı öğretmenleri görebilirler ve onlarla tanışıp etkileşimde bulunabilirler. Yapılacak projeler için kişiler, ortaklar bulabilir, iş birliği içerisinde etkinlik geliştirebilir ve kendi profillerini oluşturabilmektedirler. Ayrıca kişisel ve mesleki gelişim için düzenlenen etkinlik ve çalışmalara katılabilirler (eTwinning Live, 2022a). eTwinning Live alanının örnek bir görüntüsü Şekil 2.'de verilmiştir.

Şekil 2. eTwinning Live Ekran Görüntüsü (eTwinning Live, 2022a).

2.1.1.2.1. Kişiler (People)

Bu bölümde kişiler veya okullar aranabilir. Bu kişilere bağlantı kurma isteği gönderilerek yapılacak proje veya etkinliklerden haberdar edilme olanağı edinilebilir. Bu alanda bağlantı kurulan kişiler görülebildiği gibi portala henüz kayıt yaptırmış kişiler de görülebilir. Özellikle etkinliklere etkileşimli katılım ve projelere ortak bulma konusunda oldukça yararlı bir bölümdür (eTwinning Live, 2022b).

2.1.1.2.2. Etkinlikler (Events)

Etkinlikler bölümü, belirlenmiş bir tarih ve zamanda tanıtım yapmak, ortaklarla canlı bağlantı yapmak, etkileşim içinde olmak için yüz yüze ya da çevrimiçi olarak etkinliklerin düzenlendiği alandır. Kısa süreliğine açık kalan bu etkinliklere giriş yapabilmek için belirlenen tarih ve saatte hazır olmak ve belli bir sayıda olmak gerekmektedir. Her ülkeden ortak veya ortak olmayan diğer katılımcılar, düzenlenen bu etkinliklere katılabilirler. Yüz yüze yapılan etkinlikler belirli bir mekanda, okul veya etkinliğin uygun olduğu bir ortamda yapılır. Çevrimiçi yapılan etkinlikler ise sanal olup sadece belirli kişiler veya düzenleyen kişi tarafından uygun görülürse platformdaki herkes katılabilir. Tanıtım ile bu etkinliklerin herkes tarafından görülmesi sağlanabilir (eTwinning Live, 2022c).

2.1.1.2.3. Projeler (Projects)

Projenin yapılacağı uygun yaş grubu belirlendikten sonra projenin konusu belirlenir ve proje hazırlanıp bağlantı kurulan kişilere projeden bahsedilir. Proje hazırlandıktan sonra tanıtımını yaparak ortak bulma formlarından ortak bulmaya çalışılır. Avrupa'dan yabancı ortakların yer aldığı bir proje ise Avrupa projesi olur. Hazırlanan proje Ulusal Destek Servisi tarafından kabul edilir ve projenin işleyişinin yapılacağı bir Twinspace sayfası sistem tarafından oluşturulur (eTwinning Live, 2022d).

2.1.1.2.4. Gruplar (Groups)

Belli bir konu üzerinde iş birliği yapmak, paylaşımda bulunmak, tartışma yapmak ve etkileşimde bulunmak için Twin'ciler tarafından oluşturulan özel alanlardır (eTwinning Live, 2022e).

2.1.1.2.5. Ortak Bulma Formları (Partner Forums)

Bu bölüm kişilerin hazırlamış olduğu projelere, ortakların bulunduğu yerdir. eTwinning projelerine ortak bulunabildiği gibi eTwinning Plus ve Erasmus+ projeleri için de uygun ortaklar aranabilir. Projeler için öncelikle yaş gruplarının seçilmesi gerekmektedir. Yaş grupları 4-11, 12-15, 16-19'dur (eTwinning Live, 2022f).

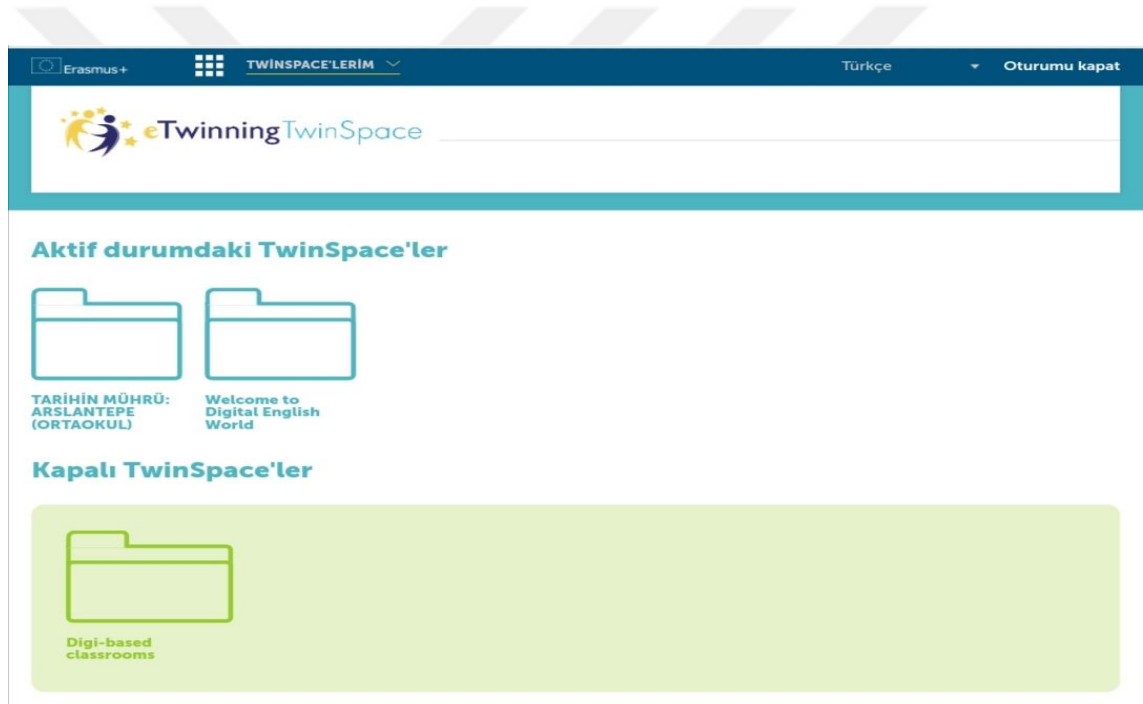
2.1.1.2.6. Mesleki Gelişim (Professional Development)

Bu alan eTwinning'in Avrupa'daki kayıtlı üyelere mesleki gelişimini arttırmak için çevrimiçi fırsatlar sunduğu yerdir. Kişiler; öğrenme etkinlikleri, gelişim fırsatları ve

iş birliğine dayalı içerikler bularak kendilerini geliştirebilirler. Araştırılan fikirler bu ortamda paylaşılabılır (eTwinning Live, 2022g).

2.1.1.3. Twinspace

Twinspace, oluşturulan projelerin işlendiği sanal ağıdır. Proje kabul edildiği andan itibaren projenin işlenmesi ve yürütülmesi için otomatik olarak açılan bu alanda proje katılımcıları, iş birliği yaparak etkileşim içinde faaliyetlere katılıp projeyi yürütürler. Projenin tüm faaliyetleri bu alanda sergilenir. Projenin amacı, fikirler, kullanılacak araç gereçler, iletişim araçları bu alanda kayıtlıdır. Aktif veya kapanmış projeler bu alanda görülür. Süresi bitmiş bir projeye herhangi bir yükleme yapılmaz. Ancak aktif projelere faaliyetler, ürünler ve sayfalar oluşturularak yüklenir. Twinspace ara yüzü ekran görüntüsü Şekil 3.'te gösterilmiştir.

Şekil 3. Twinspace Ara Yüzü Ekran Görüntüsü (eTwinning Twinspace, 2022a).

Bu sayfada ana sayfa dışında sayfalar, materyaller, çevrimiçi toplantılar, formlar ve üyeler sekmesi bulunmaktadır (eTwinning Twinspace, 2022a).

2.1.1.3.1. Sayfalar (Pages)

Proje kapsamında yapılan etkinliklerin düzenli bir şekilde sıralanarak sergilendiği ve paylaşıldığı alandır. Her projede proje ile ilgili yapılan etkinliklerin düzenli bir şekilde paylaşıldığı bir bölüm bulunur (eTwinning Twinspace, 2022b).

2.1.1.3.2. Materyaller (Materials)

Projede gerçekleştirilen etkinliklerin yer aldığı video, resim ya da yazılı kaynakların olduğu dosyalar bu alana yüklenir. Bu bölüme yüklenen kaynaklar artık sayfalar kısmında da paylaşılabilir (eTwinning Twinspace, 2022c).

2.1.1.3.3. Forumlar (Forums)

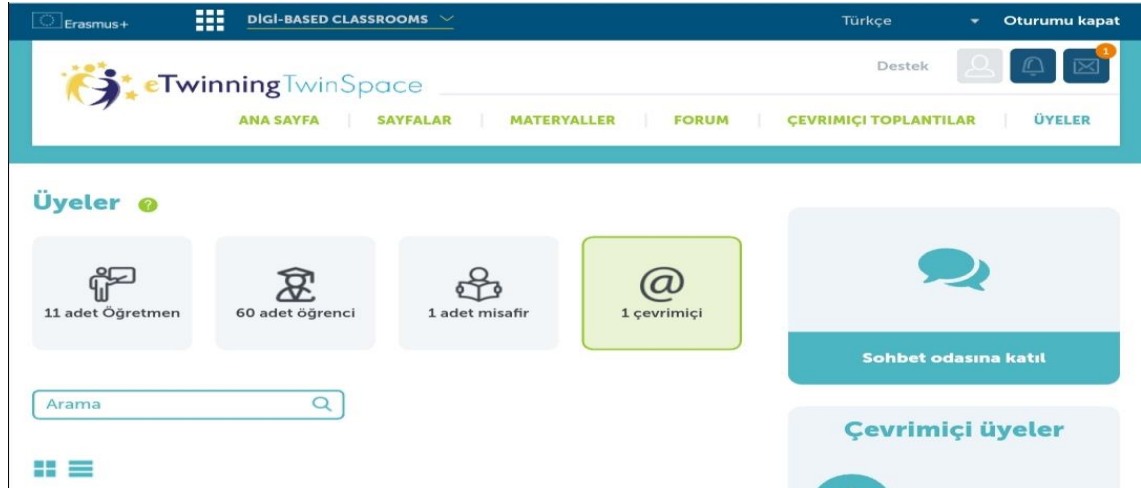
Proje için katılımcıların fikirlerinin alındığı, ortakların düşüncelerini paylaştığı, projenin tartışıldığı alandır (eTwinning Twinspace, 2022d).

2.1.1.3.4. Çevrimiçi Toplantılar (Online Meetings)

Proje ortakları ve proje katılımcılarının iletişim kurabildiği, etkileşim içerisinde olduğu, çevrimiçi toplantıların yapıldığı bölümdür (eTwinning Twinspace, 2022e).

2.1.1.3.5. Üyeler (Members)

Üyelerin sayfaya giriş çıkış zamanlarının gösterildiği alan olan üyeler bölümünde, proje ortakları ve katılımcılar yer almaktadır. Bu alanda, projeye katılacak öğrenciler eklenebilir, onlara şifre verilebilir. Görev ve sorumluluklar bu bölümde belirlenip değiştirilebilir (eTwinning Twinspace, 2022f). Twinspace ara yüzündeki üyeler bölümünün ekran görüntüsü Şekil 4.'te gösterilmiştir.

Şekil 4. Twinspace İçeriği Ekran Görüntüsü (eTwinning Twinspace, 2022f).

2.1.2. Eleştirel Düşünme

Birçok farklı tanımı olsa da “düşünme; ulaşılmak istenen bir hedefi gerçekleştirmek, karşılaşılan sorunlara çözüm üretmek, olaylar ya da durumlar arasındaki bağlantıları kurmak ya da gerçek dünyayı anlamak için kasıtlı, planlı ve örgütlü zihinsel etkinliklerde bulunma sürecidir” (Alkın Şahin & Tunca, 2019, s. 351). TDK’ya (2021) göre düşünme: “karşılaştırmalar yapma, ayırma, birleştirme, bağlantıları ve biçimleri kavrama yetisi ya da duyum ve izlenimlerden, tasarımlardan ayrı olarak aklın bağımsız ve kendine özgü durumu”dur. Düşünme ile ilgili diğer tanımlara bakıldığında Güneş’e (2012) göre düşünme; kişinin problem çözmesi, akıl yürütme süreçlerini kullanması, karar verebilme yetisini kullanabilmesi şeklinde ifade edilmiştir. “Düşünme; ulaşılmak istenen bir hedefi gerçekleştirmek, karşılaşılan sorunlara çözüm üretmek, olaylar ya da durumlar arasındaki bağlantıları kurmak ya da gerçek dünyayı anlamak için kasıtlı, planlı ve örgütlü zihinsel etkinliklerde bulunma sürecidir” şeklinde tanımlamıştır (Alkın Şahin & Tunca, 2019, s. 350). Ancak salt düşünce yeterli değildir; maharet üst düzey düşünebilmektir. ABD Program Geliştirme ve Denetleme Kurumu tarafından yapılan araştırmaya 60 araştırmacı katılmış ve üst düzey düşünme becerilerinin eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme ve karar verme olduğu vurgulanmıştır (Costa, 1991).

“Eleştiri” kavramı günümüzde daha çok kişiyi negatif olarak değerlendirme, yargılama veya tenkit olarak kullanılmaktadır. Eleştirel kavramı ise eleştiri niteliğinde olan anlamında kullanılmaktadır. Facione (2015) eleştirel düşünmeyi anlama, analiz, değerlendirme, çıkarımda bulunma, açıklama ve öz düzenleme olarak kategorize etmiş ve bu şekilde incelemiştir. Eleştirel düşünme kavramı birçok alanda birçok tanımla kullanıldığı için tanımlarda farklılık görülmektedir. Kökdemir’e (2003) göre eleştirel düşünme, dış dünyayı algıladığımız bir analiz etme sürecidir; problemin çözümüne yönelik, analiz, sentez ve değerlendirme yapmaya dönük zihinsel süreçlerdir. Eleştirel düşünme, bir sorgulama yöntemi olan sokratik sorgulama ile düşünce, idea, değer ve inançları körü körüne kabullenmeden, sorgulayarak, araştırarak, karşılaştırma yaparak ve nihayetinde üst düzey düşünme becerilerini kullanıp gerçek düşünceyi ortaya çıkarmaktır (Demir, 2006). Yağcı (2008), eleştirel düşünmeyi, zihnin yaptığı bütün aktiviteler değil, aksine belli bir amaç için yapılan zihinsel etkinlikler sürecidir, şeklinde tanımlanmıştır. Özden (2019), eleştirel düşünme ile ilgili olarak bireyin aktif olduğunu, eleştirel düşünme sürecinde zihinsel etkinlikleri etkin şekilde yaptığını, fanatizm ve önyargıdan uzak olduğunu, herhangi bir kişinin ya da kurumun güdümünde olmadığını, sorgulayıcı olup delil aradığını belirtmiştir. Eleştirel düşünme gerçeğe giden yolda

mantıklı olarak düşünme ve dogmatizmden uzak yeni fikirlere açık olma durumudur (Wang vd., 2008).

2.1.2.1. Eleştirel Düşünmenin Önemi

Bilgi ve teknolojinin arttığı ve hızla değiştiği günümüzde bireylerin sosyal sorunları fanatizmin etkisi altında kalmadan anlamlandırabilmeleri ve problemin çözümünde yer alabilmeleri için eleştirel düşünceleri gerekmektedir. Eleştirel düşünme becerisi 21. yüzyılda var olan bilgilerin kullanılması, yorumlanması ve yeni bilgilerin üretilmesi açısından önem teşkil etmektedir (Aybek, 2007). Bireylerin bilgileri anlamlandırabilmesi ve yeniden üretebilmesi için eleştirel düşünme becerilerine sahip olması ve eleştirel düşünmenin öğretiminin eğitimde ön plana alınması gerekmektedir (Ennis, 2013). Eleştirel düşünme ile duygudaşlık yapabilme eğilimi arasında pozitif ilişki olduğundan dolayı, farklı fikirlere hoşgörüyle bakabilmek ve tarafsız ya da karşıt görüşlere saygı duyabilmek açısından da oldukça önemlidir (Ekinci & Aybek, 2010). Eleştirel düşünme, bilgiyi anlamlandırma, bilimsel düşünme becerilerine sahip olma, bilgiyi çeşitli kaynaklardan ayıklama ve problemlere çözüm bulmamızı sağlayacaktır (Özden, 2019).

Eleştirel düşünme: “insanın anlayışını geliştirmek ve açıklamak için kendisinin ve diğer insanların düşünme sürecini sorgulayarak kendi dünyasını anlamlandırmasıdır” (Ertaş & Şen, 2014, s. 2). Eleştirel düşünme toplumun ekonomik olarak belirli bir seviye üzerinde kalması için çok önemlidir. Kalkınan ülkelerin genellikle eleştirel düşünmeye önem veren ülkeler olduğu anlaşılmaktadır. Eleştirel düşünme sayesinde bilgi üretimi artmaktadır. Bilgiyi arayan, sosyal problemleri çözebilen, yeni fikirlerin ortaya çıkmasını sağlayabilen kişiler yetiştirmek amaçlanmaktadır (Aybek, 2007). Eleştirel düşünme dogmatizme veya fanatizme olan karşıtlığı açısından da önemlidir. Kişinin özgün düşüncüyü ortaya çıkarabilmesi için belli otoritenin etkisi altında kalmadan davranması gerekmektedir (Yazçayır, 2016). Yeniliklere açık, güvenilir kaynaklara ulaşmaya gayret eden, kendini gerçekleştirmeye çalışan, fikir ve görüşlerinde tutarlı olan ve farklı fikirlere saygılı olan bireyler yetiştirmek açısından da eleştirel düşünme önemlidir (Cihaner, 2007). Dış dünyayı tüm gerçekliğiyle anlamak, iyi bir toplum, etkili iletişim ve ahlak gelişimi açısından da eleştirel düşünme önemli bir yere sahiptir.

Şahinel (2020) ise eleştirel düşünmenin önemini şu şekilde ifade etmiştir. Eleştirel düşünme becerilerine sahip olan nesiller yetiştirmesi beklenen eğitimimizde öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerde kişinin bireysel özelliklerinin farkında olarak iş

birliği içerisinde katılımını sağlaması önem arz etmektedir. Bilgi miktarının fazlalaşmasıyla birlikte bunların seçilmesi, ayıklanması ve düzenlenmesi gerekliliği eleştirel düşünmeyi öğrenen bireylerimizi için mecbur kılmaktadır. Eleştirel düşünme becerilerini geliştirmek için yapılan etkinlikler başarılı olduğu için, bu eğitim özellikle öğretmenlere tüm eğitimleri boyunca aşılmalıdır (Kürüm, 2002). Eleştirel düşünme eğilim ve düzeylerinin yeterli seviyede olmamasından dolayı diğer görüşleri, sınırlılıkları, sayılıları, ilgili kaynakları, kanıt ve yorumları incelemeli ve analiz edilerek karar verilmelidir (Korkmaz, 2008). Yapılan araştırmada öğretmen adaylarının genel olarak eleştirel düşünme eğilimi düşük çıktığı için, öncelikle problemin ne olduğunu ve düşünmenin gayesini bilmek gerekmektedir (Can & Kaymakçı, 2015). Dış dünyayı kendi çıplaklığıyla, olduğu gibi algılamaya yönelik olarak gerçekçi ve tarafsız olarak anlamlandırmak gereklidir.

2.1.2.2. Eleştirel Düşünmenin Öğretimi

Günümüzde literatüre bakıldığında eleştirel düşünmenin en doğru düşünceyi ortaya çıkaran disiplinli bir zihinsel süreç olduğu ifade edilmektedir. Eleştirel düşünmenin eğitimle verilebileceği düşüncesiyle bu eğitime yönelik stratejilerin geliştirilmesi de önem arz etmektedir (Şenşekerci & Bilgin, 2008). Eleştirel düşünmenin kişileri bencillikten ve sosyal-merkezli düşünmekten alıkoyacağı, bu sebeple hem öğrencilere hem de öğretmenlere eleştirel düşünme becerilerinin kazandırılmasının önemli olduğu düşünülmektedir (Ferrari, 2010). Bu sebeple tüm eğitim kademelerinde eleştirel düşünme öğretime ağırlık verilmesi beklenmektedir. Arka plandaki gerçekliği görebilen, okuduğunu ve dinlediğini anlayabilen hür iradesiyle fikir sahibi olabilen nesiller için eleştirel düşünme gereklidir.

Kişiyi eleştirel düşünme becerilerini kazandırabilmek için sınıf ortamının bu davranışı öğretmeye müsait olması gerekmektedir. Bunu sağlayacak kişi de öğretmendir. Sınıfta eleştirel düşünmeyi destekleyen ortamlar oluşturan öğretmenler, hem öğrencilerin bilişsel gelişimini arttırmakta hem de eleştirel düşünmeye yönelik olumlu tutumu yükseltmektedir (Seferoğlu & Akbıyık, 2006). Ayrıca eleştirel düşünmeyi destekleyen ortamlarda yetişen kişiler diğer bireylere göre problem durumuna yönelik anlamlar oluşturma ya da tahminde bulunma anlamında öndedir (Karadüz, 2010). Bu bireylerin akademik başarıları da diğerlerine göre daha yüksektir (Akbıyık & Seferoğlu, 2006). Costa'ya (1991) göre öğretmenler sınıflarda üst düzey düşünme becerilerini geliştirebilecek, onların düşüncelerini yapılandıracak davranışlar sergilemelidir. Öğrencileri hedeften net olarak bilgilendirmeleri, vaktin değerli

olduğunu bilip etkili kullanmaları, net ifadelerle yapılacak şeyi belirtmeleri, sınıfı öğrenmeye uygun bir ortam haline getirmeleri ve verilen yanıtlar karşısında tepkilerini öğrencinin düşünmesini ve düşündüğü şeyleri ifade etmesini köreltecek davranışlardan kaçınmaları gerekmektedir. Bu sebeple kendisinin ve diğer öğrencilerin konuşan kişiyi dinlemesi, bireyin fikir ve inançlarını eleştirmeden kabul etmesi, öğrencinin kendi düşünce ve cevaplarını kendisinin analiz etmesini sağlaması gerekmektedir. Ennis (2013), öğretmenlerin öğrencilerden alternatif varsayımlar üretmesini istemeleri gerektiği, fikir ve görüşleri doğrultusunda kanıt aramaları gerektiği vurgulanmış, farklı görüşlere karşı açık olunması, farklı bakış açılarıyla olayların değerlendirilmesi gerektiği belirtilmiş, konunun ve ölçme değerlendirme tekniklerinin eleştirel düşünme becerisinin öğretilmesine uygun olması gerektiği ifade edilmiştir. Ayrıca öğrencilere yanıtının muhalifli olduğu sorular yöneltilmesi ve düşünceleri için vakit verilmesi, öğrencilerden grup çalışması yapmalarının istenmesi ve değerlendirme ölçütleri kullanılması gerektiğine değinilmiştir.

Beydoğan (2003), öğrencilerin ön bilgileri yeterli olmadığı için öğrenmeye karşı olumlu bir tutum sergilemeyebileceğini, bu sebeple ön bilgilerin organize edilerek yeni bilgilerin ön öğrenmelerle ilişkilendirilerek yüklenmesi gerektiğini, bilgilerin organize olması için çeşitli taktikler kullanılması gerektiğini belirtmiştir. Ayrıca öğrenci fikir ve görüşlerini açıklarken cesaretlendirilmesi ve özgürlük sağlanarak gelişimlerinin takip edilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Bloom taksonomisinde analiz, sentez ve değerlendirme basamakları eleştirel düşünme becerisini desteklemektedir. Dolayısıyla analiz, sentez ve değerlendirme basamaklarında öğretim yapılması sağlanan etkinlikler yaptırılmalıdır (Akbiyık & Seferoğlu, 2006). Eleştirel düşünme eğitim öğretimde varlığını arttırarak sürdüğünde, öğrencilerin hem akademik başarısının hem de sosyal becerilerinin daha etkin ve olumlu olduğu görülmektedir. Bu sebeple bilgiler öğrencilerin uğraşarak bulabileceği şekilde sunulmalı, uygun ortam ve yeterli vakit verilerek problemin çözümüne ve çözümlerin diğer problemlerin çözümüne aktarılmasına olanak sağlanmalıdır (Kökdemir, 2003). Sınıf etkinliklerini öğrencilerin eleştirel düşüncelerini sağlayacak şekilde hazırlamak gerekmektedir. Bunun yanında, öğrencilere düşüncelerini ifade edebilecek yeterli vakit verilmeli, sınıf ortamları onları rahatlatacak ve düşüncelerine destek olacak şekilde tasarlanmalı, uygun materyaller seçilmeli, öğrencilerin fikir ve görüşlerinin hoş görüldüğü ve ifade edilmesine olanak tanındığı yerler sağlanmalıdır (Edwards & Springate, 1995).

2.1.2.3. Eleştirel Düşünme Stratejileri

Eleştirel düşünme becerisine sahip kişilerin bazı stratejilere sahip olması ve bu stratejileri kullanması gerekmektedir. Paul ve diğerlerine (1990) göre eleştirel düşünme stratejileri, duyuşsal stratejiler, bilişsel stratejiler-makro yetenekler ve bilişsel stratejiler mikro-beceriler olmak üzere üç ana gruba ayrılmıştır (akt. Şahinel, 2020). Sözü geçen stratejiler aşağıda verilmiştir.

Duyuşsal stratejiler: Bu stratejiye sahip kişilerin genel olarak özgün fikrini ortaya çıkarması beklenir. Başkalarının düşüncelerinden etkilenmeden, fikir hapisanelerine girmeden, kendi fikirlerini kabullenip ifade edebilirler. Duyuşsal stratejilere sahip bireylerin bu bağlamda aşağıdaki özelliklere sahip olması beklenir.

1. Bağımsız düşünme: Bireyin özgün ve kendi hür iradesiyle düşünmesidir. Mantıklı bulmadıkları ideaları kabul etmezler. Başkalarının kendilerini yönlendirmesine müsaade etmezler.
2. Grup halinde düşünmekten kaçınma, kendini tanıma: Başka kişilerin fikirlerini hesaba katmama durumudur. Bencil bir kişi doğrunun ve bilimsel düşünmenin tam karşısında yer almaktadır. Bu bireyler bir araya gelip bir topluluk oluşturduğunda ise kendi grubunun düşüncesinin önüne hiçbir gerçekliği koymak istemez. Kişi kendine uymayan gerçekleri unutmak ister ya da gerçekleri çarpıtmaya çalışır. Bu durumun üstesinden gelmek için kişi kendi düşünceleri üzerine düşünmeli, olayları kendi içerisinde değerlendirmeli ve aynı fikirde olunmayan bireyler empati yapılarak ve yenilikçi bir tavırla dinlenilmelidir.
3. Tarafsız düşünmeyi başarma: Kişi diğer fikirleri anlamak için empati yapmalı ve bu görüşlerin iyi ve kötü yanlarını analiz etmelidir. Karşıt görüşlerin sınırlılık ve sayıltılarını, artı ve eksilerini çalışmalıdır. Toplum ve uluslarda var olan inancı ve görüşleri düşünmek eleştirel düşünmenin gerekliliklerindendir.
4. Duygu ve düşüncelerini dengeleyebilme: Düşünce ve duygu arasında karşılıklı etkileşim vardır, birbirlerini etkiler. Ancak eleştirel düşünenler duygularını bir kenara bıraktıklarında düşüncelerinin de değişebileceğini anlar, olaylara bakış açılarını bu bilinç doğrultusunda düzenlemeye çalışırlar.
5. Zihinsel alçakgönüllülüğü ve yargıyı geciktirmeyi geliştirme: Eleştirel düşünenler hangi konuyu ne kadar bildiklerinin farkındadır. Kendi fikirlerinin güçlü ve zayıf yönlerini bilirler. Bilmediği bir konuda bilmiyorum demeyi utanç vesilesi saymazlar.

6. Zihinsel cesareti geliştirme: Toplumda kabul gören bir fikri kanıtları olmadığı müddetçe kabul etmeme durumudur.
7. Düşüncelerindeki çelişkilerin farkında olma: Birey kendi fikir ve etkinliklerindeki zayıf yönleri ve paradoksu anlayabiliyorsa eleştirel düşünme eğilimdedir. Eleştirel düşünenler fikirleri analiz ederek doğrunun peşinden giderler.
8. Zihinsel azmi geliştirme: Eleştirel düşünme becerisini kazanmak bir süreç işidir. Eleştirel düşünenler karşılaştıkları tüm engellere rağmen hep gerçeğin arkasından koşarlar.
9. Düşünme becerisine güven duymayı geliştirme: Üst düzey düşünme becerisine sahip kişi problem çözme, karar verme, yaratıcı düşünme ile mantıklı sonuçlara ulaşarak akılcı düşünmenin değerini bilir.

Bilişsel stratejiler-makro yetenekler: Bu strateji ve yeteneklere sahip kişilerin bilimsel düşünebilmeleri beklenir. Düşünme becerilerinin etkin şekilde çalışmasını amaçlamaktadır. Bilişsel stratejilere ve makro yeteneklere sahip bireylerin bu bağlamda aşağıdaki özelliklere sahip olması beklenir.

1. Genellemeleri sadeleştirerek tek doğrudan uzaklaşma: Eleştirel düşünen bireyler tek yolculuktan ve toptancılıktan kaçınırlar. Bilgiyi çarpıtmaktan uzak durarak probleme çözüm bulma amacını taşımaktadırlar.
2. Fikirleri benzer veya yeni durumlara adapte edebilme: Eleştirel düşünme becerisine sahip olan bireyler fikirlerini yeni olaylara transfer ederek probleme çözüm bulmaya çalışırlar.
3. Eleştirel analiz yapıp, kendi fikirlerini geliştirebilme: Eleştirel düşünenler tek doğruculuktan uzaktır. Kendi düşüncelerinin salt doğru olmayabileceğini idrak etmişlerdir, başkalarının fikirlerinin de değerli olduğunu bilirler.
4. Problemi fark edip tanımlayabilme: Bir problem açık ve anlaşılır olduğu kadar araştırılıp sonuca kavuşturulabilir. Eleştirel düşünme becerisine sahip bireyler gerçekleri ve varsayımları birbirinden ayırt eder ve sorunları netleştirir.
5. Düşünceyi açık bir şekilde ifade edebilme: Kavramların salt tanımını yapabilmek bir problemi anlamak ve çözmek yolunda adım atmak değildir. Kişi problemi net olarak ifade ve analiz edebilmelidir. Eleştirel düşüneyen bireyler sorunu irdeleyemezler.
6. Değerlendirme standartlarını netleştirme: Eleştirel düşünen bireyler kişisel bir zandan ziyade analiz yaparak ölçütler ve değerlendirme standartlarını oluşturur. Eleştirel düşünme becerisine sahip kişiler farklı sav ve görüşleri de hesaba katar.

7. Bilgi kaynaklarının güvenilirliğini değerlendirme: Bilgi miktarının ve çeşitliliğinin arttığı günümüzde eleştirel düşünen bireyler güvenilir bilgi kaynaklarını seçip ayıklarlar. Bilgileri karşılaştırır, varsa karşıt fikirleri toplayarak sonuç edinmeye çalışır.
8. Problemi derinlemesine inceleyebilme: Eleştirel düşünenler problemi derinlemesine inceleyip irdelerek ifadenin temelini oluşturan düşünceleri anlamaya çalışır ve geniş ölçüde akılcı görüşler oluşturarak sonuca ulaşır.
9. Fikirlerin analizini yaparak sorunu çözme: Eleştirel düşünme becerisine sahip bireyler bir fikre yüzeysel olarak katılmaktansa veya karşı çıkmaktansa olabildiğince bilgiler toplayarak o fikrin güçlü ve zayıf noktalarına çalışarak derinlemesine inceler ve sorunu algılayıp sonuca ulaşır.
10. Probleme çözüm bulma: Eleştirel düşünenler iyi bir çözüm için edinecekleri bütün bilgileri derinlemesine araştırır. En iyi çözümü diğer çözümlerle mukayese eder.
11. Değerlendirmede belli bir standarda sahip olma: Kişi kendini veya başkalarını değerlendirirken kullandığı ölçüt ve standartlar konusunda bilgili ve nettir.
12. Eleştirel okuma: Eleştirel düşünme becerilerine sahip kişiler metnin tamamını idrak edene kadar yargıda bulunmazlar. Anlamak için metnin demek istediği şeyi bulmaya çalışırlar. Metni ya da kitabı yazanın da yanlış yapabileceğinin farkındadırlar. Kitabın güçlü ve zayıf yönlerini anlamaya çalışırlar. Gerçeğe ulaşmaya kadar öğrenmek istedikleri bilgi ile ilgili tüm metinleri okumaya çalışırlar.
13. Eleştirel dinleme: Eleştirel düşünme becerilerine sahip bireyler etkili ve eleştirel düşünerek dinleme yaparlar. Karşıdaki kişinin hatalarını bulmak ya da kendi düşüncesine destek olmak için değil; anlamak, idrak etmek için dinlerler. Anlamadığı yerleri nazik bir üslupla sorarlar.
14. Konu alanları arasında bağlantı kurma: Eleştirel düşünme becerilerine sahip bireyler bir konuyu idrak edebilmek için ilgili bilgileri, anlamları ve düşünceleri toplayarak bir anlam kurarlar.
15. Doğru sorgulamayla gerçeğe ulaşabilme: Karşıt fikri anlamak ve öğrenmek ve tanımak için nazik bir üslupla sorgulama yapılır ve doğru bilgiye ulaştırmak için sorgulayarak düşüncenin zayıf yönleri ortaya çıkarılır.
16. Karşılıklı fikirleri ilişkilendirebilme: Fikirlerin kökenlerinin incelenip düşüncelerin kanıtları araştırılarak karşılıklı olarak bilgi ediniminin sağlanmasıdır.

17. Karşıt fikirleri diyalogsal düşünebilme: Fikirlerin anlaşılmasını amaçlayan bir stratejidir. Fikirler arasındaki anlaşmazlıklar görüldüğünde hangisinin akılcı hangisinin akılcı olmadığı sorgulandığı bir stratejidir.

Bilişsel stratejiler-mikro beceriler: Düşünceyi analiz etmeyi ve bir bütün içinde algılamayı amaçlamaktadır. Bu strateji ve becerilere sahip bireylerin bilimsel düşünmesi, tümevarım ve tümdengelim yöntemlerini kullanması beklenir. Bilişsel stratejilere ve makro yeteneklere sahip bireylerin bu bağlamda aşağıdaki özelliklere sahip olması beklenir.

1. Gerçek ile idealler arasındaki farkı bilme: Bir düşüncenin esiri olarak kalmayan bireyler gerçek ile ideal arasındaki ayrımın farkındadır. İnandığımız şeylerle uyguladığımız davranışlar arasındaki mesafeyi kapatırlar.
2. Düşünme hakkında düşünebilme: Düşüncenin açık, anlaşılır ve net olması için kendi düşünceleri üzerinde düşünen kişi kendi düşüncelerinin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarmaya çalışır. Düşünceleri dile dökmeyi sağlayan kelimeleri daha sık kullanarak her zaman yeni varsayım ve çıkarımları hesaba katarlar.
3. Anlamlı benzerlikleri ve farklılıkları ayırt edebilme: Eleştirel düşünme becerilerine sahip bireyler konu, düşünce ve fikirleri inceleyerek benzerlikleri ve farklılıkları anlar. Birbirine benzemeyen şeylerin benzerliklerini fark eder. Böylelikle benzerlikleri de değişim ve farklılıkları da anlar.
4. Sayıltıları inceleme ve değerlendirme: Kişiler yanlış sayıltılar ortaya koyabilir. Bu sebeple eleştirel düşünme becerilerine sahip bireyler farklı sayıltıları da hesaba katarlar. Düşüncelerinde ayrıntılara dikkat eder, onları gözden kaçırmazlar.
5. Sorunla ilgili olgular üzerine odaklanabilme: Problem durumu ile ilgili olan veya ilgili olmayan kavramları ve bilgileri anlayarak sonuca ulaşmaya çalışırlar. Düşüncelerinde sonuca ulaşırken diğer konularla ilişkisini kurar ama onlarla karşılaştırmazlar.
6. Güvenilir sonuçlara ulaşabilme: Görüş ve fikirleri inceleyerek geleceğe yönelik güvenilir tahminlerde bulunma durumudur. Problemler ve çözümleri zamana ve duruma göre değişebildiği için daha dikkatli olmaya özen gösterirler.
7. Kanıt ve iddiaları değerlendirme: İddia edilen görüş ve fikirleri analiz ederek problemin çözümünde kullanacakları kanıtları fark ederler. Düşünce eyleminin her aşamasında dikkatli davranırlar.
8. Çelişkileri fark etme: Eleştirel düşünenler fikirlerinde tutarlıdır. Düşünce ve görüşlerindeki çelişkileri yok etmeye çalışırlar. Karşıt düşüncelerin çelişkilerini

de anlamaya çalışır ve sonuca ulaşırlar. Kişi fikir ve görüşlerini net bir şekilde ifade ederek buna göre yaşar.

9. Düşüncelerin sonuçlarının farkında olma: Eleştirel düşünme becerilerine sahip bireyler düşüncelerini ve onun altında yatan sebepleri ve doğurduğu sonuçları anlayabilir. Olayların söylemlerini birbirini tetikleyeceğini bilir.

2.1.2.4. Eleştirel Düşünen Bireyin Özellikleri

Eleştirel düşünebilen bireyler araştırma eğiliminde olan, neden sonuç ilişkisi kurabilen, açık fikirli, ön yargıdan uzak, akli selim, mütevazıdır (Tümekaya & Aybek, 2008). Duygusal zekaları gelişmiş, kendini irade ve ifade edebilen, etkili iletişim kurabilen, tarafsız ve bilinçli kimselerdir (Battal, 2010). Düşüncelerinde belirli standartlarla hareket ederek sorunlara çözüm bulmaya çalışırlar ve bu ölçütlere göre değerlendirme yaparlar, açık fikirli ve çok yönlü bakışları vardır, ihtimalleri düşünür ve sosyal bireylerdir (Paul & Elder, 2006). Etkili sorular sorarak problemlere yanıt arar, bilimsel araştırma basamaklarını kullanır, karar vermeden önce delillere bakar (Ennis, 2013). Beyer'e (1983) göre eleştirel düşünen bireyler aşağıdaki özelliklere sahiptir (akt. Şahinel, 2020).

- ✓ Görüş ve fikirlerin net olarak açıklanmasını ve diğer kişilerden fikirlerini net olarak ifade etmesini isterler.
- ✓ Düşüncesizce tutum ve davranışlarda bulunmazlar.
- ✓ Bir fikir geliştirme konusunda çaba harcarlar.
- ✓ İddia edilen görüşleri detaylıca incelerler.
- ✓ Fanatizm ve ideallerden uzak tarafsız bir düşünce ile fikir belirtirler.
- ✓ Daha önce bildiği şeylerin üzerine yeni bilgiler inşa ederler.
- ✓ Kesin bir hüküm vermeden önce kanıtları araştırırlar.
- ✓ Diğer bireylerin fikirlerini dinleyip araştırır ancak neye inanacağına en sonunda kendisi karar verir.
- ✓ Herkesin düşüncesine saygı duyup dinler, eleştirel düşünenler için en değerli düşünce en önde gelir. Başkalarıyla aynı fikirde olduğu zaman onların o görüşe nasıl baktıklarını anlamaya çalışırlar.
- ✓ Bakış açısını değiştirerek olaylar için aşırı üzülmeekten vazgeçerler.
- ✓ Doğru olduğundan emin değilse o fikir ve düşünceleri dile getirmez, çoğunluğun doğrusunun her zaman kesin doğru olmadığını farkındadırlar.
- ✓ Genel kanının karşısında olsa ve dışlanmaya müsait bir ortam olsa bile nazik bir üslupla düşüncelerini dile getirir.

- ✓ İnandığı şekilde yaşar, yaşamayacaksa inandığı şeyi tekrar sorgular.
- ✓ Doğru olduğuna inandığı düşünceyi bulmak ve sorunu ortadan kaldırmak için azimle çalışır.
- ✓ Problemleri çözmek için mantıklı düşünüp kanıt arar.
- ✓ Toptan genellemelere karşı mesafelidir.
- ✓ Benzerlikleri ve farklılıkları bulmaya çalışır.

2.1.2.5. Eleştirel Düşünme Eğilimi

Bireyin eleştirel düşünme becerilerine sahip olması bu becerileri kullanacağı anlamına gelmez. Kişi eleştirel düşünme becerilerine ne kadar sahip olursa olsun olumlu yönde bir eleştirel düşünme eğiliminde olmazsa bu becerilerini icraata dökmekte zorlanır (Yung-Kuan vd, 2017). Bu sebeple bireylerin eleştirel düşünmeye karşı olan tutumu veya eğilimi, bireyin eleştirel düşünme becerilerini kullanmaya olan isteğini etkileyecektir. Dolayısıyla eleştirel düşünme sadece beceri olarak değil aynı zamanda bu becerileri kullanmaya yönelik tutum ve eğilim olarak da anlaşılabilir (Ricketts & Rudd, 2004).

Fisher'a (2005) göre eleştirel düşünme eğilimleri akıl yürütmeye karşı isteklilik, mücadele azmi ve açık fikirlilik ve gerçeği bulma ve arama isteği olmak üzere üç başlıkta sıralanabilir. Kişi, kendi fikir ve düşüncelerini ve başkasının görüşlerini akıl yürütme yoluyla anlamlandırır, düşüncelerin güçlü ve zayıf yönlerini ortaya çıkarıp kıyaslama yapabileceği için en doğru düşünceye ulaşacaktır. Ulaştığı doğrunun kanıtlarını açıklarken mücadelecisi ve azimli olması gerekmektedir. Yeterli veriye ulaşmaya kadar kesin bir fikre varmaması gerekmektedir. Eleştirel düşünen bir birey düşünceleri sorgulamalı, fikirlere karşı şüpheli yaklaşmalı ve en doğrusunu bulmalıdır. Beyer'e (1988) göre, eleştirel düşünme eğilimi; şüpheli, yenilikçi, açık ve ileri görüşlü, dogmatizmden uzak, kanıtlanabilir görüşlere saygılı, karşıt görüşler için neden sonuç ilişkisini sorgulamaya meyil etme durumudur.

Paul ve diğerleri (1990), eleştirel düşünme eğilimlerinin zihinsel alçak gönüllük, zihinsel cesaret, zihinsel empati, zihinsel dürüstlük, zihinsel azim, akıl yürütmeye inanç ve zihinsel adaletten meydana geldiğini belirtmişlerdir. Kişinin kendi güçlü ve zayıf yönlerinin farkında olması, kendi sınırını bilmesi zihinsel alçak gönüllülüktür. Zihinsel cesaret ise kişinin farklı fikir ve görüşleri mukayese etmeye olan çabasıdır. Bireyin karşısındaki insanların duygu ve düşüncelerini anlamak için, kendini onun yerine koyması gerektiğini bilmesi zihinsel empatidir. Bireyin savunduğu fikirlerin belirli bir standardının olması zihinsel dürüstlük; zorluklar, engeller ve bütün olumsuz şeylere

rağmen gerçeği aramaya devam etmesi zihinsel azimdir. Akıl yürütmeye inanç ile ise kişinin problemin çözümünde akıl yürütmenin etkili olacağını bilmesidir. Zihinsel adalet ise kişinin farklı görüş ve düşünceleri ön yargılarından ve kişisel görüşlerinden etkilenmeden düşünceyi anlamlandırmasıdır.

2.2. İlgili Çalışmalar

Bu bölümde eTwinning ve eleştirel düşünme kavramları ile ilgili çalışmalar incelenmiştir. eTwinning çalışmalarının ülkemizde yurt dışı çalışmalarına göre daha az olduğu gözlemlenmektedir. Eleştirel düşünmeyi konu alan araştırmalar incelendiğinde sadece eğitim alanında değil aynı zamanda sağlık, felsefe ve psikoloji alanlarında da çalışmaların yapıldığı gözlemlenmiştir. İki kavram ile ilgili olarak da ülkemizde daha fazla çalışma yapılması gerektiği düşünülmektedir. İlgili çalışmalar yurt içinde ve yurt dışında olmak üzere güncel olandan başlanarak sunulacaktır.

2.2.1. eTwinning ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Bu araştırmada sözü geçen eTwinning ile ilgili yurt içinde yapılan araştırmalar incelendiğinde iki araştırmanın nitel; bir araştırmanın ise nicel olduğu görülmektedir. Araştırmalarda eTwinning uygulamalarının, uygulamayı kullanan öğretmenler üzerindeki etkisi, öğretmenlerin dijital okuryazarlık becerilerine etkisi, mesleki gelişimlerine etkisi ve öğrencilerin dil becerilerine etkisi incelenmiştir.

Acar & Peker (2021), “What Are The Purposes Of Teachers For Using The eTwinning Platform And The Effects Of The Platform On Teachers?” adlı araştırmalarında öğretmenlerin eTwinning platformunu kullanma amaçlarını ve bu platformu kullanan öğretmenler üzerindeki etkilerini incelemeyi amaçlamışlardır. Eylem araştırma modeli kullanılan araştırmanın çalışma grubunu eTwinning kalite etiketi ödülü alan 15 öğretmen oluşturmaktadır. Verilerin yarı yapılandırılmış görüşme formları ile elde edildiği ve içerik analiz tekniği kullanılan araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin eTwinning platformunu kullanmalarını sebepleri; proje yapmak, çevrimiçi derslere katılmak, öğretmenlik mesleğine katkı sağlamak ve iş birliği içerisinde çalışmaktır. Platformun öğretmenler açısından çok yararlı olduğu anlaşılmış, bakış açılarını değiştirip geliştirdiği görülmüş ve mesleğe katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Erdem vd., (2021), “eTwinning Projelerinin Öğretmenlerin Dijital Okuryazarlık Becerilerine Katkısı” isimli araştırmalarında eTwinning faaliyetlerine katılan öğretmenlerin dijital okuryazarlık becerilerini çeşitli değişkenler açısından araştırmak

istemişlerdir. Çalışma, karma yöntemde, yakınsayan desene göre gerçekleşmiştir. Çalışma grubunu Bursa’da çalışan 470 öğretmen oluşturmaktadır. Bu öğretmenlere ‘Dijital Okuryazarlık Ölçeği’ uygulanmış ve yarı yapılandırılmış görüşme formları içerik analizine tabi tutulmuştur. Kruskal Wallis H testi yapılarak elde edilen bilgiler doğrultusunda öğretmenlerin eTwinning projelerinde aktif olma zamanları, mesleki kurslara katılım durumu, kalite etiketi alıp almamaları ile dijital okuryazarlığın tutum, teknik, bilişsel ve sosyal boyutlarında anlamlı bir farklılık tespit edilmiştir.

Akıncı (2018), “Ewinning Proje Uygulamalarının Öğrencilerin Yabancı Dil Becerileri İle Öğretmenlik Mesleki Gelişimine Katkısı (Bir Eylem Araştırması)” isimli çalışmasında eTwinning projelerinin öğrencilerin yabancı dil becerileri ve öğretmenlik mesleğine katkılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Öğrencilerin yabancı dilde dinleme ve konuşma becerilerine olan etkisi, öğretmenlerin ise teknolojiye entegre olma anlamında mesleki becerilerinin gelişimlerine olan katkıları araştırılmıştır. Eylem araştırma modeli kullanılan çalışmada çalışma grubunu Isparta Merkez’deki bir ilköğretim 3. sınıf öğrencileri ve araştırmacının kendisi oluşturmaktadır. İngilizce dersinde Web-2.0 araçlarının kullanılması ile ilgili yapılan bir eTwinning projesi kapsamında ders süreci incelenmiş, öğrenci ürünleri, günlükler, sosyal medya paylaşımları, görüntü ve video kayıtları, odak grup görüşmeleri ile veriler toplanmış ve edinilen nitel veriler frekans ve yüzde istatistikleri ve içerik analizi tekniği ile çözümlenmiştir. Elde edilen bilgiler doğrultusunda eTwinning projesinin öğrencilerin dil becerilerine olumlu yönde katkı sağladığı, derse olan katılımlarını arttırdığı ortaya çıkmıştır. Teknoloji ile entegre olma anlamında ise öğretmene katkısı olduğu bulunmuştur.

2.2.2. eTwinning ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Bu çalışmada sözü geçen eTwinning ile ilgili yurt dışında yapılan araştırmalar incelendiğinde araştırmaların nicel araştırma olduğu görülmektedir. Araştırmalarda eTwinning uygulamalarının, eğitim sistemlerine nasıl dahil edilmesi gerektiği ile ilgili çalışmalar yapılmış olup ayrıca uygulamanın öğretmenler üzerindeki etkileri de incelenmiştir.

Gajek (2018), “Curriculum Integration in Distance Learning at Primary and Secondary Educational Levels on the Example of eTwinning Projects” isimli çalışmasında Polonya’daki ilköğretim ve ortaokullarda öğretim programının eTwinning projeleriyle uzaktan öğrenmeye entegre edilmesi amaçlanmıştır. eTwinning esnek olduğu için, öğretmen ve öğrencilere yaş konusunda, katılımcı sayısında, projenin süresi konusunda çeşitli özerklikler vermektedir. Bu esneklikler de öğretim programının

uzaktan öğrenmeye entegre edilmesini kolaylaştırmıştır. Araştırmada eTwinning ulusal kalite etiketi ödülüne layık görülen 1800 proje incelenmiştir. Ayrıca uzaktan öğrenmenin rolü de tartışılmıştır. Projedeki okullarla uluslararası anlamda iş birliği yapılmıştır. Çalışmanın sonunda uluslararası iş birliğinin gelişmesi için, konu ve içeriklerin yabancı dil ile öğretilmesi için, öğretim programının uzaktan öğrenmeye entegre edilmesi için eTwinning projelerinin çok önemli olduğu anlaşılmıştır.

Cinganotto (2017), “Experiential Learning For Teacher Training: A Case Example On Language, Content And Technologies In A Learning Event By eTwinning” isimli çalışmasında öğretmenlik meslek gelişiminde, alan bilgisi, dil ve teknolojinin öneminin artmasıyla birlikte uluslararası toplulukta içerik ve dil ile bütünleşmiş bir öğrenme üzerine yapılmış eTwinning projesini değerlendirmiştir. Konu ve içeriklerin yabancı dil dersleriyle bütünleştirilerek işlenmesi için teknoloji kullanımının önemi anlaşılmıştır. Farklı ülkelerden 165 gönüllü öğretmenin ürettiği dijital içeriklerden ve anketlerden çıkan veriler doğrultusunda katılımcıların eğitimi esnasında keşfetme, öğrenme, deney ve sosyalleşme süreçlerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Öğretmenlerin yeni Web-2.0 araçlarını bulması ve teknolojiyi derslerde kullanmasını amaçlayan bu girişim sayesinde deneysel öğrenme gerçekleşmiş ve öğretmenlerin mesleki gelişimine katkı sağlanmıştır.

Crişan (2013), “The Impact Of Teachers' Participation In eTwinning On Their Teaching And Training” isimli araştırmasında eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin düşüncelerini ve eTwinning projelerinin öğretmenler üzerindeki etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Veriler eTwinning platformunu aktif olarak kullanan 108 öğretmenden çevrimiçi olarak verilen anketlerden toplanmıştır. Yapılan analizler neticesinde katılımcıların öğrenme ve öğretme üzerine faydaları olduğu ortaya çıkmıştır. Öğrencilerin daha iyi öğrenmesi, farklı öğrenme aktivitelerinin geliştirilmesi, bilişim teknolojisinin daha iyi kullanılması faydalardan bazılarıdır. Ayrıca öğretmenlerin mesleki gelişimine katkı sağladığı, hem kendileri hem de öğrenciler için motive edici bir durum olduğu belirlenmiştir.

2.2.3. Eleştirel Düşünme ile İlgili Yurt İçinde Yapılan Çalışmalar

Bu araştırmada sözü geçen eleştirel düşünme ile ilgili yurt içinde yapılan araştırmalar incelendiğinde araştırmaların bir tanesinin nitel araştırma olduğu, iki araştırmanın ise nicel araştırma olduğu anlaşılmaktadır. Araştırmalarda eleştirel düşünme ile ilgili tezler incelenmiş olup öğretmenlik mesleğine tutum ile eleştirel

düşünme eğilimi arasındaki ilişkiler ve öğretmenlerin eleştirel düşünmeye ilişkin algıları incelenmiştir.

Tekin (2021), “Covid 19 Pandemi Sürecinde Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Becerisine Yönelik Metaforik Algıları” isimli araştırmasında nitel araştırma yöntemlerinden fenomenoloji desenini kullanmış, öğretmen adaylarının eleştirel düşünme beceri algılarını metaforlar aracılığıyla incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmasında amaçlı örneklemin ölçüt temelli çeşidini kullanmıştır. Verilerin analizinde içerik analizinin kullanıldığı araştırmasına 2019-2020 Eğitim ve Öğretim yılında Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümündeki dahil ettiği 106 öğrencinin 95 metaforunu kullanmıştır. Alanında uzman iki kişinin görüşleri alınmış ve güvenilirliğin sağlanması için Miles ve Huberman’ın formülü kullanılmıştır. Toplanan metaforlar kategorize edildiğinde, eleştirel düşünme duygu, aile ve sosyal çevre olarak, doğa, soyut kavram, yaşam, vücut, nesnedeğer, varlık, bakış açısı, yenili, derinlik, sentez ve tartışma olarak 14 farklı kategori ortaya çıkmıştır.

Çakan Akkaş & Kabataş Memiş (2021), “Türkiye’de Eleştirel Düşünme Konusunda Gerçekleştirilen Tezlerin Analizi” isimli çalışmada eğitim alanında “eleştirel düşünme” üzerine yapılmış çalışmaları incelemeyi amaçlamıştır. Amaçlı örnekleme yöntemi ile seçilen Ulusal Tez Merkezindeki 1999-2019 yılları arasında yazılan 268 tezdən doküman incelemesi yöntemiyle veriler alınmış ve içerik analizi uygulanmıştır. Neticede bu konuda yüksek lisans tezlerinin fazla olduğu, çoğunlukla da nicel araştırma yöntemlerinden deneysel ve tarama desenlerinin kullanıldığı ortaya çıkmıştır. Çalışma grubuna çoğunlukla lisans öğrencileri dahil edilmiş olup veri toplama aracı olarak da en fazla anket ve ölçek kullanılmıştır. Çalışmalardan elde edilen bilgiler doğrultusunda eleştirel düşünme düzeylerinin orta ve düşük seviyede olduğu anlaşılmıştır.

Gökay (2020), “Eğitim Fakültesindeki Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimleri ile Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi” isimli betimsel araştırma ve ilişkisel tarama yöntemini kullandığı bu çalışmada öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleriyle öğretmenlik işine karşı tutumlarını çeşitli değişkenler ile incelemek ve aralarındaki ilişkiyi ortaya çıkarmak istemiştir. Dataları “Eleştirel Düşünme Becerileri Anketi” ve “Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği”ni kullanarak toplamıştır. Örneklemi, 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında bir devlet üniversitesinin son sınıfındaki öğretmen adayları oluşturmaktadır. Netice olarak cinsiyet ve anne eğitim düzeyi değişkenleri eleştirel

düşünme eğilimlerini etkilemezken; öğrenim görülen bölüm ve baba eğitim düzeyleri değişkenleri ile öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. Öğretmenlik mesleğine tutum ile öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimleri arasında büyük oranda ilişki olduğu anlaşılmıştır.

Korkmaz (2018), “Eleştirel Düşünme Becerileri Eğitiminin Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi” isimli çalışmasında sınıf öğretmenleri için oluşturulan ve ilkokul 4. sınıf öğrencileri için tekrar yapılandırılan eleştirel düşünme becerileri temelli alanların ve eğitiminin etkiliğini ölçmek istemiştir. Ön test son test gruplarının kullanıldığı, iç içe karma desende tasarlanan bu araştırmada deney grubu lehine anlamlı fark çıkmıştır. Eleştirel düşünme becerileri eğitiminin, eleştirel düşünme becerileri algılarını artırdığı ve kalıcı olduğu görülmüştür.

Polat & Kontaş (2018), “Sınıf Öğretmenlerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi” isimli çalışmasında sınıf öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimlerini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışmanın hedefi, sınıf öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimlerini araştırmaktır. Tarama modelinde bir araştırma olan çalışmaya Adıyaman Kahta ilçesinde 2015-2016 eğitim öğretim yılında 8 ilköğretim okulunda görev yapan 189 sınıf öğretmeni dahil edilmiş olup betimsel bir çalışmadır. Çalışma neticesinde çalışma grubundaki sınıf öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimlerinin düşük olduğu görülmüştür.

2.2.4. Eleştirel Düşünme ile İlgili Yurt Dışında Yapılan Çalışmalar

Bu araştırmada sözü geçen eleştirel düşünme ile ilgili yurt dışında yapılan araştırmalar incelendiğinde araştırmaların üç tanesinin nitel; araştırmaların bir tanesinin nicel çalışma oluğu görülmüştür. Eleştirel düşünmenin eğitimde kullanılması ile ilgili çalışmalar yapılmıştır.

Fandiño Parra vd., (2021), “Teacher Education and Critical Thinking: Systematizing Theoretical Perspectives and Formative Experiences in Latin America” isimli çalışmalarında, Latin Amerika’daki öğretmen eğitimi ve eleştirel düşünmenin eğitimde kullanılmasını çevrimiçi nitel bir anketle ve doküman incelemesinden yararlanarak araştırmışlar ve sonuç olarak eleştirel düşünmede bilişsel yaklaşımın çok önemli olduğu, mental becerilerin gelişiminin ve ediniminin eleştirel düşünmeyi geliştirdiğini ortaya çıkarmışlardır.

Fitriani vd., (2019), “Exploring the Prospective Teachers’ Critical Thinking and Critical Analysis Skills” isimli çalışmalarında aday öğretmenlerin eleştirel düşünme ve

eleştirel analiz yeteneğini incelemeyi amaçlamışlardır. Nicel araştırma yönteminin kullanıldığı betimsel bir çalışmadır. Araştırmanın çalışma grubunu seçkisiz olarak belirlenen 50 kadın 50 erkek oluşturmaktadır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda aday öğretmenlerin eleştirel düşünme ve eleştirel analiz becerilerinin düşük olduğu ortaya çıkmıştır. Eleştirel düşünme ve eleştirel analiz becerisi arasında olumlu yönde bir ilişki olduğu görülmüştür.

León (2015), “A Baseline Study of Strategies to Promote Critical Thinking in the Preschool Classroom” isimli çalışmasında, okul öncesinde eleştirel düşünmeyi isteklendirecek ana yöntemleri araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 5 ana sınıfı öğretmeni ve 98 okul öncesi çocuk oluşturmaktadır. Veri toplama yöntemi olarak gözlem, görüşme ve doküman analizi kullanılmıştır. Verilerin analizi içerik analizi yöntemi ile yapılmıştır. Çalışma neticesinde zamanı dikkate almak, tartışmak ve sorgulamak gibi stratejilerin eleştirel düşünmeyi geliştirdiği bulunmuştur.

Massa (2014), “The Development of Critical Thinking in Primary School: The Role of Teachers’ Beliefs” isimli çalışmasında öğretmenlerin sınıflarında eleştirel düşünme aktivitelerini kullanıp kullanmadığını ve öğretmenlerin inançlarıyla zeka ve öğrenmeleri arasında bir ilişki olup olmadığını incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğretmenlerin inançlarıyla ders içinde kullandıkları eleştirel düşünme etkinlikleri arasında ilişki olduğu ortaya çıkmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın modeli, evren, örneklem ve katılımcılar, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizi ile ilgili bilgiler bu bölümde yer almaktadır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, nicel ve nitel araştırma yöntemlerini bir arada kullanarak verilerin bir bütün olarak analiz edilmesini sağlayan (Büyüköztürk vd., 2020) sıralı açıklayıcı karma desende tasarlanmış bir araştırmadır. Bu desende, önce nicel veriler toplanır, sonrasında ise nitel veriler toplanır. Karma yöntem, nicel ve nitel verileri bir araya getirip bütünleştirerek sonuçlar çıkaran bir yaklaşımdır (Creswell, 2017).

Araştırmanın nicel boyutunda betimsel bir araştırma yöntemi olan tarama modeli esas alınarak gerçekleştirilmiştir. Tarama modelleri, bir durumu, var olduğu şekliyle tasvir etmeyi amaçlayan araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya problemi, olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Herhangi bir şekilde değiştirmeden, etkilemeden, olduğu haliyle gösterilir. Araştırılan durum oradadır (Karasar, 2020). Tarama modelleri, büyük bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya ulaşmak için evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama işlemleridir (Karasar, 2020). Durum ve olaylardan nicel veriler elde etmek için kullanılan tarama modelinde çeşitli istatistiksel bilgiler ortaya çıkar. Veriler örnekleme bazı sorular yöneltilerek meydana getirilen anket ya da ölçeklerden alınır (Fowler, 2009).

Araştırmanın nitel boyutunda ise durum çalışması modeli tercih edilmiştir. Nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan durum çalışmasında belirli bir durumun derinlemesine araştırılarak detaylı bir şekilde incelendiği çalışmalardır. Durum çalışmasında kişiler, olaylar, zaman ve mekân gibi duruma neden olan ya da durumun içinde yer alan bütün elementler derinlemesine incelenir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu modelde; var olan durumun veya olayın ve bu olay veya durumla ilgili birimlerin derinlemesine incelenmesi söz konusudur (Büyüköztürk vd., 2020). Yapılan çalışmada,

durum çalışması, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi, irdelenmesi, anlaşılması ve değerlendirilmesi için kullanılmıştır.

3.2. Evren, Örneklem ve Katılımcılar

Yapılan araştırma, nicel ve nitel araştırma desenlerinin birlikte ele alındığı sıralı açıklayıcı karma desende tasarlanmış bir araştırmadır. İlk olarak nicel verileri toplamak için evren ve örneklem belirlenmiş, devamında nitel verileri toplamak için katılımcılar belirlenmiştir.

3.2.1. Evren, Örneklem

Araştırmanın nicel boyutunun evrenini Malatya ilinde 2021-2022 Eğitim Öğretim yılında devlet veya özel okullarda çalışan öğretmenler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemi ise 158'i eTwinning projelerine katılan öğretmen olmak üzere toplam 340 öğretmen oluşturmaktadır.

Malatya'da "Tarihin Mührü Arslantepe" eTwinning projesi için oluşturulan WhatsApp grubundaki öğretmenlere ve Ek-8'de yer alan okullardaki öğretmenlere ulaşılarak araştırmanın nicel boyutunun örnekleminin bir bölümü olan eTwinning projelerine katılmayan öğretmenler, basit seçkisiz olarak, seçkisiz örnekleme yöntemlerinden basit seçkisiz örnekleme yöntemi uygulanarak seçilmiş okullardaki öğretmenlerden oluşmaktadır. Seçkisiz örneklemin evreni temsil etme gücü yüksektir ve birimlerini her birinin seçilme şansı eşit ve aynıdır (Büyüköztürk, vd, 2020).

Araştırmanın nicel boyutunun örnekleminin diğer bölümü olan eTwinning projelerine katılan öğretmenler ise seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemi olan ölçüt örnekleme türüne göre seçilmiştir. Ölçüt örnekleme bir araştırmada belirli kriterlere sahip, belirli ölçütü karşılayan kişi, nesne, olay ya da durumların örnekleme alınmasıdır (Büyüköztürk, vd, 2020).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin özelliklerini belirlemek amacıyla sorulan projelere katılım, cinsiyet, yaş, eğitim durumu, branş, kıdem, projelere katılım sayısı ve eTwinning kalite etiketi ödülü alma durumlarıyla ilgili sorulara verilen cevaplara ilişkin tablo hazırlanmıştır.

Araştırmanın nicel boyutundaki katılımcılara ait istatistiki bilgiler Tablo 1.'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırmanın Nicel Boyutundaki Katılımcılara Ait İstatistikî Bilgiler

Değişken		N	%
Projeye katılım	eTwinning'e katılmayanlar	182	53,5
	eTwinning'e katılanlar	158	46,5
Cinsiyet	Kadın	210	61,8
	Erkek	130	38,2
Yaş	30 ve altı	25	7,4
	31-35	65	19,1
	36-40	109	32,1
	41-45	81	23,8
	46-50	47	13,8
	51 ve üzeri	13	3,8
Eğitim durumu	Lisans mezunu	280	82,4
	Yüksek Lisans mezunu	56	16,5
	Doktora mezunu	4	1,2
Branş	Dil dersi grubu	75	22,1
	Temel eğitim grubu	80	23,5
	Kültür dersleri grubu	185	54,4
Kıdem	5 ve altı	10	2,9
	6-10	81	23,8
	11-15	97	28,5
	16-20	77	22,6
	21-25	48	14,1
	26 ve üzeri	27	7,9
eTwinning'e katılım	Katılmadım	182	53,5
	1 projeye katıldım	57	16,8
	2 projeye katıldım	43	12,6
	3 projeye katıldım	23	6,8
	4 projeye katıldım	15	4,4
	5 projeye katıldım	20	5,9
	Toplam	340	100

Tablo 1.'de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğretmenlerin %53,5'i eTwinning projelerine katılmamış, %46,5'i ise katılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %61,8'i kadın, %38,2'si ise erkektir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %7,4'ü 30 yaş ve altında, %19,1'i 31-35 yaş arasında, %32,1'i 36-40 yaş arasında, %23,8'i 41-45 yaş arasında, %13,8'i 46-50 yaş arasında ve %3,8'i 51 yaş ve üzerindedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %82,4'ü lisans mezunu, %16,5'i yüksek lisans mezunu ve %1,2'si ise doktora mezunudur. Araştırmaya katılan öğretmenlerin %22,1'inin branşı dil dersi grubunda, %23,5'inin branşı temel eğitim grubunda ve %54,4'ünün branşı ise kültür dersleri grubundadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %2,9'u 5 yıl ve altında, %23,8'i 6-10 yıl arası, %28,5'i 11-15 yıl arası, %22,6'sı 16-20 yıl arası, %14,1'i 21-25 yıl arası ve %7,9'u 26 yıl ve üzerinde bir kıdeme sahiptir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %53,5'i eTwinning projesine katılmamışken; %16,8'i 1, %12,6'sı 2, %6,8'i 3, %4,4'ü 4, %5,9'u 5 eTwinning projesine katılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin özelliklerini belirlemek amacıyla sorulan cinsiyet, yaş, eğitim durumu, branş, kıdem, projelere katılım sayısı ve eTwinning kalite etiketi ödülü alma durumlarıyla ilgili sorulara verilen cevaplara ilişkin tablo hazırlanmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerden, eTwinning projelerine katılan öğretmenlere ait istatistiki bilgiler Tablo 2.'de gösterilmiştir.

Tablo 2. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlere Ait İstatistiki Bilgiler

Değişken		N	%
Cinsiyet	Kadın	119	75,3
	Erkek	39	24,7
Yaş	30 ve altı	11	6,9
	31-35	37	23,4
	36-40	57	36,1
	41-45	37	23,4
	46-50	14	8,9
	51 ve üzeri	2	1,3
Eğitim durumu	Lisans mezunu	116	73,4
	Yüksek Lisans mezunu	39	24,7
	Doktora mezunu	3	1,9
Branş	Dil dersi grubu	66	41,8
	Temel eğitim grubu	50	31,6
	Kültür dersleri grubu	42	26,6
Kıdem	5 ve altı	4	2,5
	6-10	45	28,5
	11-15	47	29,7
	16-20	34	21,5
	21-25	20	12,7
	26 ve üzeri	8	5,1
eTwinning'e katılım	1 eTwinning projesine katıldım	57	36,1
	2 eTwinning projesine katıldım	43	27,2
	3 eTwinning projesine katıldım	23	14,6
	4 eTwinning projesine katıldım	15	9,5
	5 eTwinning projesine katıldım	20	12,7
eTwinning kalite etiketi ödülü	Kalite etiketi ödülü aldım	75	47,5
	Kalite etiketi ödülü almadım	83	52,5
Toplam		158	100

Tablo 2’de görüldüğü gibi eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin %75,3’ü kadın olup; %24,7’si ise erkektir. Cinsiyete göre dağılım incelendiğinde araştırmaya katılan kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha fazla olduğu gözlemlenmektedir. Verilerin toplanması aşamasında kadın öğretmenlerin araştırmaya daha gönüllü oldukları gözlemlenmiştir.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin %6,9’u 30 yaş ve altında, %23,4’ü 31-35 yaş arasında, %36,1’i 36-40 yaş arasında, %23,4’ü 41-45 yaş arasında, %8,9’u 46-50 yaş arasında ve %1,3’ü 51 yaş ve üzerindedir. Çoğunlukla 36-40 yaş arası öğretmenlerin araştırmaya katıldıkları gözlemlenmiştir. Bu sıralamayı 41-45 yaş ve 31-35 yaş arasındaki öğretmenler izlemektedir. Araştırmaya genel olarak orta yaştaki öğretmenlerin dahil olduğu söylenebilir.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin %73,4’ü lisans, %24,7’sinin yüksek lisans ve %1,9’unun ise doktora eğitimine sahip oldukları görülmüştür. Genel olarak katılımcıların büyükçe bir bölümü lisans mezunu olduklarını ifade etmişlerdir.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin %41,8’i dil dersi grubunda, %31,6’sı temel eğitim grubunda, %26,6’sı ise kültür dersleri grubunda yer almaktadır.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin %2,5’i 5 yıl ve altı, %28,5’i 6-10 yıl arası, %29,7’si 11-15 yıl arası, %21,5’i 16-20 yıl arası, %12,7’si 21-25 yıl arası, %5,1’i 26 yıl ve üzerinde mesleki kıdemi bulunmaktadır.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin %36,1’i 1 eTwinning projesine, %27,2’si 2 eTwinning projesine, %14,6’sı 3 eTwinning projesine, %9,5’i 4 eTwinning projesine, %12,7’si ise 5 eTwinning projesine katıldıklarını ifade etmişlerdir.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin %47,5’inin kalite etiketi ödülü aldığı, %52,5’inin ise kalite etiketi ödülü almadığı görülmüştür.

3.2.2. Katılımcılar

Araştırmanın nitel boyutunun katılımcılarını ise eTwinning projelerine katılmış 15 gönüllü öğretmen oluşturmaktadır. Bu katılımcılar ise yine seçkisiz olmayan örnekleme yöntemlerinden amaçsal örnekleme yöntemi olan ölçüt örnekleme türüne göre seçilmiştir. Ölçüt örnekleme bir araştırmada belirli kriterlere sahip, belirli ölçütü karşılayan kişi, nesne, olay ya da durumların örnekleme alınmasıdır (Büyüköztürk, vd, 2020).

Araştırmanın nitel boyutundaki katılımcılara ait bilgiler Tablo 3.’te gösterilmiştir.

Tablo 3. Araştırmanın Nitel Boyutundaki Katılımcılara Ait Kişisel Bilgiler

Kod	Cinsiyet	Yaş	Kıdem	Branş	Eğitim	Proje sayı
K1	Kadın	44	23	İngilizce	Y. Lisans	10
K2	Kadın	40	20	Sınıf Öğr.	Y. Lisans	2
K3	Kadın	34	11	Fen Bil.	Y. Lisans	3
K4	Erkek	35	12	Türkçe	Lisans	5
K5	Kadın	37	14	Okul Ön.	Lisans	6
K6	Kadın	43	22	Sınıf Öğr.	Y. Lisans	16
K7	Erkek	38	14	Sınıf Öğr.	Lisans	3
K8	Kadın	40	19	Tek. Tas.	Lisans	10
K9	Kadın	46	24	Fizik	Lisans	4
K10	Kadın	38	12	Okul Ön.	Y. Lisans	43
K11	Kadın	31	15	Sınıf Öğr.	Y. Lisans	2
K12	Kadın	34	9	İngilizce	Lisans	1
K13	Kadın	38	16	Sınıf Öğr.	Lisans	17
K14	Kadın	36	14	İngilizce	Lisans	1
K15	Kadın	39	9	İngilizce	Lisans	4

3.3. Veri Toplama Araçları ve Geliştirmeleri

Araştırmanın nicel boyutundaki verileri Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği ile; nitel boyutundaki verileri araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu ile elde edilmiştir.

3.3.1. Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği

Nicel boyuttaki veriler, eTwinning projelerine katılan ve katılmayan öğretmenlerden, eleştirel düşünme eğilimlerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçmek amacıyla geliştirdikleri Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği “MEDEÖ” kullanılarak, elden ve Google Form yoluyla toplanmıştır. Katılımcılara ölçek ve araştırmanın amacını taşıyan bilgiler sunulmuştur. 5’li Likert tipindeki bu ölçek, “Hiçbir zaman” (1), “Nadiren” (2), “Ara sıra” (3), “Genellikle” (4), “Her zaman” (5) derecelendirilmiş sıralamalı bir ölçektir. Bu ölçekte alınabilecek en düşük puan 28 iken en yüksek puan 140’tır. Tüm maddelerin olumlu olarak puanlandığı bu ölçekten katılımcı ne kadar fazla puan alırsa, eleştirel düşünme eğiliminin de yüksek olduğu değerlendirilecektir (Özgenel & Çetin, 2018). Ölçek geliştirme aşamasında literatür tarandıktan sonra ilgili ölçekler incelenerek madde havuzu oluşturulmuş ve uzman görüşleri doğrultusunda düzenlenmiştir. 2016- 2017 Eğitim Öğretim yılında İstanbul’da çalışan 410 öğretmenin katılımıyla oluşturulan bu ölçeğin faktör analizine uygunluğunu belirlemek için KMO (Kaiser-MeyerOlkin) ve Barlett testi değerleri hesaplanmıştır.

Açımlayıcı faktör analizi sonrasında 28 maddeden oluşan ve toplam varyansın %56.35'ini açıklayan 6 faktörlü bir yapı bulunmuştur. Analiz sonrası edinilen bu faktörlere; akıl yürütme, yargıya ulaşma, kanıt arama, gerçeği arama, açık fikirlilik ve sistematiklik denilmiştir (Özgenel & Çetin, 2018). Genel güvenilirlik katsayısı 0.91 olan ölçeğin madde toplam ve kalan kolerasyon katsayılarının anlamlı olduğu tespit edilmiştir. Maddelerin ayırt edici olduğuna %27'lik alt üst bağımsız gruplar t testi sonrasında karar verilmiş olup test-tekrar test analizinde ölçeğin totali ve alt boyutları için kolerasyon katsayılarının anlamlı olduğu değerlendirilmiş ve ölçeğin öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçen bir ölçek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Özgenel & Çetin, 2018).

3.3.2. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

Araştırmanın nitel verilerinin elde edilmesinde, araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Araştırmalarda; gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanılması bir durum veya olayın kendi doğal ortamında derinlemesine ve tamamen anlaşılmasını sağlamaktadır (Yıldırım & Şimşek, 2018). Görüşme; sözlü ve işitsel veya görsel iletişim araçlarının kullanılmasıyla katılımcıların fikir ve görüşlerini, tecrübe, algı ve duygularını ifade etmelerini sağlayan ve yorumlarını gün yüzüne çıkarmayı amaç edinen bir nitel veri toplama yöntemidir (Karasar, 2020).

Literatür taraması yapıldıktan sonra eTwinning projelerinin eleştirel düşünmeye katkısının belirlenmesi amacıyla yaş, kıdem, eğitim durumu, branş, eTwinning katılım sayısı gibi soruların da bulunduğu sorular hazırlanmış, uzman görüşüne tabi tutulmuş, 2 soru çıkarılmış, 6 soru eklenmiştir. 4 öğretmen ile deneme çalışması yapılmış, uygulamadaki kullanımı da göz önünde bulundurularak 11 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu (Ek-7) oluşturulmuştur.

3.4. Verilerin Toplanması

İnönü Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma Etik Kurulu kararından (Ek-3) sonra Malatya İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden izinler (Ek-5) alınmış ve veri toplama işlemi başlatılmıştır. Araştırmadaki nicel veri toplama aracı olan Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği "MEDEÖ" (Ek-6), eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin bulunduğu WhatsApp grubuna Google Formlar yoluyla ulaştırılmış ve verilerin bir kısmı çevrimiçi ortamda alınmıştır. Verilerin diğer kısmı ise Ek-8'de yer alan okullardaki öğretmenlerden elden alınmıştır. Araştırmanın

nitel boyutunda ise araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış görüşme formu (Ek-7) kullanılmıştır.

Literatür taramasının ardından eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkılarıyla ilgili bilgi almak amacıyla yaş, kıdem, eğitim durumu, branş, eTwinning katılım sayısı gibi soruların da bulunduğu yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Uzman görüşü doğrultusunda 2 soru çıkarılarak “MEDEÖ”nün alt boyutlarıyla ilintili 6 sondaj sorusu eklenmiştir. 4 kişi ile yapılan görüşme sonrasında, görüşme sorularına verilen cevaplar ile ölçek maddeleri arasındaki tutarlılık incelenmiş, soruların uygulamada ne kadar işlevsel olduğu değerlendirilmiş ve gerekli düzeltmeler yapıldıktan sonra 11 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formuna (Ek-7) son hali verilmiştir. Veriler toplanmadan önce katılımcılara çalışmayla ilgili ön bilgiler verilmiş, görüşme zamanı belirlenmiş, gerekli bilgilendirmeler yapıldıktan sonra 15 gönüllü öğretmenden katılıma dair onaylarının ardından çevrimiçi ortamlarda görüşmeler kayıt altına alınarak ve sonrasında yazıya dökülerek veriler toplanmış ve analiz işlemlerine başlanmıştır.

3.5. Verilerin Analizi

Araştırmadan elde edilen nicel veriler bilgisayar destekli programla analiz edilmiştir. İstatistiki analizlerde anlamlılık düzeyi $p < 0,05$ sınırı kabul edilmiştir. Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği bu araştırma kapsamında 340 öğretmene uygulanmış ve güvenilirlik için ölçek boyutlarının iç tutarlılık analizi yapılmış olup Cronbach's Alpha değerlerine bakılmıştır.

Tablo 4. Ölçek Boyutlarının İç Tutarlılık Analizi

Boyut	Madde sayısı	Maddeler	Cronbach Alpha
Akıl yürütme	6	1-6	,884
Yargıya ulaşma	6	7-12	,840
Kanıt arama	4	13-16	,831
Gerçeği arama	4	17-20	,769
Açık fikirlilik	4	21-24	,824
Sistematiklik	4	25-28	,765
Toplam	28	1-28	,949

Tablo 4.'teki analiz sonuçlarına göre bu çalışma için, tüm boyutların ve ölçeğin iç tutarlılık katsayı değerleri 0.70 sınırının üzerinde olup, yeterli düzeyde güvenilirliğe sahip olduğu görülmüştür (Kılıç, 2016).

Veriler analiz edilirken betimsel istatistikler (yüzde, ortalama, standart sapma) kullanılmıştır. Fark analizlerinden önce normallik testleri yapılmıştır. Yapılan normallik analizlerine göre tüm boyutlarda ve “toplam”da anlamlılık değeri ($p < 0.05$) için veri setinin normal dağılım göstermediği anlaşılmış olup, bundan sonraki aşamalarda non-parametrik testler kullanılmıştır. İkili gruplar arasındaki farkın test edilmesi için Mann-Whitney U testi, ikiden fazla grup arasındaki farkın test edilmesi için ise Kruskal-Wallis testi kullanılmıştır. Korelasyon analizinde ise Spearman’s rho analizi kullanılmıştır.

Yapılan analizlere ek olarak, anlamlılık testleri sonucunda anlamlı fark bulunan alt boyutların veya ölçeğin “toplam” puanların karşılaştırılması için etki büyüklüğü hesaplanmıştır. Etki büyüklüğü, anlamlılık testleri sonucunda bulunan farkın ölçüsüdür. Anlamlılık testlerinde sadece gruplar arasında farkın olup olmadığı ortaya çıkar. Bu farkın ölçülmesinde ve değerlendirilmesinde etki büyüklüğü rol oynar. Mann-Whitney U testi sonuçlarına göre hesaplanan r değeri için 0.10 küçük etki, 0.30 orta etki, 0.50 büyük etki olarak değerlendirilmektedir. Kruskal-Wallis H Testi sonuçlarına göre hesaplanan eta kare (η^2) değeri için ise 0.01 küçük etki, 0.06 orta etki, 0.14 büyük etki olarak değerlendirilmektedir (Özçomak & Çebi, 2017).

Nitel verilerin analiz sürecinde ise eTwinning projelerine katılan öğretmenlerle yapılan görüşmeler akabinde elde edilen veriler içerik analizi kullanılarak analiz edilmiştir. İçerik analizi, elde edilen bilgileri derinlemesine açıklamak, irdelemek, durumun, olayın ya da kişilerin göze çarpmayan noktalarını detaylı bir şekilde incelemek amacıyla yapılan analizdir. İçerik analizi, verilerin kodlanması, temalandırılması ve bunların birbirleriyle olan ilişkilerini sistematik olarak düzenlenmesi ve bulguların ortaya çıkartılarak açıklanıp, yorumlanması çerçevesinde yapılan bir işlemdir (Yıldırım & Şimşek, 2018). Analize başlanmadan önce görüşmeler yazılı dokümanlar haline getirilmiş ve yapılan incelemeler sonucunda verilerdeki kavramlar doğrultusunda kodlamalar yapılmış ve frekans tabloları oluşturulmuştur. Bu aşamadan sonra ilişkili kodlar düzenlenerek genel temalar üretilmiştir. Araştırmanın kuramsal temelleri ve görüşme sorularıyla oluşturulan temalar arasındaki tutarlılık uzman görüşüne sunulmuş ve gereken düzenlemeler yapılmıştır. Kodlar ve temalar ilişkileri açıklanmak ve yorumlanmak üzere bulgular kısmında sunulmuştur. Bulguların raporlaştırılmasında doğrudan alıntılardan faydalanılmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde eTwinning projelerinin, öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerine etkisinin öğretmen görüşlerine göre incelenmesi amacıyla oluşturulan alt problemlere göre elde edilen bulgular sırasıyla verilip yorumlanmıştır.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın birinci alt problemi “eTwinning projelerine katılan ve katılmayan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?” biçiminde düzenlenmiştir. Bu probleme yanıt bulmak amacıyla, ilk olarak değişkenler için her bir boyutun ve ölçeğin “toplam” puanın dağılımının normal dağılıma uyup uymadığı test edilmiştir. Verilerin normal dağılmadığı görülerek Mann-Whitney U testi yapılmıştır.

eTwinning projelerine katılan ve katılmayan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilim düzeyleri ile ilgili fark analizi Tablo 5.’te verilmiştir.

Tablo 5. eTwinning Projelerine Katılan ve Katılmayan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilim Düzeyleri ile İlgili Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyut	Projeye Katılmayan		Projeye Katılan		U	p
	Sıra ort.	N	Sıra ort.	N		
Akıl Yürütme	155,93	182	187,28	158	11726,5	,003
Yargıya Ulaşma	148,19	182	196,20	158	10317,5	,000
Kanıt Arama	145,12	182	199,73	158	9759,0	,000
Gerçeği Arama	142,55	182	202,69	158	9291,5	,000
Açık Fikirlilik	159,46	182	183,21	158	12369,5	,024
Sistematiklik	144,78	182	200,13	158	9696,5	,000
Toplam	146,90	182	197,68	158	10083,5	,000

Tablo 5.’teki verilerden de anlaşılacağı üzere, yapılan analiz neticesinde eTwinning projelerine katılan ve katılmayan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri

puanlarında tüm alt boyutlarda ve ölçeğin “toplam”ında istatistiksel olarak anlamlı bir fark çıkmıştır ($p<0.05$). Bu veriye göre; eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyinin, katılmayan öğretmenlere göre daha yüksek olduğu görülmüştür.

eTwinning projelerine katılan ve katılmayan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin “gerçeği arama” alt boyutundaki düzeyine göre hesaplanan etki büyüklüğünün orta etki olduğu ($r=-0,311$); “akıl yürütme” alt boyutundaki etki büyüklüğünün ($r=-0,162$), “yargıya ulaşma” alt boyutundaki etki büyüklüğünün ($r=-0,246$), “kanıt arama” alt boyutundaki etki büyüklüğünün ($r=-0,284$), “gerçeği arama” alt boyutundaki etki büyüklüğünün ($r=-0,311$), “açık fikirlilik” alt boyutundaki etki büyüklüğünün ($r=-0,122$), “sistematiiklik” alt boyutundaki etki büyüklüğünün ($r=-0,287$), “toplam”daki etki büyüklüğünün ise ($r=-0,258$) küçük etki olduğu görülmüştür.

Tablo 5.’teki verilere göre eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin katılmayan öğretmenlere göre eleştirel düşünme eğilimleri düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür. Bu araştırmanın bulgusuna dayalı olarak eTwinning projelerinin öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyini arttırdığı söylenebilir. Bu bulgu Yılmaz (2022) tarafından yapılan araştırmadaki eTwinning okullarındaki öğretmenlerin işbirlikli öğrenmeyi destekleyen çalışmalar yaptığı, eTwinning projelerinin hem öğretmenlerin hem de öğrencilerin işbirliği yapma becerisini ve yenilikçi fikirler oluşturma becerisini arttırdığı bulgusunu destekler mahiyettedir. Ayrıca Avcı (2021) tarafından yapılan araştırmadaki eTwinning faaliyetlerinin mesleki gelişimlerini arttırdıkları ve eğitim öğretim süreci içerisinde kullanışlı ve yararlı bulunduğu bulgusuyla da paralellik göstermektedir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın ikinci alt problemi “eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi nedir?” biçiminde düzenlenmiştir. Bu probleme yanıt bulmak amacıyla, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin her bir boyut maddelerine verilen yanıtların puanlarının minimum, maksimum, ortalama ve standart sapma değerlerine bakılmıştır.

Bu soruya ilişkin olarak her bir boyut maddelerine ve boyut ortalamalarına verilen yanıtların ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 6.’da verilmiştir.

Tablo 6. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Her Bir Boyut ve Maddelerine Verdiği Yanıtların İstatistik Değerleri (n=158)

Madde/Boyut	Min.	Maks.	Ort.	S
M1	2,00	5,00	4,6266	,56977
M2	3,00	5,00	4,5886	,55442
M3	3,00	5,00	4,5823	,56676
M4	3,00	5,00	4,5063	,60515
M5	3,00	5,00	4,5316	,59371
M6	2,00	5,00	4,5190	,63569
Akıl Yürütme	19,00	30,00	27,3544	2,76713
M7	2,00	5,00	4,3418	,73815
M8	3,00	5,00	4,5190	,60488
M9	3,00	5,00	4,5127	,63584
M10	3,00	5,00	4,6456	,54218
M11	2,00	5,00	4,5063	,64588
M12	2,00	5,00	4,5570	,62326
Yargıya Ulaşma	18,00	30,00	27,0823	2,70871
M13	3,00	5,00	4,5696	,54559
M14	3,00	5,00	4,6456	,49296
M15	3,00	5,00	4,5380	,61443
M16	3,00	5,00	4,6519	,52851
Kanıt Arama	12,00	20,00	18,4051	1,80600
M17	2,00	5,00	4,2975	,81004
M18	2,00	5,00	4,5316	,61480
M19	2,00	5,00	4,6266	,56977
M20	2,00	5,00	4,6076	,56247
Gerçeği arama	10,00	20,00	18,0633	1,97978
M21	1,00	5,00	4,2468	,88646
M22	2,00	5,00	4,4430	,69111
M23	1,00	5,00	4,0696	1,11799
M24	3,00	5,00	4,6013	,55224
Açık Fikirlilik	9,00	20,00	17,3608	2,63784
M25	2,00	5,00	4,6013	,56365
M26	1,00	5,00	4,3481	,76489
M27	2,00	5,00	4,6835	,55395
M28	3,00	5,00	4,6899	,49070
Sistematiklik	9,00	20,00	18,3228	1,88953
Toplam	93,00	140,00	126,5886	11,43975
Ortalama	3	5	4,52	,409

Tablo 6.'daki her bir boyutun maddelerine verilen yanıtların ortalama ve standart sapma değerleri incelendiğinde, en düşük puanın 93, en yüksek puanın 140 olduğu görülmektedir. Alınan puanların aritmetik ortalamasının 4,52 olduğu, başka bir ifade ile “Genellikle” ile “Her Zaman” arasında olduğu gözlemlenmektedir. Standart sapmasının ise 0,409 olduğu görülmektedir. Bu bulgudan hareketle eTwinning projelerine katılan

öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin çok yüksek düzeyde oldukları söylenebilir.

MEDEÖ’nden alınabilecek en düşük puan 26, en yüksek puan ise 140 olduğu düşünüldüğünde, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri puanlarının aritmetik ortalamasının (4,52) çok yüksek olduğu gözlemlenmektedir. Bu bulguya göre eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyinin çok yüksek olduğu anlaşılmaktadır. eTwinning projelerinin, projeye katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyini arttırdığı söylenebilir. Bu bulgu; Gündüzalp (2021) tarafından yapılan çalışmada saptanan çevrimiçi derslerde ve etkinliklerde Web-2.0 araçlarını kullanan yansıtıcı ve eleştirel düşünme ile problem çözme becerilerinin geliştirdiği bulgusunu da destekler mahiyettedir. Buna ilaveten, İngilizce öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimleriyle bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelendiği araştırmanın bulgularına göre öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin yüksek seviyede olduğu görülmüştür (Altaş, 2021).

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın üçüncü alt problemi “eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi; cinsiyet açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır, yaş ile anlamlı düzeyde ilişkili midir, eğitim durumu açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır, branş açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır, kıdem ile anlamlı düzeyde ilişkili midir, eTwinning projelerine katılım sayısı ile anlamlı düzeyde ilişkili midir, kalite etiketi ödülüne sahip olma durumları açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?” biçiminde düzenlenmiştir. Bunun için her bir eleştirel düşünme eğilimi alt boyutu ve ölçeğin “toplam” puanının fark ve ilişki analizleri yapılmıştır. Analizlerden önce, değişkenler için her bir boyutun ve “toplam” puanın dağılımının normal dağılıma uyup uymadığı test edilmiştir.

Araştırmanın üçüncü alt probleminde yer alan “eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi cinsiyet açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?” şeklinde ifade edilen soruya dair analizler yapılmış ve bulgular incelenmiştir.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin cinsiyete göre eleştirel düşünme eğilimleri düzeyinin fark analizi Tablo 7.’de verilmiştir.

Tablo 7. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Cinsiyetlerine Göre Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Düzeyi ile İlgili Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyut	Kadın		Erkek		U	p
	N	Sıra ort.	N	Sıra ort.		
Akıl Yürütme	119	82,86	39	69,26	1921,0	,096
Yargıya Ulaşma	119	83,49	39	67,32	1845,5	,051
Kanıt Arama	119	82,02	39	71,82	2021,0	,204
Gerçeği Arama	119	80,46	39	76,58	2206,5	,635
Açık Fikirlilik	119	81,94	39	72,06	2030,5	,231
Sistematiklik	119	83,12	39	68,45	1889,5	,071
Toplam	119	83,23	39	68,13	1877,0	,073

Tablo 7.’deki fark analizi sonuçları incelendiğinde tüm alt gruplarda ve ölçeğin “toplam”ında anlamlılık değeri ($p>0.05$) olduğu için cinsiyet ile eleştirel düşünme eğilimleri düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir.

Araştırmanın üçüncü alt probleminde yer alan “eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi yaş açısından anlamlı düzeyde ilişki var mıdır?” şeklinde ifade edilen soruya dair analizler yapılmış ve bulgular incelenmiştir.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin yaşa göre eleştirel düşünme eğilimleri düzeyinin ilişkisi için yapılan kolerasyon analizi Tablo 8.’de verilmiştir.

Tablo 8. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Yaş ile Eleştirel Düşünme Eğilimleri Düzeyi Arasındaki İlişki İçin Spearman's Rho Kolerasyon Analizi

Değişken	Boyut	N	r	p
Yaş	Akıl Yürütme	158	,000	,999
	Yargıya Ulaşma	158	-,004	,995
	Kanıt Arama	158	,007	,933
	Gerçeği Arama	158	,006	,943
	Açık Fikirlilik	158	,105	,188
	Sistematiklik	158	,060	,456
	Toplam	158	,052	,519

Tablo 8.’deki analiz neticesinde yaş ile eleştirel düşünme eğilimleri alt boyutları ve ölçeğin “toplam”ında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamaktadır ($p>0.05$).

Araştırmanın üçüncü alt probleminde yer alan “eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi eğitim durumu açısından anlamlı

düzeyde farklılaşmakta mıdır?” şeklinde ifade edilen soruya yönelik analizler yapılmış ve bulgular incelenmiştir.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eğitim durumlarına göre eleştirel düşünme eğilimleri düzeyinin fark analizi Tablo 9.’da verilmiştir.

Tablo 9. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eğitim Durumlarına Göre Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Düzeyi ile İlgili Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Boyut	Lisans		Y. Lisans		Doktora		H	p
	N	Sıra o.	N	Sıra o.	N	Sıra o.		
Akıl Yürütme	116	80,99	39	77,41	3	49,17	1,628	,443
Yargıya Ulaşma	116	81,46	39	76,62	3	41,33	2,543	,280
Kanıt Arama	116	81,58	39	76,77	3	34,50	3,631	,163
Gerçeği Arama	116	81,83	39	74,85	3	50,00	2,084	,353
Açık Fikirlilik	116	80,82	39	78,74	3	38,17	2,681	,262
Sistematiklik	116	81,80	39	75,65	3	40,67	2,954	,228
Toplam	116	81,71	39	75,94	3	40,50	2,706	,258

Tablo 9.’daki fark analizi sonuçları incelendiğinde tüm alt gruplarda ve ölçeğin “toplam”ında anlamlılık değeri ($p>0.05$) olduğu için eğitim durumları ile eleştirel düşünme eğilimleri düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark görülmemiştir.

Araştırmanın üçüncü alt probleminde yer alan “eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi branş açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?” şeklinde ifade edilen soruya yönelik analizler yapılmış ve bulgular incelenmiştir.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin branşa göre eleştirel düşünme eğilimleri düzeyinin fark analizi Tablo 10.’da verilmiştir.

Tablo 10. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Branşına Göre Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Düzeyi ile İlgili Kruskal-Wallis H Testi Sonuçları

Boyut	Dil Dersleri		Temel Eğitim		Kültür Dersleri		H	p
	N	Sıra o.	N	Sıra o.	N	Sıra o.		
Akıl Yürütme	66	92,27	50	78,50	42	60,62	13,172	,001
Yargıya Ulaşma	66	91,76	50	75,64	42	64,83	9,748	,008
Kanıt Arama	66	91,99	50	73,54	42	66,96	9,874	,007
Gerçeği Arama	66	88,43	50	76,89	42	68,57	5,420	,067
Açık Fikirlilik	66	86,08	50	77,43	42	71,63	2,840	,242
Sistematiklik	66	88,33	50	83,19	42	61,24	10,254	,006
Toplam	66	91,99	50	76,46	42	63,49	10,362	,006

Tablo 10.'daki veriler incelendiğinde katılımcı öğretmenlerin branşları ile eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi arasında “gerçeği arama” ve “açık fikirlilik” alt boyutları arasında anlamlı fark görülmemiştir ($p>0.05$).

Katılımcı öğretmenlerin branşına göre eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi MEDEÖ alt boyutlarından “akıl yürütme”, “yargıya ulaşma”, “kanıt arama”, “sistematiklik” ve “toplam” puanları istatistiksel açıdan anlamlı bir fark gözlemlenmiştir ($p<0.05$). Bu bulguya göre branşı dil dersleri olan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Farkın hangi grup lehine olduğunu belirlemek için yapılan analiz sonuçlarına göre, anlamlı fark çıkan alt gruplarda ve ölçeğin “toplam”ında, branşı dil dersleri olan katılımcıların, branşı kültür dersleri olana katılımcılara göre eleştirel düşünme eğilimleri düzeyi daha yüksektir.

Branşa göre eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin “akıl yürütme” alt boyutundaki düzeyine göre hesaplanan etki büyüklüğünün ($r=-0,337$), “yargıya ulaşma” alt boyutundaki etki büyüklüğünün ($r=-0,381$), “kanıt arama” alt boyutundaki etki büyüklüğünün ($r=-0,407$), “sistematiklik” alt boyutundaki etki büyüklüğünün ($r=-0,361$), ölçeğin “toplam”ındaki hesaplanan etki büyüklüğünün ise ($r=-0,397$) orta etki olduğu görülmüştür.

Araştırmanın üçüncü alt problemde yer alan “eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi kıdem ile anlamlı düzeyde ilişkili midir” şeklinde ifade edilen soruya yönelik analizler yapılmış ve bulgular incelenmiştir.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin kıdeme göre eleştirel düşünme eğilimleri düzeyinin fark analizi Tablo 11.'de verilmiştir.

Tablo 11. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Kıdemleri ile Eleştirel Düşünme Eğilimleri Arasındaki İlişki İçin Spearman's Rho Kolerasyon Analizi Sonuçları

Değişken	Boyut	N	r	p
Kıdem	Akıl Yürütme	158	,001	,987
	Yargıya Ulaşma	158	-,022	,780
	Kanıt Arama	158	-,023	,770
	Gerçeği Arama	158	-,054	,499
	Açık Fikirlilik	158	,072	,372
	Sistematiklik	158	,001	,987
	Toplam	158	-,022	,780

Tablo 11. incelendiğinde, yapılan kolerasyon analizi neticesinde kıdem ile eleştirel düşünme eğilimleri alt boyutları ve ölçeğin “toplam”ında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmadığı görülmektedir ($p>0.05$).

Araştırmanın üçüncü alt probleminde yer alan “eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri ile eTwinning projelerine katılım sayısı anlamlı düzeyde bir ilişkili midir?” şeklinde ifade edilen soruya yönelik analizler yapılmış ve bulgular incelenmiştir.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin kıdeme göre eleştirel düşünme eğilimleri düzeyinin fark analizi Tablo 12.’de verilmiştir.

Tablo 12. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Projeye Katılım Sayısı ile Eleştirel Düşünme Eğilimleri Düzeyi Puanları Arasındaki İlişki İçin Spearman's Rho Kolerasyon Analizi Sonuçları

Değişken	Boyut	N	r	p
Kıdem	Akıl Yürütme	158	,131	,101
	Yargıya Ulaşma	158	,104	,195
	Kanıt Arama	158	,136	,088
	Gerçeği Arama	158	,178*	,025
	Açık Fikirlilik	158	,088	,269
	Sistematiklik	158	,131	,101
	Toplam	158	,104	,195

Tablo 12. incelendiğinde eTwinning katılım sayısı ile eleştirel düşünme eğilimi boyutlarından “gerçeği arama” ($r=0.178$; $p<0.05$) arasında istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif ilişki olduğu görülmektedir. Bu sebeple eTwinning projelerine katılım sayısı arttıkça eleştirel düşünme eğilimleri “gerçeği arama” alt boyutunda anlamlı derecede artış olduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmanın üçüncü alt probleminde yer alan “eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi kalite etiketi ödülü alma durumu açısından anlamlı düzeyde farklılaşmakta mıdır?” şeklinde ifade edilen soruya yönelik analizler yapılmış ve bulgular incelenmiştir.

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin kalite etiketi ödülü alma durumlarına göre eleştirel düşünme eğilimleri düzeyinin fark analizi Tablo 13.’te verilmiştir.

Tablo 13. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Kalite Etiketİ Ödülü Alma Durumlarına Göre Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Düzeyi ile İlgili Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Boyut	Ödül Almayan		Ödül Alan		U	p
	N	Sıra o.	N	Sıra o.		
Akıl Yürütme	83	74,71	75	84,80	2715,0	,152
Yargıya Ulaşma	83	75,83	75	83,56	2808,0	,280
Kanıt Arama	83	73,55	75	86,08	2619,0	,071
Gerçeği Arama	83	69,36	75	90,73	2270,5	,002
Açık Fikirlilik	83	76,52	75	82,80	2865,0	,337
Sistematiklik	83	75,81	75	83,58	2806,5	,268
Toplam	83	73,79	75	85,82	2638,5	,098

Tablo 13. incelendiğinde katılımcı öğretmenlerin kalite etiketi ödülü alma durumları ile eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi arasında sadece “gerçeği arama” alt boyutları arasında anlamlı bir fark çıkmıştır ($p < 0.05$).

Sıra ortalamalarından da anlaşılabacağı üzere bu farkın kalite etiketi ödülü alan öğretmenler lehine olduğu görülmektedir. Yapılan analiz neticesinde kalite etiketi alma durumuna göre, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin “gerçeği arama” alt boyutundaki düzeyine göre hesaplanan etki büyüklüğünün küçük etki ($r = 0,048$) olduğu görülmüştür. Diğer alt boyutlarda ve ölçeğin “toplam”ında eTwinning kalite etiketi ödülü alma durumu ile eleştirel düşünme eğilimleri düzeyi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark çıkmamıştır.

Bu bulgulardan hareketle, cinsiyet ve eğitim durumları değişkenlerinin, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerini anlamlı derecede etkilemediği; kalite etiketi ödülü alma değişkenine göre ise “gerçeği arama” alt boyutunda ödül alanlar lehine anlamlı bir etkiye sahip olduğu söylenebilir. Branş değişkenine göre ise dil grubu derslerine giren öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri puanlarının “akıl yürütme”, “yargıya ulaşma”, “kanıt arama”, “sistematiklik” boyutlarında ve ölçeğin “toplam”ında anlamlı derecede daha yüksek olduğu söylenebilir. Yaş ve kıdem ile eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri puanları arasında göre anlamlı ilişki bulunmadığı ve bağlantılı olmadığı söylenebilir. eTwinning projelerine katılım sayısı ile “gerçeği arama” alt boyutu puanları arasında ilişki olması, eTwinning projelerine katılım sayısının öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri açısından önemli olduğu yorumunu yaptırabilir. Elde edilen bulgular, Karabekmez’in (2021) yaptığı araştırmadaki katılımcı

öğretmenlerin 21. yüzyıl becerileri kullanımı ile cinsiyet, eğitim durumları ve kıdem değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır bulgusunu kısmen destekler mahiyettedir. Başka bir araştırmada ise farklı cinsiyete, medeni duruma, kıdeme, branşa, eğitim düzeyine ve anne eğitim düzeyine sahip olmanın, öğretmenlerin ve yöneticilerin eleştirel düşünme eğilimlerini anlamlı derecede etkilemediği bulgusu (Polat, 2022) yine bu bulguları kısmen desteklemektedir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın dördüncü alt problemi “eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin görüşleri nasıldır” biçiminde düzenlenmiştir. Bu probleme yanıt bulmak amacı ile eTwinning projelerine katılan öğretmenlere, eleştirel düşünmeye ve yapılan eTwinning projelerinin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin sorular sorulmuştur.

Katılımcı öğretmenlerinin yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla sorulara verdikleri yanıtlar içerik analizi yoluyla çözümlenmiş ve elde edilen bulgular Tablo 14.’de gösterilmiştir. Yapılan analiz neticesinde bu alt probleme ilişkin olarak üç tema ve on üç alt tema bulunmuş ve frekanslarıyla birlikte sunulmuştur.

Tablo 14. eTwinning Projelerinin Eleştirel Düşünmeye Katkısına İlişkin Bulgular

Tema	Alt tema	f	%
Dogmatizmden uzak, özgün düşünmeyi sağlar	Yeniliklere ve farklı fikirlere açık olmak	39	36
	Farklı fikirlere saygılı olmak	31	28
	Sabit fikirli olmamak	23	21
	Kendi düşüncesini ifade edebilmek	16	15
	Toplam	109	100
Sonuç odaklı olmayı, doğru idrak, tahlil ve değerlendirme yapabilmeyi sağlar	Güvenilir kaynaklardan doğru bilgi almak	41	42
	Çözüm odaklı olmak	22	23
	Sorgulamak ve yargıya ulaşmak	20	21
	Çeşitli yönleriyle irdelemek	14	14
	Toplam	97	100
Bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını sağlar	Araştırmaya eğilim	47	31
	Grupla çalışma ve iş birliği	33	22
	Teknolojik yeniliğe açık	30	20
	İletişim becerisi	25	16
	Planlı ve disiplinli çalışma	17	11
	Toplam	152	100

Tablo 14.’teki katılımcıları görüşleri incelendiğinde eTwinning projelerinin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “dogmatizmden uzak, özgün düşünebilmeyi”, “sonuç odaklı olmayı, doğru idrak, tahlil ve değerlendirme yapabilmeyi” ve “bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını” sağladıklarını belirtmişlerdir.

Katılımcıların, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projelerin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin görüşleri doğrultusunda ortaya çıkan “dogmatizmden uzak, özgün düşünmeyi sağlar” temasında “yeniliklere ve farklı fikirlere açık olmak”, “farklı fikirlere saygılı olmak”, “sabit fikirli olmamak” ve “kendi düşüncesini ifade edebilmek” alt temaları; sonuç odaklı olmayı, doğru idrak, tahlil ve değerlendirme yapabilmeyi sağlar” temasında “güvenilir kaynaklardan doğru bilgi almak”, “çözüm odaklı olmak”, “sorgulamak ve yargıya ulaşmak” ve “çeşitli yönleriyle irdelemek” alt temaları; “bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını sağlar” temasında “araştırmaya eğilim”, “grupla çalışma ve iş birliği”, “teknolojik yeniliğe açık”, “iletişim becerisi” ve “planlı ve disiplinli çalışma” alt temalarının bulunduğunu görülmektedir.

eTwinning projelerinin projeye katılan öğretmenlere eleştirel düşünme anlamında birçok katkı sağladığı, eleştirel düşünme becerilerini geliştirdiği söylenebilir. Sınıf öğretmenlerinin eTwinning ile ilgili görüşlerin incelendiği çalışmada, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerinin Web-2.0 araçlarını öğrendiklerini, kendilerini mesleki anlamda çok geliştirdiği bulgusu (Acar, 2021) bu çalışmayı desteklemektedir.

4.3.1. Dogmatizmden Uzak, Özgün Düşünmeyi Sağlar

Katılımcıların, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projelerin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin görüşleri doğrultusunda ortaya çıkan “dogmatizmden uzak, özgün düşünmeyi sağlar” temasının; “yeniliklere ve farklı fikirlere açık olmak”, “farklı fikirlere saygılı olmak”, “sabit fikirli olmamak” ve “kendi düşüncesini ifade edebilmek” alt temalarını kapsadığını görülmektedir.

4.3.1.1. Yeniliklere ve Farklı Fikirlere Açık Olmak

Tablo 14.’ten da anlaşılabacağı üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak dogmatizmden uzak, özgün düşünmeyi sağlar teması altında en sık bahsedilen alt temanın “yeniliklere ve farklı fikirlere açık olmak” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, projeler sayesinde yeniliklere ve farklı fikirlere açık olduklarını ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Aslında durumdan ziyade bir ürün oluşturmak ve ortak çalışmak için farklı düşüncedeki insanların bir arada bulunmasını sağlıyor. Bu da farklı çözüm önerileri ya da ürünler ortaya çıkmasını da sağlıyor. Ben faydalı olduğunu düşünüyorum açıkçası, hani çözüm ya da üretmek, bir ürün ortaya koymak açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.” (K3)

“Ayriyeten de böyle hani öğretmenler odasında bir kurumuz, öğretmenler odasında belli sayıda öğretmenle birlikte oturur konuşursunuz, onların tecrübelerinizi paylaşırsınız birbirinize. Ama bu eTwinning’in şöyle bir katkısı oldu. Türkiye çapında bir öğretmenler odası gibi oluyor. Katıldığınız proje uluslararası bir proje ise uluslararası bir öğretmenler odası gibi oluyor.” (K4)

Aynı katılımcı sorulan başka bir soruya yeniliklere ve farklı fikirlere açık olmak alt temasına ilişkin olarak şu ifadeleri söylemiştir:

“Yani hani artık böyle daha böyle yeniliğe açık oluyorsunuz. Kendinizi yenilemek, güncellemek istiyoruz. eTwinning’in en önemli katkısı budur.” (K4)

“Proje dediğimiz gibi yani tüm ortakların katılımıyla gerçekleştiği için yani herkesin farklı bir açıdan bakış açısı oluyor zaten. Yani bunu tüm yönleriyle, ortakların farklı düşüncelerinin birleşmesiyle, tüm yönleriyle zaten değerlendirmiş oluyoruz.” (K7)

“Başkalarının düşüncelerini önemseme bağlamında. saygı anlamında evet, eleştirel düşündük, ve zaten proje MEB’in kazanımları ile ilişkilendirdiğimizde, entegre ettiğimizde farklı kültürlerle saygı duyar, farklı şuna buna saygı duyar, onları kabullenir kazanımları vardı. Onları bire bir yaşadık, farklı kültürlerle, farklı yaşantılara, giyim tarzına, farklı ulusal şeye, saygı, şunlara bunlara saygı duymamız gerektiğini, kabullenmesi gerektiğini, başkasına ait farkındalığımız da bu projemiz ile de gelişmiş oldu.” (K11)

4.3.1.2. Farklı Fikirlere Saygılı Olmak

Tablo 14.’ten de anlaşılabacağı üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “dogmatizmden uzak, özgün düşünmeyi sağlar” teması altında bahsedilen diğer alt temanın “farklı fikirlere saygılı olmak” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, projeler sayesinde farklı fikirlere saygı duyduklarını ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Projeler yapılmadan önce, planlanmadan önce birbirimize danışıyoruz. Burada hangi uygulamayı kullanalım, hangi etkinlikleri yapalım gibi ve birbirimize saygı duyuyoruz da. Yani kabul ediyoruz, onları önemsiyoruz, onların düşüncelerini önemsiyoruz. Mesela bazen şu doğrudur şu yanlıştır diyorlar, biz de saygı duyuyoruz onlara.” (K1)

“... dolayısıyla da ben her defasında yeni bir fikirle karşılaştığınızda biz acaba şimdi ne yapacağız, ne yapmalıyız, nasıl bir yol izlemeliyiz diye sürekli bir düşünme sürecinde olduk. Nasıl ilave etmeliyiz, nasıl katkı sağlayabiliriz diye.” (K2)

Aynı katılımcı sorulan başka bir soruya farklı fikirlere saygılı olmak alt temasına ilişkin olarak şu ifadeleri söylemiştir:

“Ama ortak bir paydada buluşmanız gerektiği içinde bütün süreci ortak kararlar yürüttüğümüz için kesinlikle hem fikirlerim dinlendiği için hem ben başkalarının fikirlerine ortak olduğum için, aynı zamanda kendimi de daha değerli hissedirim her zaman.” (K2)

“Yani bazen bakıyorsun, sen bir, diğeri sizin baktığınız açıdan bakmıyor yani, o farklı konuda bir akıl yürütüyor veya siz farklı bakıyorsunuz. Bence burada herkese bu anlamda katkısı var yani. Siz de bir başkasının düşüncesinin doğru olduğunu, bunun yanında kendinizin düşüncesinin eksik kalabildiğini görmüş oluyorsunuz. Bu anlamda tek değilsiniz yani orada daha farklı fikirler var. Onu açık hale getiriyorsunuz, birlikte yürüyorsunuz.” (K6)

“Karşılıklı saygı çerçevesinde, proje ortaklarımız, öğrencilerimizle incitmeden dinlemenin önemli olduğunu, bazen çok karşı çıkacağımız veya çok uzak duracağımız bir fikrin mantıklı temelleri olabileceğini, karşınızdakinin anlatmasıyla olabileceğini fark ettik dinlediğimiz zaman.” (K8)

4.3.1.3. Sabit Fikirli Olmamak

Tablo 14.’ten de anlaşılaacağı üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “dogmatizmden uzak, özgün düşünmeyi sağlar” teması altında bahsedilen diğer alt temanın “kendi düşüncesini ifade edebilmek” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler,

projeler sayesinde kendilerini herhangi bir baskı altında hissetmediklerini, bir fikre saplanmadıklarını belirterek sabit fikirli olmadıklarını ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“... hem de farklı branşlar aynı projede yer alabildiği için aslında daha da faydalı oluyor, farklı bakış açıları sağlıyor.” (K3)

“O yüzden de başkalarının görüşlerini çok daha önemsiyorsunuz. Çünkü projemize katkıda bulunuyor, bak görmediğiniz bir şeyi görmenize katkı sağlayabiliyor ya da hiç düşünmediğiniz, eksik diye bir yönünden ortaya çıkmıyor, bunun geliştirilmesini bu sağlıyor en önemli katkılarında biri bu, ortak çalışmak.” (K3)

Aynı katılımcı sorulan başka bir soruya sabit fikirli olmamak alt temasına ilişkin olarak şu ifadeleri söylemiştir:

“Aslında daha önce de bahsettiğim gibi tek yönlü bakmaktan vazgeçiyor, başkalarının fikirlerini duyduğu zaman aaa bu da olabilirmiş, bu da bana katkı sağlar aslında benim kendi öğrencilerime anlattıklarım, vermeye çalıştıklarımda burada eksik olabilir mi, acaba bunu da vermeli miyim, bu da bana faydalı olur mu düşüncesi oluyor. Yani faydalı oluyor çünkü bir ekip çalışma işi, ekip işi.” (K3)

“... bilgiyi direkt alıp kullanmak yerine, projede zaten bilginin doğruluğunu kanıtlamaya yönelik çalışmalarda yapıyoruz. ... Hem de uygulama sayesinde bilgiye kendimizi yani direkt teorik olarak almak yerine, kendimiz uygulayarak yaparak yaşayarak öğrenme dediğimiz şekilde gerçekleştiriyoruz.” (K7)

4.3.1.4. Kendi Düşüncesini İfade Edebilmek

Tablo 14.’te de görüleceği üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “dogmatizmden uzak, özgün düşünmeyi sağlar” teması altında bahsedilen diğer alt temanın “kendi düşüncesini ifade edebilmek” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, projeler sayesinde kendi düşüncelerini rahat bir şekilde ifade edebildiklerini belirtmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Her kademe farklı etkinliklerle ama aynı amaçla Arslantepe’yi tanıtmayı, bu farkındalığı kazandık, çalıştık. Eleştirel düşünme eğilimimiz vardı çünkü hepimiz farkı

açılardan baktık. Bir kademe farklı, diğer kademe farkı çalıştık. Şarkı çalıştık, ilkokul, ortaokul şarkı sözü yazdı biz okul öncesi olarak besteledik. İşbirliği yaptık, herkes kendi fikrini sundu.” (K5)

“... işte bunun için ortaklarımızla beraber bunu nasıl gerçekleştirebileceğimizi düşünerek çeşitli fikirler ortaya koyduk, sonuçta herkes fikrini ortaya koyduğu için bir açıdan veya işte fikir birliği ile en iyi yöntemi seçmeye çalıştık.” (K7)

Aynı katılımcı sorulan başka bir soruya kendi düşüncesini ifade edebilmek alt temasına ilişkin olarak şu ifadeleri söylemiştir:

“Burada herkes dediğim gibi eTwinning projesinde ortak düşünce ortaya çıkmadan önce kendi görüşünü ortaya sunar, hangi görüş daha uygunsa, hangisi daha benimsenmişse ona göre karar veriyoruz.” (K7)

4.3.2. Sonuç Odaklı Olmayı, Doğru İdrak, Tahlil ve Değerlendirme Yapabilmeyi Sağlar

Katılımcıların, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projelerin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin görüşleri doğrultusunda ortaya çıkan “sonuç odaklı olmayı, doğru idrak, tahlil ve değerlendirme yapabilmeyi sağlar” temasının; “güvenilir kaynaklardan doğru bilgi alma”, “çözüm odaklı olmak”, “sorgulamak ve yargıya ulaşmak” ve “çeşitli yönleriyle irdelemek” alt temalarını kapsadığı görülmektedir.

4.3.2.1. Güvenilir Kaynaklardan Doğru Bilgi Almak

Tablo 14.’te görüldüğü gibi eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “sonuç odaklı olmayı, doğru idrak, tahlil ve değerlendirme yapabilmeyi sağlar” teması altında en sık bahsedilen alt temanın “güvenilir kaynaklardan doğru bilgi alma” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, katıldıkları eTwinning projeleri sayesinde, atıf yapılabilir kaynaklara yöneldiklerini, bilgi kirlilikleri içerisinde doğru olanı ayıklamaya çalıştıklarını belirterek güvenilir kaynaklardan doğru bilgi alabildiklerini ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Güvenilir kaynakları araştırma deyince zaten bir proje başlamadan önce makaleler okuyabiliyoruz, okunuyor neler yapabiliriz, nasıl yapabiliriz, en iyi şekilde eTwinning’i nasıl yapabiliriz, en iyi şekilde nasıl uygulayabiliriz, ortaklarımıza nasıl

çalışabiliriz. Bu bağlamda araştırma eğilimimiz kesinlikle arttı. Buda gerçekten başarmamıza katkı sağladı.” (K1)

“Mesela bir fikre körü körüne bağlanmak yerine bilginin gerçekten var olup olmadığını ve doğru bilgiye nasıl ulaşabileceğinizi hem yazılı kaynaklardan hem internet üzerinden birçok süzgeçten geçirerek sonuca vardım, vardık zaten ekipçe.” (K2)

“Birçok kaynakla internet ortamında karşılaşıyoruz ve bunlardan farklı çelişen bilgilerin de olduğunu görebiliyoruz. Güvenilir kaynaklara hem kendimiz tek başımıza ulaşamıyorsak proje ortaklarımızın da bize katkısı oluyor bu konuda, hani yönlendirmeler sağlıyorlar bu şekilde, biz de güvenilir kaynakları araştırıyoruz işte, aslında gerçek olmayan oyalayıcı bilginin hangi kaynaklar olduğunu ayırt edebiliyorum, farklı böyle bir yeterlilik sağlıyor bize.” (K3)

“Hani özellikle siber güvenlik anlamında olsun veya internette bir bilgiye doğru bir şekilde ulaşmanın gerektiğinde, her gördüğümüze inanmama açısından önemli. İnternet güvenliği haftası anlamında böyle bir ayrı bir önem veriliyor ve kesinlikle internetteki kaynakların güvenilir olup olmaması konusunda sorgulayarak yaklaşma yapılıyor. Hani bilginin doğruluğuna sorgulama açısından büyük bir katkısı oluyor.” (K4)

Güvenilir kaynaklardan bilgi alma alt temasına ilişkin başka katılımcılar K1, K2, K3 ve K4’e paralel olarak şu sözleri söylemiştir:

“Normalde de hani bir öğretmen olarak düşündüğümüzde, gerçekten bir bilgiye ulaşmak istediğimiz de farklı farklı kaynaklardan araştırırız, hani tek bir kaynakla yetinmiyoruz. Şimdi eTwinning projelerinde de yani bir bilgiye belki ortaklar gözüyle, farklı öğretmenlerin bakış açılarıyla veya yine farklı kanallardan, örneğin bir projede hani ele alacağımız araştıracağımız konuyu farklı farklı alanlarda, nasıl yapılmış diye hani araştırdıktan sonra bir çalışma planına alıyoruz. O anlamda hani yani farklı alanlara yöneldiğimiz için doğruluğunu teyit etmiş oluyoruz aslında. Hani bir kaynakla yetinmemiş oluyoruz zaten.” (K6)

“Hani mesela projelerimizde bunu yaygınlaştırma açısından ele aldığımız için, insanlara doğru bilgiye vermeye çalışıyoruz. Bu yüzden de mümkün olduğunca detaylı araştırma yaparak, yanlış bir bilgi vermemeye çalışıyoruz. O yüzden doğruluğunu

mutlaka araştırıp ondan sonra insanlara sunuyoruz. O açıdan eTwinning'in faydasını da görüyoruz.” (K7)

“Farklı kaynakları taramanın gerekli olduğunu, hem bizim hem öğrenciler de altını çizmiş olduk. Özellikle bazı konularda teyit edilmesi gereken bilgileri, o balon haberleri veya o asparagas haberleri ayırt etme konusunda farkındalık yarattı bize.” (K8)

4.3.2.2. Çözüm Odaklı Olmak

Tablo 14.'ten de anlaşılacağı üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “sonuç odaklı olmayı, doğru idrak, tahlil ve değerlendirme yapabilmeyi sağlar” teması altında bahsedilen diğer alt temanın “çözüm odaklı olmak” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, projeler sayesinde artık bir amaç ve strateji belirlediklerini vurgulayarak problemlerin çözümü doğrultusunda daha çözüm odaklı olduklarını ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Dolayısıyla da ilkinde daha çok öğrenci odaklıydık ama ikinci projemizde gerçekten bir sorunu gidip o soruna çözüm bulup, diğerinde de aslında bir sorunumuz vardı, diğerinde de sorunumuz öğrencilerin eve kapalı kalmasından ve dışarı çıkamamasından kaynaklı olarak psikolojik sorunlar oluşmaması içindi. Aslında yapmış olduğumuz proje ile bir noktada daha kaliteli bir eğitim süreci geçirmeleri amacındaydı. Bu da bir sorundan ortaya çıkmıştı aslında ama ikinci proje daha evrensel bir sorun olduğu için ve çocuklar bununla dertlendiği için ben kesinlikle sorun odaklı sürecin çok iyi ilerlediğini düşünüyorum ve ortak bir konu çerçevesinde sorunun çözüldüğünü düşünüyorum.” (K2)

“Her bir proje bir sorun ya da amaç için kuruluyor, eTwinning projelerinde sorunlardan ziyade bir amaç bir amaç oluşturmak ya da bir konuda insanların ya da öğrencilerin birlikte çalışması nasıl ya da bir ürün ortaya çıkarılması amaçlandığını, daha çok onu gördüm.” (K3)

“Hani bir projede yola çıktığımız zaman zaten bir amaçla ortaya çıkıyoruz. Hani projenin sonunda ne elde etmeye çalışacağız, bu amacı belirleyerek yola çıkıyoruz, amacımızı belirliyoruz, bu amaçlara ulaşmak için de dediğim gibi herkes bir

stratejisini, yani öğrencilere nasıl faydalı olabiliriz, bu projeyi nasıl daha etkin kılabiliriz. Bu açıdan strateji geliştirmek zorundayız.” (K7)

K9 ve K11 ise çözüm odaklı olmak alt temasına ilişkin olarak muhakeme güçlerinin arttığını, sorunların çözümü noktasında çaba gösterdiklerini dile getirerek, görüşlerini şu sözlerle açıklamıştır:

“Şimdi ortada bir sorun varsa, bu sorunu nasıl çözebilirim veya bu sorunu insanlara nasıl anlatabilirizden yola çıkarsak, yani o şekilde yola çıktım kendi hayatımıza da bunu yani en azından kendi adıma konuşayım.” (K9)

“Mesela verilen etkinliklerde ne yapabiliriz, bu etkinliği öğrencilerde kalıcı hale getirebilmek için yerleştirebilmek için, tanıtımını yapabilmek için, çocuklarla beyin fırtınası yaparak, onların da muhakeme gücünü arttırdığımızı, bizlere de bunun faydasını olduğunu görüyoruz.” (K11)

4.3.2.3. Sorgulamak ve Yargıya Ulaşmak

Tablo 14.’ten de anlaşılacağı üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “sonuç odaklı olmayı, doğru idrak, tahlil ve değerlendirme yapabilmeyi sağlar” teması altında bahsedilen diğer alt temanın “sorgulamak ve yargıya ulaşmak” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, projeler sayesinde bilginin doğruluğunu sorguladıklarını, çeşitli düşünceleri değerlendirerek sonuca varma noktasında yargıya ulaşabildiklerini ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“eTwinning projelerinde de biz öncelikle mantığımızı ön plana çıkarıyoruz ve o şekilde hareket ediyoruz. Yaptığımız etkinliklerde de önce problemi doğru anlamaya çalışıyoruz ve ilgilendiğimiz konu üzerinde yeterince araştırma, soruşturma yapıyoruz, gerekli bilgileri topluyoruz o bilgiler dâhilinde problem varsa problemlere çözümler üretmeye ihtiyaç duyuyoruz ve bu tür yaptıklarımızla proje dâhilinde tüm bu yaptıklarımız da bizim muhakeme yeteneğimizi geliştirmemize katkı sağlıyor diye düşünüyorum.” (K14)

“Yani ilk önce öğrencilere bir şeyleri aktarabilmem için konuyu benim çözmem gerekiyor. Yani benim tam idrak etmem gerekiyor, o açıdan gerekli araştırmaları

yapıyorum. Yani en kısa, en kolay, en yaratıcı şekilde ne, nasıl bilgiyi aktarabilirim yönünde.” (K15)

4.3.2.4. Çeşitli Yönleriyle İrdelemek

Tablo 14.’ten de anlaşılacağı üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “sonuç odaklı olmayı, doğru idrak, tahlil ve değerlendirme yapabilmeyi sağlar” teması altında bahsedilen diğer alt temanın “çeşitli yönleriyle irdelemek” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, projeler sayesinde belirli bir düşünceyi bir bütün olarak ele aldıklarını, çeşitli yönleriyle irdelediklerini ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Ama sonrasında hani böyle görüştüğçe, fikir alışverişinde bulundukça çok daha farklı boyutlara getirdik. ... Hani bu boyutlarına girmeye başladık, bu nedenle de hani her boyutta da değerlendirmemizi sağlıyor.” (K13)

“Ele aldığımız konuya hâkim olabilmek için çok yönlü araştırmalar yapıyoruz, bir tek yönünden araştır aramıyoruz. Çünkü biz o konuya önce kendimiz hâkim olmalıyız ki projemizden güzel ürünler elde edebilelim. Bundan dolayı, bu sayede diyeyim konuyu derinlemesine inceleme fırsatı buluyoruz. Konuyu daha etkin, daha verimli hale getirebilmek adına ve ayrıca da hani somut, böyle elle tutulur sonuçlara ulaşabilmek için yaptığımız tüm bu eTwinning çalışmaları sayesinde ortaya çok güzel ürünler çıkarıyoruz.” (K14)

“Yani konu bazlı çalışınca, o konuya yönelik bütün her şeyi görebiliyoruz. Yani tek bir şekil, tek bir yönden değil de, o konunun bütün alt başlıklarıyla konuyu bitirmeye çalışıyoruz. Bu şekilde de şey oluyor, problemin çözümünde gidebiliyoruz.” (K15)

4.3.3. Bilimsel Araştırma Becerisi Kazanmalarını Sağlar

Katılımcıların, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projelerin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin görüşleri doğrultusunda ortaya çıkan “bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını sağlar” temasının; “araştırmaya eğilim”, “grupla çalışma ve iş birliği”, “teknolojik yeniliğe açık”, “iletişim becerisi” ve “planlı ve disiplinli çalışma” alt temalarını kapsadığı görülmektedir.

4.3.3.1. Araştırmaya Eğilim

Tablo 14.'ten de anlaşılacağı üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını sağlar” teması altında en sık bahsedilen alt temanın “araştırmaya eğilim” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, katıldıkları eTwinning projeleri sayesinde, bilimsel araştırma, yöntem ve tekniklerini kullanmaya çalıştıklarını, kaynak taraması yaptıklarını, edindikleri bilgileri analiz, sentez ve değerlendirme yaptıklarını, sonuç olarak araştırmaya eğilimleri olduğunu ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Mesela bir proje düşünün, bir projeyi kurmak için öncelikle farklı projelere bakıyorlar, onlardan ilham alıyorlar, onları değerlendiriyorlar. Kendilerine uygun hangi uygulamalar var, hangi etkinlikler var, onları alıyorlar, değerlendiriyorlar yani. Bir şekilde zihinde kritiğini yapıyorlar.” (K1)

“Tabii ki projede, her bir proje için bir araştırma süreci mutlaka var. Bu da hani bilimsel olması gerekiyor çünkü bir ürün ortaya koyuyor ve bu süreç içerisinde takip ediliyor, daha üst yetkililer de var, bilimsel olmalı işte. Bununla ilgili faaliyetleri araştırılıyor. Ben tam bir plan dâhilinde yürütülecek tüm faaliyetlerde bir araştırma, bir ürün ortaya koyma çabası vardır. O yüzden de bilimsel araştırmalarda da daha genel çapta da araştırmayı sağladığını düşünüyorum.” (K3)

K8, K10, K12 ve K14 ise araştırmaya eğilim alt temasına ilişkin olarak bilgi edindiklerini, bilimsel araştırma ve problem çözme basamaklarını kullandıklarını ve problemleri sorgulayıcı bir şekilde ele aldıklarını belirterek görüşlerini şu sözlerle açıklamıştır:

“Onun için başlamadan önce daha çok araştırma yapıyorum, her etkinliğim için de mutlaka neler yapabilirim diye araştırıyorum. Çocukları da bu şekilde yönlendiriyoruz.” (K8)

“Eğer ki bir problem odaklı proje ürettiyseniz oradaki problemin bütün basamaklarını, analizi, sentezi, bütün hepsini birlikte düşünüyorsunuz. Sizin görmediğiniz bir şeyi başka birinin görmesi kadar güzel bir şey yok. Bunu proje içinde fark edebiliyorsunuz ama açık olmanız lazım.” (K10)

“Önce bilgiye ulaşıyoruz. Bilgiyi elde edebildik. Bütün elimize geçen, bütün ulaşabildiğimiz bilgilere ulaşıyoruz. Bundan sonra bir analiz aşaması, sonra değerlendirip ortaya yeni bir ürün çıkarma açısından bize yeni bir elde etme becerisi kazandırdığını söyleyebilirim. Ben hani kendi projemiz açısından biz öğrencilerimizi iklim değişikliği ile ilgili bilgilendirdik.” (K12)

“Güvenilir kaynaklardan tarama yapmaya çalıştık, alıntılarımızı, proje sayfasında paylaştığımız bilgileri, aldığımız kaynakları, ulaşacağı kişinin en doğru elde etmelerini sağlamayı hedefledik. Olumlu açıdan katkı sağladığını düşünüyorum açıkçası, bilgiye ulaşma açısından.” (K12)

“... ve biz onlara projede öncülük ederken akıl yürütme, analiz etme gibi zihinsel süreçleri öğretiyoruz aslında. Sorgulayıcı, şüpheli düşünme biçimini de onlara öncelikle bunu benimsetiyoruz ve bunları şundan dolayı yapıyoruz, sorgulayıcı ve şüpheli düşünme biçimini benimsetiyoruz ki konulara daha doğrusal yaklaşabilsinler ve daha doğru sonuçlar ortaya çıkabilsin, projemiz amacına ulaşabilsin.” (K14)

4.3.3.2. Grupla Çalışma ve İşbirliği

Tablo 14.’ten de anlaşılacağı üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını sağlar” teması altında bahsedilen diğer alt temanın “grupla çalışma ve iş birliği” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, projeler sayesinde farklı insanlarla bir araya geldiklerini, birbirlerine yardım ettiklerini, problemlerin çözümü noktasında iş birliği yaptıklarını belirterek grupla çalışma ve iş birliği yaptıklarını ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Bu projenin öyle daha kolay iş birliği sağlamayı getirdi ben de bu gruplarda arkadaşlardan bu dönütü alıyorum, hani başkasının düşüncesini önemseydiğim için, iş birliği ve ortak ürünün çıkması daha kolay oluyor.” (K5)

“... yani soruyorum yavrum öyle miydi ya da şu şekilde uygularsak daha mı iyi olur. Yaratıcı bir ortam oluştu, bir fikir alışverişi yapabileceğim ya da hani üretime dayalı böyle sorularımın cevaplarını bulabileceğim ciddi bir kitle oluşmaya başladı.” (K10)

“Aslında ortak çalışmalar, projeler, etkinlikler bize alacağımız önlemler konusunda ortak bir paydada buluşturdu. Sorunlarımıza hep beraber çözüm bulabilme, birlikte çalışma kabiliyeti kazandırdı. Beraber nasıl bir sonuca ulaşabileceğimiz üzerinde etkili oldu diyebilirim.” (K12)

Aynı katılımcı sorulan başka bir soruya grupla çalışma ve iş birliği alt temasına ilişkin olarak şu ifadeleri söylemiştir:

“Bu bir ortak takım çalışması, bir grupta yer alan tüm üyelerinin fikirlerine, ürünlerine, düşüncelerine saygı göstermeye ve bunların önemi üzerinde duran bir çalışma, yani takım çalışması. Ortaya bir sonuç çıkacak, beraber olmayı, eleştirel düşünmeyi, iş birliği içerisinde çalışmayı öğretti bana ve öğrencilerime.” (K12)

4.3.3.3. Teknolojik Yeniliğe Açık

Tablo 14.'te de görüldüğü üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını sağlar” teması altında bahsedilen diğer alt temanın “teknolojik yeniliğe açık” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, projeler sayesinde teknolojide yeniliklerini benimsediklerini, Web-2.0 araçlarını kullanmayı öğrendiklerini vurgulayarak teknolojik yeniliklere açık olduklarını ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Şöyle ki teknolojik yeterlilik konusunda eTwinning projelerinin bana çok katkısı oldu. Ben Web-2 araçları konusunda önceden açıkçası neredeyse hiç bilgiye, hiçbir bilgiye sahip değildim. Web-2 araçlarının çoğunluğu şu anda kullanabiliyorum, aynı zamanda derslerime de aktara biliyorum bunu. Dolayısıyla da öğrenciler bu Web-2 araçlarını derslerde kullandığım için hem daha eğlenerek de derslere katılmak istiyorlar hem kendileri de teknoloji konusunda gelişiyorlar. Yani teknolojinin işte internete girmeniz, youtube'dan video izlemenin dışında çok geniş bir yelpazede işlerine yaradığını gördüler. Öncelikle ben gördüm, öyle söyleyeyim, bana çok katkısı oldu.” (K2)

“... yani yenileyerek kazandırıyor, Web-2 araçları konusunda yenilikler kazandırıyor projelerde var, faydalı oluyor.” (K3)

“İşbirlikli bir program yapıyorduk veya herhangi bir Web-2 aracı ile ilgili bir etkinlik yapıyorduk. Web-2 araçlarının eğitim açısından ne kadar önemli olduğunu gördüm. Hatta işimizi ne kadar kolaylaştırdığını... Özellikle bu uzaktan eğitimde öğrencilerimize ulaşamıyoruz ama Web-2 araçlarını kullanarak onları sınav yapma olsun, değerlendirme olsun, çeşitli eğlenceli etkinlikler yapma anlamında olsun... Hani bu arada Web-2 araçlar anlamında bana çok katkısı oldu.” (K4)

Aynı katılımcı sorulan başka bir soruya teknolojik yeniliğe açık alt temasına ilişkin olarak şu ifadeleri söylemiştir:

“Daha sonra şimdi teknofest projeleri ile ilgili öğrencilerimizle birlikte başvurduk. TÜBİTAK projeleri. Hani özellikle böyle bir proje tabanlı çalışmayı hem öğretmen öğrenciye temel anlamda öğretiyor, o anlamda bana katkısı oldu. eTwinning projeleriyle birlikte artık bir proje tabanlı çalışan bir öğretmene dönüşmeye başladım. Yani şu an hala projelerle haşır neşirim.” (K4)

K5 ve K6 ise teknolojik yeniliğe açık alt temasına ilişkin, K2, K3 ve K4’e paralel olarak webinarlara, bu konuyla ilgili eğitimlere katıldıklarını, teknoloji konusunda kendilerini yenilediklerini belirterek görüşlerini şu sözlerle açıklamıştır:

“Genellikle kullandığımız birkaç site var. Hani bazı kaynaklara tabi ki de var çok güveniyor ya da nasıl desem eğitimler konusunda webinara katılıyoruz çünkü Web-2 araçları oluyor, eğitimler oluyor, onlara katılmayı tercih ediyoruz.” (K5)

“Benim için eTwinning mesleki anlamda gerçekten çığır açıcı, geliştirici niteliğe sahip. Özellikle teknoloji konusunda kendimi yenilediğini hissediyorum. Yenilendi mi, yani hizmetiçi eğitimler ancak bu kadar öğitebilir diyebilirim yani” (K6)

4.3.3.4. İletişim Becerisi

Tablo 14.’te görüldüğü üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını sağlar” teması altında bahsedilen diğer alt temanın “iletişim becerisi” alt teması olduğu görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, projeler sayesinde iletişim becerilerinin geliştiğini ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Bir kere eTwinning projesinde ekiple çalışıyorsunuz, arkadaşlar var, sizin görmediğiniz şeyleri, problemi görebiliyor, sınıfta öğretim alanının eksik olduğunu görüyorsunuz, müfredatın yeterli olmadığını düşünüyor, o öğrenme senaryoyu geliştirip proje yazıyorsunuz.” (K5)

“Eğer ulusalsa her birinin fikrini alıyorsunuz yani o planı bile her şeyini açık hale getiriyorsun. Onlar da bu konudaki fikirlerini paylaşıyorlar, yazıyorlar ve ondan sonra hani bir ortak akıl, ortak bir görüş oluştuktan sonra net planı ortaya çıkarıyorsunuz. Dediğim gibi yani temelinde zaten iletişim ve iş birliği var, yani projelerin. O yüzden ortaklarla birlikte yürüyorsunuz aslında.” (K6)

“Ama ben şurada öyle diyeyim, bilgileri çok sosyalleştirirdi beni, ben normalde de çok sosyal bir insandım ama bu projelerle daha da sosyalleştim. Tanımadığım, hiç bilmediğim şehirlerden, ülkelerden insanlardan tabiri caizse kanka olduk. Bu projeler sayesinde, en büyük kazanım belki o.” (K9)

Aynı katılımcı sorulan başka bir soruya iletişim becerisi alt temasına ilişkin olarak şu ifadeleri söylemiştir:

“eTwinning’de her zaman sen dili değil biz dili kullanılıyor. eTwinning projeleri yaparken insan ben değil biz diye hareket ediyor. Çok basit bir örnek vereyim. Ben ödül aldıktan sonra benden bir haber bekleniyor, ben gruba çok acil desteğe ihtiyacım var dediğimde hiç beklemeden bir anda 8-10 kişi, hemen şöyle bir şablon var, yardım edeyim diye böyle 5-10 dakika içinde vesaire iş birliğiyle arkadaşlarla beraber yaptık yani” (K9)

“Bir örnek vereyim, en küçük, güzel bir eğitim olsun hemen birbirimize haber verip hani bu şekilde, faydalanılan, biz herkesin faydalanmasını sağlayabiliyoruz.” (K13)

4.3.3.5. Planlı ve Disiplinli Çalışma

Tablo 14.’ten da anlaşılaçağı üzere eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak “bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını sağlar” teması altında bahsedilen diğer alt temanın “planlı ve disiplinli çalışma” alt teması olduğı görülmektedir. eTwinning projelerine katılan öğretmenler, projeler sayesinde belirli bir stratejiyle, bir plan ve program üzerinde yol aldıklarını, çalışmalarını bu yönde geliştirdiklerini belirterek planlı ve disiplinli çalıştıklarını ifade etmişlerdir.

Saptanan bu alt temaya ilişkin olarak katılımcılardan bazılarının görüşleri şu şekildedir:

“Bence de hani eTwinning öğretmene proje tabanlı çalışmayı, onu disiplinli bir şekilde çalışmayı, bunu biraz da böyle planlı çalışmayı sağlıyor. Çünkü yaptığınız çalışmalarını sayfaları yüklüyorsunuz, ilk başta belli bir yıllık plan var. Her ay yapacağınız belli.” (K4)

“Orada hani belirlediğiniz projeyi yapacağımız konu ile ilgili bir konu saptadıktan sonra yani neleri araştıracağımızı, nelere ihtiyacınız olduğunu belirliyoruz, stratejileri de. Tabii ki yani bu anlamda hani zaten bir öğretmen stratejisini hani kendi karar verir ama tabii ki bunu proje temelli yaptığımızda biraz daha bilimle ilişkilendiriyorsunuz.” (K6)

“... yaptığımız hep kurucu ortağımla şudur: Etkinlikleri şeylerle, ortaklarımızla birlikte planlamaya çalışıyoruz ve bunu yaparken de işte bir etkinlik fikri ile gidiyoruz, arkadaşlar mesela işte şu kazanım için etkinliği planlıyoruz.” (K13)

BÖLÜM V

SONUÇLAR VE ÖNERİLER

Bu araştırmada, eTwinning projelerinin, öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerine etkisi öğretmen görüşlerine göre incelenmiştir. Analizler neticesinde ortaya çıkan bulgulara dayalı olarak sonuç ve öneriler bu bölümde sunulmuştur.

5.1. Araştırmanın Sonuçları

Çalışmanın alt problemlerine dair edinilen bulgular özetlenmiş ve mevcut literatür bulgularıyla birlikte değerlendirilmiştir.

5.1.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

eTwinning projelerine katılan ve katılmayan öğretmenler arasında eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi açısından anlamlı düzeyde fark olup olmadığını ortaya koymak araştırmanın birinci alt problemini oluşturmaktadır. eTwinning projelerine katılan öğretmenlerle katılmayanların eleştirel düşünme eğilimi puanları arasında, katılanların lehine anlamlı bir fark çıkmıştır. Bu bulgular doğrultusunda eTwinning projelerinin öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyini arttırdığı söylenebilir.

Bu sonuç, Akıncı (2018) tarafından yapılan araştırmada, eTwinning uygulamalarının mesleki gelişime, bilişsel, duyuşsal ve sosyal yönlerden gelişime fayda sağladığı sonucunu da desteklemektedir. eTwinning faaliyetlerinin öğretmenlerin mesleki gelişimlerine olan etkilerinin incelendiği araştırmanın sonucuna göre eTwinning projeleri, projelere katılan öğretmenlerin mesleki gelişimine pozitif yönde etki etmiştir (Başaran vd., 2020).

5.1.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyini ortaya çıkarmak araştırmanın ikinci alt problemini oluşturmaktadır. Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeğiyle (EK-6) toplanan verilerden yapılan analizler

neticesinde eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri düzeyi çok yüksek çıkmıştır.

Bu sonuç; Gündüzalp (2021) tarafından yapılan araştırmada saptanan çevrimiçi derslerde ve etkinliklerde Web-2.0 araçlarını kullanan yansıtıcı ve eleştirel düşünme ile problem çözme becerilerinin geliştirdiği sonucunu da destekler mahiyettedir. Buna ilaveten, İngilizce öğretmenlerinin eleştirel düşünme eğilimleriyle bireysel yenilikçilik düzeylerinin incelendiği araştırmanın sonuçlarına göre öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin yüksek seviyede olduğu görülmüştür (Altaş, 2021). Öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerini mesleki özellikler açısından inceleyen Erden (2009), bu araştırma sonucunda, ilköğretim okulu öğretmenlerinin orta düzeyde eleştirel düşünme eğilimine sahip oldukları sonucunu ortaya koymuştur. İlkokullarda çalışan yönetici ve öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimleri ve alt boyutları olan açık fikirli, azim-sabırlı olma, esnek, sistematik ve üst biliş düşünme eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu görülmüştür (Polat, 2022). Fen bilgisi öğretmen adaylarının girişimcilik özellikleri ve eleştirel düşünme eğilimlerinin incelendiği çalışmanın neticesinde öğretmen adaylarının eleştirel düşünme eğilimlerinin iyi düzeyde olduğu görülmüştür (Öztürk, 2020).

Bu çalışmanın nicel boyutunda da kullanılan Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği'ni (EK-6) kullanan araştırmacılardan Turkut (2020), anaokulu yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimleri düzeyinin yüksek olduğu; bunun yanında araştırmada eğilim ne kadar artarsa becerinin de arttığını saptamıştır. Benzer şekilde okul yöneticilerinin yaratıcı düşünme eğilimleri, eleştirel düşünme eğilimleri ile karar verme stilleri ve problem çözme becerileri arasında anlamlı bir fark görülmektedir (Özgenel, 2017). Durukan ve Satılmış (2021) da yaptıkları çalışma sonrasında eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme ve yaratıcı yazma arasında pozitif yönde anlamlı farklar olduğu saptamışlardır.

5.1.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinin düzeyi ile; cinsiyet, eğitim durumu, branşı, eTwinning kalite etiketi ödülüne sahip olma durumları açısından anlamlı düzeyde farklılık olup olmadığı ve yaş, öğretmenlik kıdemi, eTwinning projelerine katılım sayısı ile anlamlı düzeyde ilişki olup olmadığı araştırmanın üçüncü alt problemini oluşturmaktadır. eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerinde cinsiyet ve eğitim durumları değişkeni açısından anlamlı farklılık görülmezken, kalite etiketi alma durumuna göre “gerçeği

arama” alt boyutunda ödül alanlar lehine anlamlı bir fark çıkmıştır. Branş değişkenine göre ise “akıl yürütme”, “yargıya ulaşma”, “kanıt arama”, “sistematiklik” boyutlarında ve ölçeğin “toplam”ında dil grubu derslerine giren öğretmenler lehine anlamlı farklar gözlemlenmiştir. Yaş ve kıdeme göre anlamlı ilişki bulunmazken; eTwinning projelerine katılım sayısı ile “gerçeği arama” alt boyutu puanları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Erden (2009), öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerini mesleki özellikler ile karşılaştırdığı araştırmasında, mesleki kıdem, branş, öğrenim durumu, mezun olunan yükseköğretim programının eleştirel düşünme eğiliminin önemli yordayıcıları olduğu saptamıştır. Buna ek olarak yönetici ve öğretmenlerin farklı cinsiyete, medeni duruma, kıdeme, branşa, eğitim düzeyine ve anne eğitim düzeyine sahip olmalarının eleştirel düşünme eğilimleri üzerinde anlamlı bir fark görülmesi de yaş, gazete ve kitap okuma alışkanlığı ve baba eğitim düzeyleri önemli yordayıcılardır (Polat, 2022). Bir başka çalışmada ise öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimi, mezun olunan program, eğitim düzeyi, çalışılan okul düzeyi, kıdem, yurtdışı deneyimi ve uluslararası proje hazırlama önemli yordayıcılar olarak görülmektedir (Altaş, 2021). eTwinning projelerinin öğretmenlerin dijital okuryazarlık becerilerine katkısının incelendiği çalışmada, öğretmenlerin eTwinning projelerindeki aktif olarak bulunduğu zamanları, mesleki kurslara katılımı, kalite etiketi alma durumlarına göre dijital okuryazarlığın tutum, teknik, bilişsel ve sosyal boyutlarında anlamlı bir farkın olduğu saptanmıştır (Erdem vd., 2021).

5.1.4. Araştırmanın Dördüncü Alt Problemine İlişkin Sonuçlar

Araştırmanın nitel boyutunu oluşturan, eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak araştırmanın dördüncü alt problemini oluşturmaktadır. eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin görüşleri nasıldır sorusuna verilen cevaplar analiz edilmiştir. eTwinning projelerinin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin olarak, katılımcılar eTwinning projelerinin “dogmatizmden uzak ve özgün düşünebilmeyi”, “sonuç odaklı olmayı, doğru idrak, tahlil ve değerlendirme yapabilmeyi”, “bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını” sağladıklarını belirtmişlerdir. Dogmatizmden uzak, özgün düşünmeyi sağlar ana teması altında; “farklı fikirlere saygılı olmak”, “sabit fikirli olmamak”, “kendi düşüncesini ifade edebilmek” ve “yeniliklere ve farklı fikirlere açık olmak” alt temalarına ulaşılmıştır. “Sonuç odaklı olmayı, doğru idrak, tahlil ve değerlendirme yapabilmeyi sağlar” ana teması altında;

“güvenilir kaynaklardan doğru bilgi almak”, “çözüm odaklı olmak”, “sorgulamak ve yargıya ulaşmak” ve “çeşitli yönleriyle irdelemek” alt temalarına ulaşılmıştır. “Bilimsel araştırma becerisi kazanmalarını sağlar” ana teması altında; “araştırmaya eğilim”, “grupla çalışma ve iş birliği”, “planlı ve disiplinli çalışma” ve “iletişim becerisi” alt temalarına ulaşılmıştır.

Bu sonuç, Akıncı'nın (2018), yaptığı araştırmada, eTwinning uygulamasının öğretmenlere teknolojiyle bütünleşme anlamında büyük katkılarının olduğu sonucunu desteklemektedir. Ayrıca mesleki becerilerin iyileştirilmesi ve başarı duygusunun eTwinning projelerine katılımın en önemli güdüleyicilerinden birisi olduğu saptanmıştır (Gündüz Çetin & Gündoğdu, 2022). Başka bir çalışma neticesinde eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin teknolojik yeniliklere açıklık, iletişim becerilerini geliştirme ve iyi arkadaşlıklar geliştirme konularında geliştikleri görülmüştür (Demir, 2019).

5.2. Araştırmanın Önerileri

Bu bölümde eTwinning projelerinin, öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerine etkisinin öğretmen görüşlerine göre incelendiği bu araştırmanın bulgu ve sonuçlarından hareketle uygulayıcılar ve araştırmacılar için öneriler verilmiştir.

5.2.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

eTwinning projelerinin, öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerine etkisinin öğretmen görüşlerine göre incelendiği bu araştırmanın bulgu ve sonuçlarına dayanarak uygulayıcılar için öneriler verilmiştir.

1. eTwinning projelerinin öğretmenlerin eleştirel düşünme becerilerini geliştirmesinden hareketle, projelerin iller bazında yaygınlaştırılması ve sürece bütün öğretmenlerin projelere dâhil olması için teşvik edilmeleri önerilmektedir.
2. MEB tarafından eTwinning projeleriyle ilgili olarak öğretmenlere ilgi, bilgi ve deneyimlerini arttıracak eğitimler sunulabilir.
3. eTwinning projelerinin, öğretmenleri teknolojik yeniliklere açık hale getirmesi bulgusuna dayalı olarak, MEB tarafından Web-2.0 araçlarının kullanımı ve derslere entegrasyonu ile ilgili olarak çeşitli seminerler verilebilir, kurslar düzenlenebilir.
4. Yapılan eTwinning projeleri il Milli Eğitim Müdürlükleri tarafından sergi ve etkinliklerde özendirilerek, başarılı proje yürütücüleri ödüllendirilebilir.

5.2.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

eTwinning projelerinin, öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerine etkisinin öğretmen görüşlerine göre incelendiği bu araştırmanın bulgu ve sonuçlarına dayanarak araştırmacılar için öneriler verilmiştir.

1. eTwinning projeleri üzerine yapılan çalışma sayısı azdır, bu sebeple araştırmacılar bu alanda daha fazla çalışma yapılabilir.
2. Web-2.0 araçlarının kullanımının derslerdeki başarıya etkisiyle ilgili araştırma yapılabilir.
3. eTwinning projelerine katılan ve katılmayan öğretmenlerin problem çözme becerisi ve yaratıcılık düzeyi araştırılabilir.
4. eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin iletişim kurma becerisi incelenebilir.
5. eTwinning kullanan öğretmenlerinin dijital okuryazarlık becerisi araştırılabilir.

KAYNAKÇA

- Acar, P. (2021). *Sınıf Öğretmenlerinin eTwinning İle İlgili Görüşlerinin İncelenmesi*. Elazığ: Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Acar, S., & Peker, B. (2021). What Are The Purposes Of Teachers For Using The eTwinning Platform And The Effects Of The Platform On Teachers? *Acta Didactica Napocensia*, 14(1), 91-103.
- Akbıyık, C., & Seferoğlu, S. S. (2006). Eleştirel Düşünme Eğilimleri ve Akademik Başarı. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(32), 90-99.
- Akdemir, A. S. (2017). eTwinning in Language Learning: The Perspectives of Successful Teachers. *Journal of Education and Practice*, 8(10), 182-190.
- Akıncı, B. (2018). *Etwinning Proje Uygulamalarının Öğrencilerin Yabancı Dil Becerileri İle Öğretmenlik Mesleki Gelişimine Katkısı (Bir Eylem Araştırması)*. Burdur: Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Alkın Şahin, S., & Tunca, N. (2019). Düşünme Becerileri, Düşünmeyi Destekleyen Sınıf Ortamı Ve Öğretmen Davranışları. G. Ekici, & M. Güven içinde, *Yeni Öğrenme-Öğretme Yaklaşımları ve Uygulama Örnekleri* (s. 345-374). Ankara: Pegem akademi.
- Altaş, M. A. (2021). *İngilizce Öğretmenlerinin Eleştirel Düşünme Eğilimleri İle Bireysel Yenilikçilik Düzeylerinin İncelenmesi*. Denizli: Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Avcı, F. (2021). Çevrim İçi Bir Öğrenme Ortamı Olarak eTwinning Platformuna İlişkin Öğretmenlerin Görüş ve Değerlendirmeleri. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 10(1), 1-22.
- Aybek, B. (2007). Konu Ve Beceri Temelli Eleştirel Düşünme Öğretiminin Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimi Ve Düzeyine Etkisi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16(2), 43-60.
- Başaran, M., Kaya, Z., Akbaş, N., & Yalçın, N. (2020). Proje Tabanlı Öğretim Sürecinde eTwinning Faaliyeti'nin Öğretmenlerin Mesleki Gelişimlerine Yansıması. *Eğitim Kuram ve Uygulama Araştırmaları Dergisi*, 6(3), 373-392.
- Battal, N. (2010). Eleştirel Düşünme. M. Bilen içinde, *Eğitimde İlke ve Yöntemler* (s. 174-180). Ankara: Betik Kitap Yayın Dağıtım.
- Beydoğan, H. Ö. (2003). Öğretim Sürecinde Düşünme Becerilerinin Geliştirilmesi. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 157-165.
- Beyer, B. K. (1983). Common Sense About Teaching Thinking Skills. *Educational Leadership*, 41(3), 44-49.

- Beyer, B. K. (1988). Developing A Scope And Sequence For Thinking Skills Instruction. *Educational Leadership*, s. 26-30.
- Boffo, V., Mancini, F., & Bellandi, M. (2018). eTwinning Traineeship: An Internationalization Model for the Study Course in Primary Education. *Form@re - Open Journal per la formazione in rete*, 18(1), 279-289.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Camilleri, R.-a. (2016). Global Education and Intercultural Awareness in eTwinning. *Cogent Education*, 3(1), 1-13.
- Can, Ş., & Kaymakçı, G. (2015). Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimleri. *Education Sciences*, 10(2), 66-83.
- Cihaner, C. (2007). *Eleştirel Düşünme Becerisi Kazandırma Yönüyle Bilgin Adalı'nın Çocuk Kitapları*. Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Cinganotto, L. (2017). Experiential Learning For Teacher Training: A Case Example On Language, Content And Technologies In A Learning Event By eTwinning. *Journal of e-Learning and Knowledge Society*, 13(1), 91-111.
- Costa, A. L. (1991). Teacher Behaviours That Enable Student Thinking. A. L. Costa içinde, *Developing Minds: A Resource Book For Teaching Thinking* (s. 194-206). Alexandria, Virginia.
- Creswell, J. W. (2017). *Research Design Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches*. (S. B. Demir, Çev.) Ankara: Eğiten Kitap.
- Crişan, G. I. (2013). The Impact Of Teachers' Participation In eTwinning On Their Teaching And Training. *Acta Didactica Napocensia*, 6(4), 19-28.
- Çakan Akkaş, B. N., & Kabataş Memiş, E. (2021). Türkiye'de Eleştirel Düşünme Konusunda Gerçekleştirilen Tezlerin Analizi. *Trakya Eğitim Dergisi*, 11(2), 684-695.
- Çavuş, R., Balçın, M. D., & Yılmaz, M. M. (2021). Fen Bilimleri Öğretmenlerinin eTwinning Proje Süreçlerindeki Deneyimlerine Yönelik Görüşleri. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi*, 10(1), 246-272.
- Demir, M. K. (2006). *İlköğretim Dördüncü Ve Beşinci Sınıf Öğrencilerinin Sosyal Bilgiler Derslerinde Eleştirel Düşünme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Demir, N. (2019). *Multi-dimensional Foreign Language Education: The Case Of An Etwinning Project / Çok Boyutlu Yabancı Dil Eğitimi: Bir Etwinning Projesi Örneği*. Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi.

- Durukan, E., & Satılmış, S. (2021). 7. Sınıf Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme, Yaratıcı Düşünme Ve Yaratıcı Yazma Becerileri Arasındaki İlişki. *Kuram ve Uygulamada Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 53-70.
- Edwards, C. P., & Springate, K. W. (1995). *Encouraging Creativity In Early Childhood Classrooms*. Kasım 8, 2021 tarihinde [files.eric.ed.gov: https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED389474.pdf](https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED389474.pdf) adresinden alındı
- Ekici, G. (2017). 21. Yüzyıl Becerilerine Ait Veri Kaynaklarının Analizi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 126-134.
- Ekinci, Ö., & Aybek, B. (2010). Öğretmen Adaylarının Empatik ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi. *İlköğretim Online*, 9(2), 816-827.
- Ennis, R. H. (2011). Critical Thinking: Reflection and Perspective Part I. *Inquiry: Critical Thinking Across the Disciplines*, 26(1), 4-18.
- Ennis, R. H. (2013). *How to Teach Critical Thinking*. Kasım 8, 2021 tarihinde <http://criticalthinking.net/>: <http://criticalthinking.net/wp-content/uploads/2019/02/21-one-strategies-for-teachin-CT.pdf> adresinden alındı
- Erdem, E. G., Başar, F. B., Toktay, G., Yağyaz, İ. H., & Küçüksüleymanoğlu, R. (2021). eTwinning Projelerinin Öğretmenlerin Dijital Okuryazarlık Becerilerine Katkısı. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 7(3), 204-219.
- Erden, Y. (2009). *Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Mesleki Özellikler Açısından Karşılaştırılması: Çankaya, Yenimahalle, Mamak İlköğretim Okulları Örneği*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Ertaş, H., & Şen, A. İ. (2014, Ekim). Turkish Adaptation Study of UF/EMI Critical Thinking Disposition Instrument. *Eğitim ve Bilim*, 39(176), 1-12.
- Erten, P. (2019). Öğretmen Adaylarının 21. Yüzyıl Becerileri Yeterlilik Algıları Ve Bu Becerilerin Kazandırılmasına Yönelik Görüşleri. *Milli Eğitim*, 49(227), 33-64.
- eTwinning. (2022a). *etwinning.net*. Haziran 06, 2022 tarihinde <https://www.etwinning.net/tr/pub/index.htm> adresinden alındı
- eTwinning. (2022b). *etwinning.net*. Ocak 10, 2022 tarihinde <https://www.etwinning.net/tr/pub/benefits.htm> adresinden alındı
- eTwinning. (2022c). *etwinning.net*. Mayıs 05, 2022 tarihinde <https://www.etwinning.net/tr/pub/etwinning-plus/highlights/etwinning-day-2022.htm#:~:text=Ad%C4%B1n%C4%B1%20eTwinning'in%20y%C4%B1ll%C4%B1k%20temas%C4%B1,bilgi%20noktas%C4%B1%20olmas%C4%B1%20amac%C4%B1yla%20a%C3%A7%C4%B1lm%C4%B1%C5%9Ft%C4%B1r.> adresinden alındı

- eTwinning. (2022d). *etwinning.net*. Ocak 12, 2022 tarihinde <https://www.etwinning.net/tr/pub/benefits/recognition/etwinning-school.htm> adresinden alındı
- eTwinning. (2022e). *etwinning.net*. Ocak 13, 2022 tarihinde <https://www.etwinning.net/tr/pub/get-started.htm> adresinden alındı
- eTwinning. (2022f). *etwinning.net*. Ocak 15, 2022 tarihinde <https://www.etwinning.net/tr/pub/community.htm> adresinden alındı
- eTwinning. (2022g). *etwinning.net*. Ocak 15, 2022 tarihinde <https://www.etwinning.net/tr/pub/newsroom.htm> adresinden alındı
- eTwinning. (2022h). *etwinning.net*. Ocak 15, 2022 tarihinde <https://www.etwinning.net/tr/pub/get-inspired.htm> adresinden alındı
- eTwinning. (2022i). *etwinning.net*. Ocak 19, 2022 tarihinde <https://www.etwinning.net/tr/pub/countries.cfm> adresinden alındı
- eTwinning Live. (2022a). *etwinning.net*. Ocak 24, 2022 tarihinde <https://live.etwinning.net/home> adresinden alındı
- eTwinning Live. (2022b). *etwinning.net*. Ocak 24, 2022 tarihinde <https://live.etwinning.net/people> adresinden alındı
- eTwinning Live. (2022c). *etwinning.net*. Ocak 24, 2022 tarihinde <https://live.etwinning.net/events/> adresinden alındı
- eTwinning Live. (2022d). *etwinning.net*. Ocak 24, 2022 tarihinde <https://live.etwinning.net/projects> adresinden alındı
- eTwinning Live. (2022e). *etwinning.net*. Ocak 24, 2022 tarihinde <https://live.etwinning.net/groups> adresinden alındı
- eTwinning Live. (2022f). *etwinning.net*. Ocak 24, 2022 tarihinde <https://live.etwinning.net/partnerforums> adresinden alındı
- eTwinning Live. (2022g). *etwinning.net*. Ocak 24, 2022 tarihinde <https://live.etwinning.net/professionaldevelopment> adresinden alındı
- eTwinning Plus. (2022). *etwinning.net*. Ocak 25, 2022 tarihinde <https://www.etwinning.net/tr/pub/etwinning-plus.htm> adresinden alındı
- eTwinning Twinspace. (2022a). *etwinning.net*. Ocak 20, 2022 tarihinde <https://twinspace.etwinning.net/myspaces> adresinden alındı
- eTwinning Twinspace. (2022b). *etwinning.net*. Ocak 20, 2022 tarihinde <https://twinspace.etwinning.net/131879/pages/page/1227171> adresinden alındı
- eTwinning Twinspace. (2022c). *etwinning.net*. Ocak 20, 2022 tarihinde <https://twinspace.etwinning.net/131879/materials/images> adresinden alındı

- eTwinning Twinspace. (2022d). *etwinning.net*. Ocak 20, 2022 tarihinde <https://twinspace.etwinning.net/131879/forum> adresinden alındı
- eTwinning Twinspace. (2022e). *etwinning.net*. Ocak 20, 2022 tarihinde <https://twinspace.etwinning.net/131879/online-meetings> adresinden alındı
- eTwinning Twinspace. (2022f). *etwinning.net*. Ocak 20, 2022 tarihinde <https://twinspace.etwinning.net/131879/members> adresinden alındı
- Facione, P. A. (2015). Critical Thinking: What It Is And Why It Counts. *Insight Assessment*, 1-30.
- Fandiño Parra, Y. J., Muñoz Barriga, A., López Díaz, R. A., & Galindo Cuesta, J. A. (2021). Teacher Education And Critical Thinking: Systematizing Theoretical Perspectives And Formative Experiences In Latin America. *Revista de Investigación*, 39(1), 149-167.
- Ferrari, J. R. (2010). *Critical Multicultural Education For Social Action*. University of Northern Colorado Greeley.
- Fisher, R. (2005). *Teaching Children to Think*. United Kingdom: Nelson Thornes Ltd.
- Fitriani, H., Asy'ari, M., Zubaidah, S., & Mahanal, S. (2019). Exploring The Prospective Teachers' Critical Thinking And Critical Analysis Skills. *Jurnal Pendidikan IPA Indonesia*, 8(3), 379-390.
- Fowler, F. (2009). *Survey Research Methods*. Los Angeles: Sage Publications.
- Gajek, E. (2018). Curriculum Integration in Distance Learning at Primary and Secondary Educational Levels on the Example of eTwinning Projects. *Education Sciences*, 8(1), 1-15.
- Gila, C.-I. (2018). Integrating New Technologies into History Learning. *Logos Universality Mentality Education Novelty: Philosophy & Humanistic Sciences*, 6(1), 20-27.
- Gökay, T. (2020). *Eğitim Fakültesindeki Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Eğilimleri İle Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkinin Belirlenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan.
- Gülbay, E. (2018). eTwinning Collaborative Learning Environment in Initial Teacher Education. *International Journal of Advanced Research in Science, Engineering and Technology*, 5(2), 5234-5242.
- Gündüz Çetin, İ., & Gündoğdu, K. (2022). eTwinning Proje Uygulamalarına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(81), 76-90.
- Gündüzalp, C. (2021). Çevrimiçi Bir Derste Web 2.0 Araçlarına Dayalı Etkinliklerin Öğrencilerin Yansıtıcı Ve Eleştirel Düşünme İle Problem Çözme Becerilerine Etkisi. *e- Kafkas Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 8, 136-156.

- Güneş, F. (2012). Öğrencilerin Düşünme Becerilerini Geliştirme. *Türklük Bilimi Araştırmaları*(32), 127-146.
- Hamarat, E., & Arkan, A. (2018). 2023 Eğitim Vizyon Belgesi'nde Gelecek Becerileri. *Seta Perspektif*(222), 1-7.
- Holma, K. (2015). The Critical Spirit: Emotional And Moral Dimensions Critical Thinking. *Studier i Pædagogisk Filosofi* , 4(1), 17-28.
- Karabekmez, V. (2021). *Sınıf Öğretmenlerinin 21. Yüzyıl Öğreten Becerileri ile Eleştirel Düşünme Becerileri Arasındaki İlişki*. Elazığ: Fırat Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü .
- Karadüz, A. (2010). Dil Becerileri ve Eleştirel Düşünme. *Turkish Studies*, 5(3), 1566-1593.
- Karasar, N. (2020). *Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar İlkeler Teknikler*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Kılıç, S. (2016). Cronbach'ın Alfa Güvenirlik Katsayısı. *Journal of Mood Disorders*, 6(1), 47-48.
- Korkmaz, Ö. (2008). Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilim ve Düzeyleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi* , 10(1), 1-13.
- Korkmaz, Z. S. (2018). *Eleştirel Düşünme Becerileri Eğitiminin Öğretmenlerin ve Öğrencilerin Eleştirel Düşünme Becerilerine Etkisi*. Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Kökdemir, D. (2003). *Belirsizlik Durumlarında Karar Verme ve Problem Çözme*. Ankara: Ankara Üniversitesi.
- Kurtuluş, F. (2021). *Eleştirel Çokkültürlü Eğitim Uygulamasının Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Becerisi, Eğilimi Ve Çokkültürlü Yeterliklerine Etkisi* . Bolu: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü .
- Kürüm, D. (2002). *Öğretmen adaylarının Eleştirel Düşünme Gücü*. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- León, J. (2015). A Baseline Study of Strategies To Promote Critical Thinking In The Preschool Classroom. *Gist Education and Learning Research Journal*(10), 113-127.
- Massa, S. (2014). The Development Of Critical Thinking In Primary School: The Role Of Teachers' Beliefs. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* (141), 387-392.
- MEB. (2018a). etwinning.meb.gov.tr. Aralık 12, 2021 tarihinde <http://etwinning.meb.gov.tr/etwnedir/> adresinden alındı

- MEB. (2018b). *etwinning.meb.gov.tr*. Aralık 12, 2021 tarihinde <http://etwinning.meb.gov.tr/etwinningin-faydalari/> adresinden alındı
- MEB. (2019). *http://yegitek.meb.gov.tr/*. Kasım 27, 2021 tarihinde http://yegitek.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/25173809_eTwinning_Dergi_Finall_compressed.pdf adresinden alındı
- MEB. (2021a). *etwinning.meb.gov.tr*. Aralık 29, 2021 tarihinde http://etwinning.meb.gov.tr/wp-content/uploads/2020/12/2021_Kalite_Etiketi_Sureci_1.12.2020.pdf adresinden alındı
- MEB. (2021b). *etwinning.meb.gov.tr*. Kasım 3, 2021 tarihinde <http://etwinning.meb.gov.tr/> adresinden alındı
- MEB. (2021c). *meb.gov.tr*. Aralık 27, 2021 tarihinde <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/icerik.html>: <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/icerik.html> adresinden alındı
- Orhan, A. (2021). *Farklı Yaklaşımlarla Yürütülen Eleştirel Düşünme Öğretiminin Lise Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Becerilerine, Eğilimlerine ve Çevresel Tutumlarına Etkisi*. Düzce: Düzce Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Önal, İ. (2020). *Eleştirel düşünme Becerilerine Yönelik Bir Program Geliştirme Çalışması*. İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi.
- Özçomak, M. S., & Çebi, K. (2017). İstatiksel Güç Analizi: Atatürk Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi Üzerine Bir Uygulama. *Atatürk Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Dergisi*, 31(2), 413-431.
- Özden, S. (2019). *Ortaokul Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme İle Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi*. Malatya: İnönü Üniversitesi Eğitim bilimleri Enstitüsü.
- Özgenel, M. (2017). *Okul Yöneticilerinin Yaratıcı Ve Eleştirel Düşünme Eğilimleri İle Karar Verme Stilleri Ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişkiler Örüntüsü*. İstanbul: İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Özgenel, M., & Çetin, M. (2018). Development Of The Marmara Critical Thinking Dispositions Scale: Validity And Reliability Analysis. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 9(32), 991-1015.
- Öztürk, E. (2020). *Fen Bilgisi Öğretmen Adaylarının Girişimcilik Özellikleri Ve Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi*. Ankara: Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Paul, R., & Elder, L. (2006). *The Miniature Guide to Critical Thinking: Concepts and Tools*. California, Tomales: Foundation for Critical Thinking.

- Paul, R., Binker, A., Jensen, K., & Kreklau, H. (1990). *Critical Thinking Handbook: 4th-6th Grades. A Guide for Remodelling Lesson Plans in Language Arts, Social Studies, and Science*. Rohnert Park, CA: Foundation for Critical Thinking, Sonoma State University.
- Polat, M. (2022). *İlkokullarda Çalışan Yönetici Ve Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğiliminin İncelenmesi*. İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Polat, M., & Kondaş, H. (2018). Sınıf Öğretmenlerinin Eleştirel düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(65), 142-159.
- Ricketts, J., & Rudd, R. D. (2004). The Relationship between Critical Thinking Dispositions and Critical Thinking Skills of Selected Youth Leaders in the National FFA Organization. *Journal of Southern Agricultural Education Research*, 54(1), 21-33.
- Ruiz, R., & Lopez, R. (2018). *Task-Based Learning Through Videos And eTwinning In The Bilingual Programme Of The Faculty Of Education In Albacete*. <https://www.researchgate.net/publication/324676926>. adresinden alınmıştır
- Seferoğlu, S. S., & Akbıyık, C. (2006). Eleştirel Düşünme ve Öğretimi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*(30), 193-200.
- Şahinel, S. (2020). Eleştirel Düşünme. Ö. Demirel içinde, *Eğitimde Yeni Yönelimler* (s. 125-138). Ankara: Pegem Akademi.
- Şenşekerci, E., & Bilgin, A. (2008). Eleştirel Düşünme ve Öğretimi. *Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9(14), 15-43.
- TDK. (2021). Kasım 27, 2021 tarihinde <https://www.tdk.gov.tr/>: <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alındı
- Tekin, M. (2021). *Covid 19 Pandemi Sürecinde Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Eleştirel Düşünme Becerisine Yönelik Metaforik Algıları*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Nevşehir.
- Tishman, S., Jay, E., & Perkins, D. (1992). *Teaching Thinking Dispositions: From Transmission to Enculturation*. <https://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.23.7880&rep=rep1&type=pdf>. adresinden alınmıştır
- Turkut, B. (2020). *Anaokulu yöneticilerinin eleştirel düşünme eğilimleri*. İstanbul: Maltepe Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü.
- Tümkiye, S., & Aybek, B. (2008). Üniversite Öğrencilerinin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Sosyo-Demografik Özellikler Açısından İncelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 17(2), 387-402.

- Ulutan, E. (2019). eTwinning Faaliyetinin Öğretmenlerin Yabancı Dil ve Eğitim Teknolojileri Kullanım Yeterliklerine Etkisi: https://yegitek.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_09/16160555_Ezgi_ULUTA_N.pdf adresinden alınmıştır
- Wang, S.-Y., Tsai, J.-C., Chiang, H.-C., Lai, C.-S., & Lin, H.-J. (2008). Socrates, Problem-based Learning And Critical thinking - A philosophic Point Of View. *The Kaohsiung Journal of Medical Sciences*, 24(3), 6-13.
- Yağcı, R. (2008). *Sosyal Bilgiler Öğretiminde Eleştirel Düşünme: İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretiminde, Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Becerilerini Geliştirmek İçin Uyguladıkları Etkinliklerin Değerlendirilmesi*. Adana: Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi.
- Yazçayır, N. (2016). Düşünme Temelli Öğrenme Modelleri. Y. Budak içinde, *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz, F. (2012). Çokkültürlülük Projesi: E-Twinning Uygulamalarına İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(8), 120-132.
- Yılmaz, R. (2022). *eTwinning Okullarında Yapılan Çalışmaların Okul Kültürüne Katkısı*. Eskişehir: Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Yung-Kuan, C., Hsieh, M.-Y., Lee, C.-F., Huang, C.-C., & Ho, L.-C. (2017). Inquiring the Most Critical Teacher's Technology Education Competences in the Highest Efficient Technology Education Learning Organization. *Eurasia Journal of Mathematics Science and Technology Education*, 13(6), 2645-2664.

EKLER

Ek-1: Araştırma Uygulama İzni Ön Başvurusu

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİNE

29/12/2021

BAŞVURU NO	202112291445682555
ÜNİVERSİTE ADI	İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
ENSTİTÜ ADI	Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı
BÖLÜM ADI	Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı
ÜNVAN	Öğrenci
TC KİMLİK NUMARASI	
KONU	eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi
ARAŞTIRMA TÜRÜ	Yüksek Lisans Tezi
ÖRNEKLEM GRUBU	Öğretmen,
KAPSAMI	Okul/Kurum,
İLLER	MALATYA
KURUM TÜRLERİ	Resmi İmam - Hatip Ortaokulu, Resmi Yatılı Bölge Ortaokulu, Resmi Ortaokul, Resmi Anasınıfı, Resmi Anadolu Lisesi, Resmi Bağımsız Anaokulu, Resmi Fen Lisesi, Resmi İlkokul, Özel Eğitim Ortaokulu, Özel Eğitim İlkokulu,
İLETİŞİM BİLGİLERİ	

Yukarıda bilgileri bulunan proje uygulamaları için Milli Eğitim Bakanlığından gerekli izinlerin alınması hususunda gereğini bilgilerinize arz ederim.

Ek listesi

Tez Önerisi
Katılım Kabul Formu
Veri toplama araçları

FATİH KAYA
Öğrenci

Dilekçe ve eklerinin üst yazı ile MALATYA VALİLİĞİ İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜNE
ulaştırılması gerekmektedir.

Ek-2: Araştırma İzin Başvuru Taahhütnamesi

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINA BAĞLI OKUL VE KURUMLARDA GERÇEKLEŞTİRİLECEK ARAŞTIRMA UYGULAMALARINA İLİŞKİN ARAŞTIRMA İZNİ BAŞVURU TAAHHÜTNAMESİ

1. Araştırmam boyunca anayasa/kanun ve yönetmeliklere uygun davranacağımı,
2. Araştırmayı yürüteceğim okulun/kurumun kurallarına uyacağımı,
3. Araştırmam boyunca hiç kimseyi araştırmama/çalışmama katılmaya zorlamayacağımı,
4. Araştırmayı/çalışmayı bana tahsis edilen mekân/sınıf ve zamanda gerçekleştireceğimi,
5. Araştırmanın olası fiziksel/ruhsal zararları konusunda katılımcıları bilgilendireceğimi,
6. Araştırmam/çalışmam sırasında topladığım kişisel bilgileri koruyacağımı,
7. Araştırmam/çalışmam için gerektiği kadar veri toplayacağımı,
8. Araştırma/çalışma sırasında öğrencilerin derslerinde/çalışmalarında herhangi bir kayıplarının olmayacağını,
9. Araştırmam/çalışmam sırasında herhangi bir ticari faaliyette bulunmayacağımı, katılımcıları herhangi bir ürün/eser/tedaviye yönlendirmeyeceğimi,
10. Araştırma izin evraklarını okul yönetimine teslim edeceğimi,
11. Araştırma/çalışma sırasında izni olan evrakları kullanacağımı,
12. Tıbbi araştırmalarda araştırma/çalışmanın uygulama sırasında etik kurallara uyacağımı,
13. Araştırma/çalışma sırasında topladığım ses ve görüntü kayıtlarını güvenilir ortamlarda saklayacağımı ve araştırma/çalışma sonrasında imha edeceğimi,
14. Genelge hükümlerine aykırı davranmam ve herhangi bir yanlış ifade, beyan ve maddi gerçeği gizleme gibi durumlarda adli ve idari işlemlerin yürütülmesini kabul edeceğimi,
15. İzin alınmış araştırmalarda/projelerde insanlarla ilgili yapılacak anket, görüşme, gözlem, alan araştırması, uygulama ve incelemelerde sağlık, güvenlik, insan hakları, mevcut mevzuat hükümleri, hukukun genel ilkelerini ihlal etmeyeceğimi ve etik ilkelere uyacağımı,
16. Araştırma ile ilgili sonuç raporlarını çalışmanın bitiş tarihinden itibaren 30 gün içinde izin aldığım birime ulaştıracağımı,

Kabul ettiğimi beyan ederim.

Araştırmanın Adı : *Twining Projelerine Katılan Öğretmenlerin Etkin ve
Pasif Öğretmenlik Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*
Araştırmacı : *Fatih KAYA*

Tarih

İmza

İsim - Soyisim

Fatih KAYA

Ek-3: Etik Kurul Kararı

Evrak Tarih ve Sayısı: 07/01/2022-E.130476

T.C. İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE ETİK KURULU Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma Etik Kurulu		
Oturum Tarihi : 06/01/2022	Oturum Sayısı : 1	Karar Sayısı : 2022/1-7
Etik Açından Uygun		
Çalışma Adı	eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi	
Araştırmacılar	Yükseklisans Öğrencisi Fatih Kaya (Yürütücü) Prof.Dr. Süleyman Nihat Şad (Danışman)	
Başkan Kurul Üyesi Prof.Dr. Hüseyin Suphi ERDEM Başkan Yardımcısı Kurul Üyesi Prof.Dr. Mustafa ARSLAN Kurul Üyesi Prof.Dr. Mehmet GÜNGÖR Kurul Üyesi Prof.Dr. Süleyman ÇALDAK Kurul Üyesi Prof.Dr. Nesrin SİS Kurul Üyesi Prof.Dr. Mehmet ÜSTÜNER Kurul Üyesi Prof.Dr. Lutfiye ÖZDEMİR Sekreter Hatice CİHAN		

E-İmzalıdır.
Etik Kurul Başkanı
Hüseyin Suphi ERDEM

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak doğrulaması <https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=3837&eD=BSRL1MZRV7&eS=130476> adresinden yapılabilir.

Ek-4: Araştırma İzin Formu

 İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	ARAŞTIRMA İZİN FORMU	Doküman No	İNÜ-KYS-FRM-118
		Yayın Tarihi	19.08.2019
		Revizyon No	
		Revizyon Tarihi	
		Sayfa No	1 / 1

Öğrenci Bilgileri		
Adı Soyadı	Fatih KAYA	
Öğrenci No	37201104036	
Danışman	Prof. Dr. Süleyman Nihat ŞAD	
Anabilim Dalı/Bilim Dalı	Eğitim Bilimleri	Eğitim Programları ve Öğretim
E-Posta/Telefon		
Araştırmanın Konusu	eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi	
Araştırmanın Yapılacağı Kurum	MEB	
Araştırmanın Yapılacağı Tarih	Başlama: 07/01/2022	Bitiş: 17/05/2022
Araştırmanın Yapılacağı	İl: Malatya	İlçe: Merkez, Tüm ilçeler ve Köyler

EĞİTİM BİLİMLERİ ANA BİLİM DALI BAŞKANLIĞINA Anabilim dalınızın 37201104036 nolu Eğitim Programları ve Öğretim bilim dalı öğrencisiyim. Aşağıda bilgileri verilen araştırmayı yapmak istiyorum. Gerekli izinlerin alınması hususunda gereğini arz ederim. İmza Fatih KAYA	
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE Yukarıda bilgileri belirtilen öğrencinin araştırma izin talebi Anabilim Dalı Başkanlığımızca uygun bulunmuştur. Gereğini bilgilerinize arz ederim. İmza Prof. Dr. Süleyman Nihat ŞAD Danışman İmza Prof. Dr. Mehmet ÜSTÜNER Ana Bilim Dalı Başkanı	

Ek:

1 Etik Kurul Onayı (Varsa)

2-ARAŞTIRMA UYGULAMA İZNİ ÖN BAŞVURUSU [<https://ayse.meb.gov.tr/>]

3-Tez Öneri Raporu ve ekleri(Anket vb.)

Ek-5: Uygulama İzinleri

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı

Sayı : E-50235129-300--136674
Konu : Uygulama İzni (Fatih KAYA)

31/01/2022

MALATYA VALİLİĞİNE
(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Fatih KAYA, Prof. Dr. Süleyman Nihat ŞAD danışmanlığında yürütmekte olduğu "eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu tez çalışması gereği olarak, Malatya İli Merkez İlçeleri ve köylerinde belirtilen okullarda, öğretmenlere uygulamak üzere, ekte belirtilen anket tekniği ile veri toplamayı talep etmektedir.

Adı geçen öğrenciye söz konusu çalışmasını yapabilmesi için gerekli izinlerin verilmesi hususunda gereğini bilgilerinize arz ve rica ederim.

Prof.Dr. Nusret AKPOLAT
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

Ek:İlgili yazı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSEL27B7R7 Pin Kodu :51942

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=3837&eD=BSEL27B7R7&eS=136674>

Adres:İnönü Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı, Öğrenci Merkezi
Telefon:04223773090 Faks:04223410053
e-Posta:ogrenci@inonu.edu.tr Web:http://www.inonu.edu.tr/ogrencidb
Kep Adresi:inonuuniversitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Nuray KOMI
Unvanı: Memur
Tel No: 4223773059

Evrak Tarih ve Sayısı: 21/01/2022-136402

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı :E-84504069-730.08.03--136402
Konu : Öğr. Fatih KAYA (Araştırma İzni)

21/01/2022

REKTÖRLÜK MAKAMINA

Enstitümüz, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Fatih KAYA'nın, Prof. Dr. Süleyman Nihat ŞAD danışmanlığında yürütmekte olduğu "eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu tez çalışması gereği olarak, Malatya İli Merkez İlçeleri ve köylerinde ekte belirtilen okullarda, öğretmenlere uygulamak üzere, ilgi yazı ekinde belirtilen anket tekniği ile veri toplaması gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve anılan çalışmanın yapılabilmesi için Malatya / İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli iznin alınması hususunda;

Gereğini arz ederim.

Doç.Dr. Eyüp İZCİ
Enstitü Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BS9L2ZUD87 Pin Kodu :42262

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd?eK=3837&eD=BS9L2ZUD87&eS=136402>

Adres: İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Öğrenci Merkezi Kat :3 Battalgazi/Malatya
Telefon:3081 Faks:0 (422) 3410506
e-Posta:egtbilens@inonu.edu.tr Web:http://www.inonu.edu.tr/egitim.bilimleri
Kep Adresi:inonuuniversitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Ersan Özkul
Unvanı: Sürekli İşçi
Tel No: 3085

Evrak Tarih ve Sayısı: 25/02/2022-150954

T.C.
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı :E-84504069-050.02.04--150954
Konu :Uygulama İzin Onayı (Fatih KAYA)

25/02/2022

EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA

Ana Bilim Dalınız, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Fatih KAYA'nın, uygulama iznine ilişkin, Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü'nün yazısı ektedir.
Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Doç.Dr. Eyüp İZCİ
Enstitü Müdürü

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu :BSCLVL46CT Pin Kodu :66572

Belge Takip Adresi :
<https://turkiye.gov.tr/ebd7aE=3837&aD=BSCLVL46CT&aS=150954>

Adres:İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Öğrenci Merkezi Kat :3 Battalgazi/Malatya
Telefon:3081 Faks:0 (422) 3410506
e-Posta:ogtbilans@inonu.edu.tr Web:http://www.inonu.edu.tr/egitim.bilimleri
Kep Adresi:inonunivarsitesi@hs03.kep.tr

Bilgi için: Erhan Özkul
Unvanı: Strateji İçişçi
Tel No: 3081

Bu belge,güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

T.C.
MALATYA VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : E-34259660-605.01-43772458
Konu : Uygulama Ziyaret Raporu
(Fatih KAYA)

17.02.2022

VALİLİĞİ MAKAMINA

İlgili : MEB. Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 21.01.2020 tarih ve 1563890 sayılı 2020/2 Genelgesi.

Malatya Valiliği'nin 31/01/2022 tarih ve 136674 sayılı yazılarında; Üniversitenin Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Fatih KAYA'nın yürütmekte olduğu "e-Twinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğitimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi" konulu tez çalışmasının, ilimiz Battalgazi ve Yeşilyurt ilçelerinde görev yapan tüm öğretmenlere uygulanması talep edilmektedir.

Anket-Tez Araştırma ve Değerlendirme Komisyonumuz, 14/02/2022 tarihinde yapılan toplantıda; ilgili yasal düzenlemelerde belirtilen ilke, esas ve amaçlara aykırılık teşkil etmeyecek şekilde, denetimleri ilgili kurum müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmek üzere, derslerin aksatılmaması, kişisel verilerin gizliliğine dikkat edilmesi kaydıyla, gönüllülük esasına göre ve araştırmacının araştırmasının bitimi tarihinden itibaren 30 gün içerisinde araştırma sonuçlarını Müdürlüğüne bildirmesi artışı ile anket uygulaması yapmasını uygun görmüş olup, Müdürlüğüne de uygun görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görülmesi halinde olurlarınıza arz ederim.

Murat PEK
Müdür a.
Bölge Müdürü

OLUR
Battal KANBAY
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdürü

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres :

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>

Telefon No :

Bilgi için:

E-Posta:

Unvan : Memur

Kep Adresi : meb@hs01.kep.tr

İnternet Adresi: Faks:

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden b201-74fc-368b-9ced-8f8a kodu ile teyit edilebilir.

Ek-6: Veri Toplama Aracı (Marmara Eleştirel Düşünme Eğilimleri Ölçeği)

Saygıdeğer Öğretmenler;

İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimimi sürdürmekteyim. Yürütmüş olduğum araştırmanın amacı eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerini bazı değişkenler açısından incelemektir. Sizden beklenen içtenlikle cevap vererek bilimsel bir çalışmaya yardımcı olmanız. Lütfen bütün sorularla ilgili görüşlerinizi ifade ediniz. Araştırmaya katılım tamamıyla gönüllülük temelinde olup isim istenmeyecek ve cevaplarınız tamamen gizli tutulacaktır. Araştırmanın sonuçları tezimde yer alacaktır. Bu araştırmaya katıldığınız ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Fatih KAYA

Bu araştırmaya katılmayı gönüllü olarak kabul ediyorum. ☐

Cinsiyetiniz?

☐ Kadın ☐ Erkek

Yaşınız nedir? Lütfen yıl olarak sayıyla yazınız.

.....

Öğretmenlik kıdeminiz nedir? Lütfen yıl olarak sayıyla yazınız.

.....

Eğitim durumunuz nedir?

- ☐ Lisans
- ☐ Yüksek Lisans
- ☐ Doktora

Branşınız nedir?

Daha önce kaç eTwinning projesine katıldınız?

- ☐ 0
- ☐ 1
- ☐ 2
- ☐ 3
- ☐ 4
- ☐ 5

eTwinning kalite ödülünüz aldınız mı?

- ☐ Evet, kalite etiketi ödülü aldım.
- ☐ Hayır, kalite etiketi ödülü almadım.

MARMARA ELEŞTİREL DÜŞÜNME EĞİLİMLERİ ÖLÇEĞİ		Hiçbir Zaman	Nadiren	Ara sıra	Genellikle	Her Zaman
Aşağıda sizinle ilgili ifadeler bulunmaktadır. Lütfen her bir maddeyi dikkatlice okuyunuz ve sizi en iyi tanımlayan seçeneği işaretleyiniz. Doğru ya da yanlış cevap yoktur. Sizden beklenen içtenlikle cevap vererek bilimsel bir çalışmaya yardımcı olmanız. Lütfen bütün sorularla ilgili görüşlerinizi ifade ediniz. Katkılarınız için teşekkürler.		1	2	3	4	5
1.	Olay, fikir veya sorunlar arasındaki ilişkileri analiz ederim.					
2.	Sorun, durum veya olayları açıklamaya çalışırım.					
3.	Bir sorun, durum veya olayı tüm yönleriyle değerlendiririm.					
4.	Bir fikri, sorunu veya durumu değerlendirmeden önce yeterince bilgi toplarım.					
5.	Karşılaştığım bir fikri, bilgiyi, sorunu, olayı veya durumu sorgularım.					
6.	Olayların veya sorunların nedenini araştırırım.					
7.	Bir olay, fikir veya sorunla ilgili bilgileri benzerlik ve farklılıklarına göre sınıflandırırım.					
8.	Öğrendiğim genel bilgilerden yeni bir sonuca ulaşıyorum.					
9.	Bir durum, sorun veya olayla ilgili belirlediğim riskleri değerlendiririm.					
10.	Karşılaştığım bir sorunu, fikri veya olayı anlamaya çalışırım.					
11.	Tek tek ele aldığım bir fikir, olay veya durumdan genel bir sonuç çıkarırım					
12.	Bir konu veya fikri anlamak için uygun sorular sorarım.					
13.	Düşüncelerimi güvenilir bilgi ve güçlü kanıtlarla desteklerim.					
14.	Güvenilir ve farklı kaynaklardan bilgi edininirim.					
15.	Karşılaştığım bir fikrin veya bilginin doğruluğunu kabul etmek için güçlü kanıt ararım.					
16.	Düşüncelerimin ve eylemlerimin yanlışlığını-doğruluğunu değerlendiririm.					
17.	Edindiğim bilgi veya fikirleri değerlendirirken acele etmem.					
18.	Bir fikir, olay, durum veya sorunun arkasında yatan nedenleri araştırırım.					
19.	Yeni bir şey yapmak veya öğrenmek için zihinsel ve duyuşsal becerilerimi kullanırım.					
20.	Sorun veya olayları gerçekçi bir şekilde ele alırım.					
21.	Sorunları çözerken veya karar verirken diğer insanların görüşlerini dikkate alırım.					
22.	Farklı fikirleri olan insanlara saygı duyarım.					
23.	Yaptığım bir hatanın veya davranışın nedenini açıklarım.					
24.	Durum, fikir veya olayları ele alırken farklı açılardan bakarım.					
25.	Yaşadığım olaylardan veya edindiğim bilgilerden sonuçlar çıkarırım.					
26.	Bir şeyi ne zaman ve nasıl yapacağımı planlarım.					
27.	Fikirleri veya olayları değerlendirirken kendi değerlerimi dikkate alırım.					
28.	Bir fikir, olay, sorun veya durumla ilgili çıkarımlarda bulunurum.					

*Ölçeğin kullanılması için izin alınmasına gerek yoktur.

**Ölçeğin kullanıldığı araştırmanın referans bilgilerinin gönderilmesi beklenmektedir.

Ek-7: Veri Toplama Aracı (Görüşme Formu)

Saygıdeğer Öğretmenim;

İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı, Eğitim Programları ve Öğretim Bilim Dalı'nda yüksek lisans eğitimimi sürdürmekteyim. Yürütmüş olduğum araştırmanın amacı eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin eleştirel düşünme eğilimlerini bazı değişkenler açısından incelemektir. Bu görüşmede eTwinning projelerine katılan öğretmenlerin, projenin eleştirel düşünmeye katkısına ilişkin görüşleri nelerdir sorusuna yanıt aranacaktır. Araştırmaya katılım tamamıyla gönüllülük temelinde olup cevaplarınız tamamen gizli tutulacaktır. Araştırmanın sonuçları tezimde yer alacaktır.

Görüşmeye başlamadan önce, açıklamalarımıyla alakalı sormak istediğiniz sorular var mı? Görüşmeyi izninizle kayıt altına almak istiyorum, görüşmeyi kaydetme hususunda bir sakınca var mı?

Bu araştırmaya gönüllü olarak katıldığınız ve sorulara vereceğiniz içtenlikli cevaplar ile araştırmaya yapacağınız katkılarınız için şimdiden teşekkür ediyor, sağlıklı günler diliyorum.

İzninizle sorulara başlayabiliriz.

Fatih KAYA

1. Kendinizden biraz bahseder misiniz? (Cinsiyetiniz, yaşıınız, öğretmenlik kıdeminiz, eğitim durumunuz, branşınız)
2. Daha önce kaç kez eTwinning projesine katıldınız? Katıldığınız eTwinning projeleriyle ilgili deneyimlerinizden bahseder misiniz?
3. eTwinning projesi sayesinde muhakeme yeteneğiniz ne ölçüde artmıştır, sorunların çözümü noktasında nasıl katkısı olmuştur? Detaylandırarak açıklayınız?
4. eTwinning projelerinin ele aldığınız konuyu tüm yönleriyle değerlendirip genel bir sonuca ulaşmada nasıl bir etkisi oldu? Açıklar mısınız?

5. eTwinning projelerinin bilginin doğruluğunu araştırma açısından size nasıl bir katkı sağladığını düşünüyorsunuz?
6. eTwinning projeleri sayesinde güvenilir kaynakları araştırma eğiliminiz ne ölçüde artmıştır? Açıklar mısınız?
7. eTwinning projelerinin başkalarının düşüncelerini önemseme bağlamında size ne tür faydalar sağladığını düşünüyorsunuz? Açıklar mısınız?
8. eTwinning projelerinin amaçlarınızı belirlemenize ve bu amaçlara ulaşmak için kendi stratejinizi oluşturmanıza nasıl bir katkısı oldu? Örneklendirerek açıkla mısınız?
9. Sizce eleştirel düşünme ne demek? Bu ifade size neyi çağırıştırıyor?
10. eTwinning projelerinin, projelere katılan öğretmenlere eleştirel düşünmeye ilişkin katkılarından ve kazandırdığı becerilerden bahseder misiniz?
11. Yukarıda belirtilenler dışında, eTwinning projelerinin eleştirel düşünme eğilimine katkısının olduğunu düşünüyorsanız lütfen belirtiniz.

Ek-8: Araştırmanın Örneklemi Oluşturan Okullar

No	Okul Adı	Katılımcı sayısı
1	Ali Kuşçu Özel Eğitim Ve Uygulama Okulu	21
2	Barguzu Ortaokulu	36
3	Battalgazi Yatılı İlköğretim Bölge Okulu	2
4	Cahide Nebioğlu Ortaokulu	30
5	Petrol Ofisi İlkokulu	12
6	Recai Kutan Ortaokulu	41
7	Somuncubaba İmam Hatip Ortaokulu	17
8	Şehit Hasan Öztürk İlkokulu	14
9	Topsöğüt Mehmet Akif Ersoy İmam Hatip Ortaokulu	12
10	Yeşilkaya Ortaokulu	2
11	Yeşilyurt İmam Hatip Ortaokulu	1

Ek-9: Normallik Analizleri

Ek-9.1.eTwinning Projelerine Katılanlarla Katılmayanlar Arasındaki Fark analizi Öncesindeki Normallik Analizi

Boyut	eTwinning'e katılım	Kolmogorov-Smirnov ^a		
		Statistic	df	Sig.
Akıl Yürütme	eTwinning'e katılmayanlar	,136	182	,000
	eTwinning'e katılanlar	,217	158	,000
Yargıya Ulaşma	eTwinning'e katılmayanlar	,131	182	,000
	eTwinning'e katılanlar	,166	158	,000
Kanıt Arama	eTwinning'e katılmayanlar	,178	182	,000
	eTwinning'e katılanlar	,242	158	,000
Gerçeği Arama	eTwinning'e katılmayanlar	,167	182	,000
	eTwinning'e katılanlar	,203	158	,000
Açık Fikirlilik	eTwinning'e katılmayanlar	,153	182	,000
	eTwinning'e katılanlar	,177	158	,000
Sistematiklik	eTwinning'e katılmayanlar	,190	182	,000
	eTwinning'e katılanlar	,211	158	,000
Toplam	eTwinning'e katılmayanlar	,084	182	,003
	eTwinning'e katılanlar	,149	158	,000

Ek-9.2.eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eleştirel düşünme Eğilimlerinin Cinsiyetlerine Göre Fark Analizi Öncesindeki Normallik Analizi

Boyut	Cinsiyet	Kolmogorov-Smirnov ^a		
		Statistic	df	Sig.
Akıl Yürütme	Kadın	,233	119	,000
	Erkek	,169	39	,007
Yargıya Ulaşma	Kadın	,177	119	,000
	Erkek	,167	39	,008
Kanıt Arama	Kadın	,253	119	,000
	Erkek	,205	39	,000
Gerçeği Arama	Kadın	,206	119	,000
	Erkek	,227	39	,000
Açık Fikirlilik	Kadın	,202	119	,000
	Erkek	,153	39	,022
Sistematiklik	Kadın	,223	119	,000
	Erkek	,172	39	,005
Toplam	Kadın	,143	119	,000
	Erkek	,162	39	,012

Ek-9.3.eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Yaş, Kıdem ve eTwinning Katılım Sayıları İle İlişki Analizi Öncesindeki Normallik Analizi

Kolmogorov-Smirnov ^a			
Boyut	Statistic	df	Sig.
Akıl Yürütme	,217	158	,000
Yargıya Ulaşma	,166	158	,000
Kanıt Arama	,242	158	,000
Gerçeği Arama	,203	158	,000
Açık Fikirlilik	,177	158	,000
Sistematiklik	,211	158	,000
Toplam	,149	158	,000

Ek-9.4. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Eğitim Durumuna Göre Fark Analizi Öncesindeki Normallik Analizi

		Kolmogorov-Smirnov ^a		
Boyut	Eğitim durumu	Statistic	df	Sig.
Akıl Yürütme	Lisans mezunu	,216	116	,000
	Yüksek Lisans mezunu	,234	39	,000
	Doktora mezunu	,385	3	.
Yargıya Ulaşma	Lisans mezunu	,180	116	,000
	Yüksek Lisans mezunu	,155	39	,019
	Doktora mezunu	,385	3	.
Kanıt Arama	Lisans mezunu	,255	116	,000
	Yüksek Lisans mezunu	,214	39	,000
	Doktora mezunu	,385	3	.
Gerçeği Arama	Lisans mezunu	,222	116	,000
	Yüksek Lisans mezunu	,217	39	,000
	Doktora mezunu	,175	3	.
Açık Fikirlilik	Lisans mezunu	,200	116	,000
	Yüksek Lisans mezunu	,187	39	,001
	Doktora mezunu	,385	3	.
Sistematiklik	Lisans mezunu	,225	116	,000
	Yüksek Lisans mezunu	,250	39	,000
	Doktora mezunu	,175	3	.
Toplam	Lisans mezunu	,151	116	,000
	Yüksek Lisans mezunu	,147	39	,033
	Doktora mezunu	,253	3	.

Ek-9.5. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Branşa Göre Fark Analizi Öncesindeki Normallik Analizi

Shapiro-Wilk				
Boyut	Branş	Statistic	df	Sig.
Akıl Yürütme	dil dersleri grubu	,750	66	,000
	temel eğitim grubu	,875	50	,000
	kültür dersleri grubu	,911	42	,003
Yargıya Ulaşma	dil dersleri grubu	,795	66	,000
	temel eğitim grubu	,934	50	,008
	kültür dersleri grubu	,912	42	,003
Kanıt Arama	dil dersleri grubu	,695	66	,000
	temel eğitim grubu	,843	50	,000
	kültür dersleri grubu	,839	42	,000
Gerçeği Arama	dil dersleri grubu	,763	66	,000
	temel eğitim grubu	,873	50	,000
	kültür dersleri grubu	,907	42	,002
Açık Fikirlilik	dil dersleri grubu	,839	66	,000
	temel eğitim grubu	,868	50	,000
	kültür dersleri grubu	,901	42	,001
Sistematiklik	dil dersleri grubu	,717	66	,000
	temel eğitim grubu	,827	50	,000
	kültür dersleri grubu	,870	42	,000
Toplam	dil dersleri grubu	,838	66	,000
	temel eğitim grubu	,950	50	,035
	kültür dersleri grubu	,941	42	,031

Ek-9.6. eTwinning Projelerine Katılan Öğretmenlerin Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin Kalite Etiketli Ödülü Alma Durumuna Göre Fark Analizi Öncesindeki Normallik Analizi

Kolmogorov-Smirnov ^a				
Boyut	Kalite ödülü alma durumu	Statistic	df	Sig.
Akıl Yürütme	Hayır, kalite ödülü almadım	,197	83	,000
	Evet, kalite ödülü aldım	,238	75	,000
Yargıya Ulaşma	Hayır, kalite ödülü almadım	,169	83	,000
	Evet, kalite ödülü aldım	,174	75	,000
Kanıt Arama	Hayır, kalite ödülü almadım	,215	83	,000
	Evet, kalite ödülü aldım	,281	75	,000
Gerçeği Arama	Hayır, kalite ödülü almadım	,158	83	,000
	Evet, kalite ödülü aldım	,282	75	,000
Açık Fikirlilik	Hayır, kalite ödülü almadım	,176	83	,000
	Evet, kalite ödülü aldım	,201	75	,000
Sistematiklik	Hayır, kalite ödülü almadım	,202	83	,000
	Evet, kalite ödülü aldım	,229	75	,000

Toplam	Hayır, kalite ödülü almadım	,143	83	,000
	Evet, kalite ödülü aldım	,153	75	,000

